

ALEKSANDRA CIEŚLAR
Uniwersytet Jagielloński, Biblioteka Jagiellońska
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-6150-4198>

DOI: 10.26106/1rma-jp54

DZIAŁALNOŚĆ BIBLIOTEKI JAGIELLOŃSKIEJ W ROKU 2017. SPRAWOZDANIE

W roku 2017 Uchwałą Senatu Uniwersytetu Jagiellońskiego z dnia 31 maja w strukturze organizacyjnej Biblioteki Jagiellońskiej wyodrębniono nową jednostkę – Sekcję Wydarzeń Kulturalnych, wchodzącą w skład Oddziału Organizacji. Kierownictwo Sekcji z dniem 1 lipca 2017 roku powierzono mgr Iwonie Wawrzynek. W odniesieniu do pozostałych stanowisk kierowniczych nastąpiły niewielkie zmiany:

- mgr Katarzyna Kamińska – z dniem 1 października objęła kierownictwo Sekcji Wypożyczania w Oddziale Udostępniania Zbiorów i Informacji Naukowej,
- mgr Izabela Korczyńska – z dniem 1 października objęła kierownictwo Sekcji Zbiorów Graficznych i Kartograficznych w Oddziale Zbiorów Specjalnych,
- mgr Małgorzata Krzos – z dniem 1 października objęła kierownictwo Sekcji Zbiorów Muzycznych w Oddziale Zbiorów Specjalnych,
- mgr Monika Zębala – z dniem 1 października objęła kierownictwo Sekcji Druków Zwartych w Oddziale Opracowania Zbiorów.

Skład Dyrekcji nie zmienił się – funkcję dyrektora Biblioteki Jagiellońskiej nadal pełnił prof. dr hab. Zdzisław Pietrzyk, jego zastępcami byli: mgr Aleksandra Cieślar (zastępca dyrektora ds. administracji), mgr Krzysztof Frankowicz (zastępca dyrektora ds. zbiorów) oraz mgr Krystyna Sanetra (zastępca dyrektora ds. rozwoju).

PRACOWNICY

W roku sprawozdawczym Biblioteka zatrudniała ogółem 380 osób (stan na dzień 31 grudnia 2017 roku), w tym 246 kobiet (65%) i 134 mężczyzn (35%). W działalności podstawowej zatrudnionych było 315 osób (w tym 255 na stanowiskach bibliotekar-

skich), zaś 65 osób to pracownicy administracji, obsługi technicznej oraz porządkowej. W niepełnym wymiarze etatu pracowało 8 osób.

W 2017 roku w BJ pracowało także 7 wolontariuszy (w Oddziale Gromadzenia Zbiorów, w Oddziale Opracowania Zbiorów, w Oddziale Udostępniania Zbiorów i Informacji Naukowej oraz w Oddziale Zbiorów Specjalnych), a także 25 osób zatrudnionych na podstawie umów cywilnoprawnych (umów zleceń oraz umów o dzieło) w celu realizacji konkretnych zadań.

Stan zatrudnienia na dzień 31 grudnia 2017 roku*

Wyszczególnienie	Ogółem	Działalność podstawowa	Administracja, obsługa techniczna i porządkowa
Liczba pracowników	380	315	65
W tym pełnozatrudnieni	367	307	60
W tym kobiety	246	210	36
W tym kobiety pełnozatrudnione	238	207	31
Etaty przeliczeniowe ogółem	375,25	311,50	63,75

* zmodyfikowana tabela z formularza sprawozdawczego Głównego Urzędu Statystycznego (K-03, dział 3, poz. 1)

Wśród zatrudnionych było 21 osób ze stopniem naukowym doktora (w tym 1 z habilitacją). Kilka osób kontynuowało studia doktoranckie: mgr Ekaterina Baumann (na Wydziale Zarządzania i Komunikacji Społecznej Uniwersytetu Jagiellońskiego), mgr Krzysztof Frankowicz (na Wydziale Filozoficznym Akademii Ignatianum w Krakowie), mgr Izabela Korczyńska (na Wydziale Historii i Dziedzictwa Kulturowego Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie), mgr Jakub Krzysztoń (na Wydziale Historii i Dziedzictwa Kulturowego Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie), mgr Michał Lewicki (na Wydziale Historycznym Uniwersytetu Jagiellońskiego), mgr Ewa Valde-Nowak (na Wydziale Zarządzania i Komunikacji Społecznej UJ), mgr Barbara Żurek (na Wydziale Historycznym UJ). Mgr Leszek Szafranski wszczął przewód doktorski w dziedzinie nauk humanistycznych w dyscyplinie bibliologia i informatologia na Wydziale Zarządzania i Komunikacji Społecznej UJ. Mgr Żaneta Kubic ukończyła stopień naukowy doktora nauk humanistycznych w dyscyplinie bibliologia i informatologia (dysertacja *Księgozbiór Sebastiana Sierakowskiego, rektora szkoły Głównej Krakowskiej w latach 1809-1814, w zbiorach Biblioteki Jagiellońskiej*, przygotowana pod kierunkiem prof. dr. hab. Zdzisława Pietrzyka). Dr Julia Krajcarz, dr Jacek Partyka, dr Joanna Pyplacz oraz dr Wojciech Świeboda przygotowywali swoje rozprawy habilitacyjne. Edyta Gałuszka ukończyła studia magisterskie z zakresu bibliotekoznawstwa i informacji naukowej na Uniwersytecie Pedagogicznym w Krakowie. Barbara Korfel (Batko) ukończyła studia magisterskie na kierunku „Międzynarodowe stosunki gospodarcze” na Uniwersytecie Ekonomicznym w Krakowie. Katarzyna Sroka ukończyła studia

magisterskie na kierunku „Zarządzanie informacją” na Wydziale Zarządzania i Komunikacji Społecznej UJ. Na tym samym kierunku Justyna Mączka i Norbert Nocóń kontynuowali studia magisterskie. Marzena Napora kontynuowała niestacjonarne studia magisterskie na kierunku „Bezpieczeństwo narodowe” na Wydziale Stosunków Międzynarodowych i Politycznych UJ. Mgr Katarzyna Guzy ukończyła studia licencjackie w Instytucie Nauk o Informacji Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie (kierunek „Architektura informacji”).

Sześcioro pracowników odbyło krajowe staże naukowe: mgr Izabela Korczyńska (w Bibliotece Naukowej Polskiej Akademii Umiejętności i Polskiej Akademii Nauk w Krakowie), mgr Kamila Jędrusik i mgr Marta Sozańska (w Bibliotece Głównej Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie), mgr Monika Strach (w Bibliotece Uniwersytetu Gdańskiego), mgr Katarzyna Zwiercan-Borucka (w Bibliotece Naukowej Polskiej Akademii Umiejętności i Polskiej Akademii Nauk w Krakowie) oraz mgr Jarosław Zoppa (w Bibliotece Gdańskiej PAN).

Pracownicy podnosili również kwalifikacje zawodowe poprzez uczestnictwo w licznych szkoleniach i prezentacjach o różnorodnej tematyce:

- pracownicy Oddziału Udostępniania Zbiorów i Informacji Naukowej uczestniczyli w licznych webinarach, prelekcjach i warsztatach dotyczących głównie prezentacji czasopism wydawnictwa Oxford University Press, baz danych firmy ProQuest i EBSCO, korzystania z narzędzi informatycznych, wyszukiwania publikacji, sporządzania bibliografii, sporządzania raportów cytowań itp.,

- pracownicy Oddziału Zbiorów Cyfrowych uczestniczyli w szkoleniach i warsztatach dotyczących ankiety jednostki w systemach POL-on i Polska Bibliografia Narodowa (PBN), aspektów prawnych w typowaniu dokumentów do digitalizacji, prawa autorskiego i wolnych licencji w otwartej nauce oraz w warsztatach dotyczących rozwiązywania konfliktów i radzenia sobie ze stresem,

- pracownicy Oddziału ds. Projektów brali aktywny udział w szkoleniach dotyczących zasad zatrudniania pracowników Uniwersytetu Jagiellońskiego w ramach umów cywilnoprawnych, obsługi administracyjnej projektów finansowanych przez Narodowe Centrum Nauki, grantów European Research Council oraz obsługi strony www.blog.bj.uj.edu.pl,

- pracownicy Oddziału Organizacji uczestniczyli w szkoleniach dotyczących zamówień publicznych, obsługi systemu SAP, zasad przygotowywania umów cywilnoprawnych, zasad naliczania podatku VAT, autopromocji w mediach społecznościowych oraz organizacji imprez w Uniwersytecie Jagiellońskim,

- pracownicy Sekcji Konserwacji Oddziału Zabezpieczenia Zbiorów brali udział w warsztatach dotyczących konserwacji obiektów wchodzących w skład dziedzictwa narodowego,

- pracownicy wewnętrznej służby ochrony „Straż Biblioteki Jagiellońskiej” uczestniczyli w licznych szkoleniach dotyczących bezpieczeństwa pożarowego, zabezpieczenia technicznego w zakresie montażu urządzeń elektronicznych i systemów alarmowych sygnalizujących zagrożenie chronionych osób i mienia, nowych elementów te-

lewizji dozorowej CCTV oraz z zakresu obsługi nowo zainstalowanego systemu sygnalizacji włamania i napadu,

- pracownicy wielu oddziałów korzystali ze szkoleń z zakresu psychologii, dotyczących rozwiązywania konfliktów, skutecznej komunikacji, techniki twórczego rozwiązywania problemów, zarządzania sobą w czasie.

Na emeryturę odeszło siedmioro pracowników: Anna Bator (porządkowa), Maria Łepkowska (starszy szatniarz), mgr Iwona Niewiadomska (kustosz), Danuta Orządała (pomocnik biblioteczny), Anna Płatek (porządkowa), mgr Stanisława Szewczyk (kustosz), Maria Żurek (starszy szatniarz).

Umowę o pracę rozwiązano z 9 pracownikami: mgr Katarzyną Antos (bibliotekarz), Anetą Biedą (porządkowa), mgr Bogną Górniak (młodszy konserwator książki), mgr. Łukaszem Meskiem (kustosz dyplomowany), Ewą Michałowską-Karlińską (bibliotekarz), dr. Karolem Nabiałkiem (bibliotekarz), Agnieszką Parzych (młodszy bibliotekarz), mgr. Oliwierem Sadlikiem (bibliotekarz) oraz Jolantą Surmą (porządkowa).

Zmarło pięcioro pracowników (wszyscy emerytowani): dr Danuta Patkaniowska (13 stycznia 2017 roku) – zatrudniona w BJ w latach 1981–2015, kierownik Oddziału Opracowania Przedmiotowego Zbiorów Nowych w latach 2005–2014, kierownik Sekcji Opracowania Przedmiotowego w Oddziale Opracowania Zbiorów w latach 2014–2015; mgr Joanna Kopacz (31 stycznia 2017 roku) – zatrudniona w BJ w latach 1967–2009, kierownik Sekcji Wypożyczania Miejscowego w latach 1977–1990; Zofia Zabiegaj (marzec 2017 roku) – zatrudniona w BJ w latach 1981–1995 w Sekcji Introligatorni; Adam Kurzweil (maj 2017 roku) – zatrudniony w BJ na stanowisku magazyniera w latach 1977–1995; Jan Sajdera (25 sierpnia 2017 roku) – zatrudniony w BJ w latach 1963–2003, kierownik Pracowni Fototechnicznej w latach 1972–2001, kierownik Sekcji Mikrofilmowania w Oddziale Zabezpieczenia Zbiorów w latach 2001–2003.

INFORMACJE OGÓLNE

W 2017 roku do Oddziału Opracowania Zbiorów, kierowanego przez dr Żanetę Kubic, wpłynęło z Oddziału Gromadzenia Zbiorów 74 939 wol. książek (to jest o 11% więcej niż w roku poprzednim). Wzrost ten wynika głównie z wpłynięcia daru po prof. Juliuszu Bardachu. W ramach opracowania bieżącego skatalogowano formalnie i przedmiotowo 68 050 wol. druków zwartych, to jest o 2,8% więcej niż w roku 2016. Liczba rekordów bibliograficznych wprowadzonych w okresie sprawozdawczym do katalogu komputerowego wzrosła o 8,7% i wyniosła 36 033. Liczba ta nie uwzględnia rekordów opracowanych w odniesieniu do daru prof. J. Bardacha, które sporządzane były poza godzinami pracy w ramach oddzielnych umów cywilnoprawnych zawartych z pracownikami Oddziału.

W zakresie opracowania retrospektywnego odnotowano około 10% spadek w porównaniu z rokiem poprzednim – łącznie w ramach retrokonwersji opracowano 29 607

wol., dla których sporządzono 13 288 rekordów bibliograficznych (spadek o 22%). Ogółem suma wszystkich rekordów bibliograficznych sporządzonych dla druków zwartych i wprowadzonych do Komputerowego Katalogu Zbiorów Bibliotek UJ (KKZBUJ) wyniosła 53 341 (to jest o 6,3% więcej niż w roku 2016).

Do Sekcji Wydawnictw Ciągłych Oddziału Opracowania Zbiorów przyjęto z Oddziału Gromadzenia Zbiorów 13 773 wol. czasopism i serii monograficznych, to jest o 6070 wol. (czyli 78,8%) więcej w porównaniu z rokiem 2016. Liczba woluminów opracowanych w okresie sprawozdawczym w ramach wpływu bieżącego wyniosła 14 960, to jest o 5687 wol. więcej niż w roku poprzednim (61,3%). W Sekcji Wydawnictw Ciągłych do katalogu komputerowego wprowadzono łącznie 3056 rekordów bibliograficznych, z nieznaczną przewagą rekordów skopiowanych z bazy NUKAT. Utworzono 1881 rekordów zasobu. W ramach retrokonwersji, którą w pierwszej kolejności objęto zaległe tytuły czasopism, opracowano 12 211 (prawie 100% wzrost!) wol. wydawnictw ciągłych, dla których utworzono i wprowadzono do KKZBUJ 3812 rekordów bibliograficznych i 1147 rekordów zasobu. Suma wszystkich rekordów bibliograficznych sporządzonych dla wydawnictw ciągłych wyniosła 6868 (o 43,6% więcej niż w roku 2016), zaś suma rekordów zasobu – 3028 (o 11,8% więcej niż w roku 2016).

W Oddziale utworzono ogółem 10 645 nowych haseł wzorcowych, wśród których znalazło się 7278 haseł osobowych, 1040 haseł korporatywnych, 799 haseł przedmiotowych, 110 haseł geograficznych, 597 tytułów serii oraz 821 tytułów ujednoliconych. Oprócz powyższych haseł w Sekcji Opracowania Przedmiotowego utworzono ponadto 3249 haseł przedmiotowych rozwiniętych, a 152 hasła przedmiotowe skopowano z kartoteki haseł wzorcowych formalnych.

Priorytetowymi zadaniami Oddziału Opracowania Zbiorów w roku 2017 były: opracowanie bieżące druków zwartych, wdrożenie dziedzinowego podziału materiału do opracowania według schematów Deskryptorów Biblioteki Narodowej, ustalenia dotyczące przyszłości opracowania przedmiotowego zbiorów oraz tendencji światowych w tej dziedzinie i propozycji ich wdrożenia w Polsce (w tym testowanie przekształceń języka haseł przedmiotowych KABA / DBN) oraz zacieśnianie współpracy z Biblioteką Narodową w zakresie ujednolicenia zasad opracowania formalnego i przedmiotowego zbiorów.

Ponadto pracownicy Oddziału aktywnie wspierali bibliotekarza systemowego w pracach związanych z porządkowaniem KKZBUJ, czuwając nad usuwaniem rekordów z kartoteki haseł wzorcowych oraz przeprowadzając niezbędne melioracje rekordów bibliograficznych.

Komputerowy Katalog Zbiorów Bibliotek UJ – dostępny pod adresem <http://www.bj.uj.edu.pl/uj/katalog> – obsługiwany był nadal przez zintegrowany system biblioteczny VTLS/Virtua. Według stanu na dzień 31 grudnia 2017 roku baza ta rejestrowała 1 464 981 tytułów książek i czasopism w 3 600 639 egzemplarzach oraz 76 916 rekordów zasobu wydawnictw wielotomowych, seryjnych i czasopism Biblioteki Jagiellońskiej, a także bibliotek instytutowych UJ. Spójność danych i efektywne wyszukiwanie w katalogu BJ

zapewnia kartoteka haseł wzorcowych (khw), licząca 1 738 642 rekordy różnych typów. W sumie KKZBUJ zawiera 6 881 178 rekordów (stan na 31 grudnia 2017 roku). Zbiory opracowane komputerowo stanowią obecnie 42% ogólnej liczby zbiorów BJ, a 43% ogólnej liczby zbiorów UJ.

Przyrost komputerowego opracowania zbiorów w roku 2017

	Rekordy bibliograficzne (tytuły)	Rekordy egzemplarza	Rekordy zasobu (tomy)	Rekordy khw
Rekordy wprowadzone w 2017 roku	116 993	264 703	4 523	98 288
w tym sporządzone przez:				
Bibliotekę Jagiellońską	48 166	193 833	3 515	21 668
Biblioteki instytutowe UJ	10 257	61 832	864	6 270
Bibliotekę Medyczną i biblioteki zakładowe CM UJ	1 619	9 038	144	2 149
przejęte z bazy NUKAT	56 951	—	—	68 201

Koszt utrzymania centralnego katalogu UJ w 2017 roku wyniósł 243 892,00 zł (w tym serwis i prawo do aktualizacji VTLS/Virtua: 209 783,00 zł oraz serwis i prawo do aktualizacji ORACLE: 34 109,00 zł).

Pracownicy Sekcji Informacji Naukowej Oddziału Udostępniania Zbiorów i Informacji Naukowej do wszystkich katalogów kartkowych włączyli ogółem 3177 kart. Kontynuowano też prace związane z digitalizowaniem kart dla Podstawowego Katalogu Alfabetycznego – ogółem zeskanowano 209 kart, a numeracją PKA oznaczono 348 kart.

Pracownicy Sekcji kontynuowali również prace związane z aktualizowaniem *Bazy Biogramów*, do której wprowadzono 2047 nowych opisów a 1485 rekordów już istniejących uzupełniono o nowe informacje. Na koniec 2017 roku stan bazy wyniósł 45 667 rekordów.

W Oddziale opracowano 962 kwerendy krajowe i 33 zagraniczne, przeprowadzono 4812 konsultacji bibliograficznych. W odpowiedzi na 1288 zapytań, które wpłynęły do Sekcji, wysłano 1549 listów. Załatwiono także 159 spraw dotyczących usług reprograficznych.

W ramach usługi „Bibliotekarz dla Ciebie” pracownicy Oddziału udzielili czytelnikom 45 indywidualnych, bezpłatnych konsultacji dotyczących korzystania z katalogów tradycyjnych i elektronicznych, wyszukiwania informacji w polskich i obcych bazach danych, korzystania z zasobów *online*, sporządzania bibliografii czy też przeprowadzania analizy bibliometrycznej.

Kontynuowano również prace nad bieżącą aktualizacją ulotek i informatorów o BJ w wersji polsko- i anglojęzycznej, zajmując się ich redagowaniem, tłumaczeniem, zamawianiem w drukarni oraz dystrybucją w Bibliotece. Podobnie jak w roku poprzednim pracownicy Sekcji administrowali również profilem Biblioteki Jagiellońskiej na Facebooku, gdzie zaprezentowano między innymi około 70 postów informujących o wykładach z cyklu *Ars Quaerendi* oraz o testowanych bazach, a także promujących usługi Sekcji.

W Oddziale Zbiorów Cyfrowych na bieżąco magazynowano i opracowywano wszelkiego rodzaju dokumenty elektroniczne. W 2017 roku pracownicy Oddziału utworzyli dla dokumentów elektronicznych, dźwiękowych niemuzycznych, filmów oraz dokumentów zwartych i ciągłych 722 nowe rekordy bibliograficzne (w tym 170 opisów bibliograficznych dla dokumentów *born digital*), zaś 401 rekordów skopiowali. Ponadto utworzono 495 rekordów haseł wzorcowych, do rekordów bibliograficznych dodano 706 haseł przedmiotowych i utworzono 3513 haseł przedmiotowych rozwiniętych. Kontynuowano również prace nad katalogowaniem dokumentów drukowanych zabezpieczonych w postaci mikroform. W ramach tych prac skatalogowano 34 tytuły czasopism i 394 druki zwarte.

Oddział ds. Projektów, kierowany przez mgr Małgorzatę Mrożek-Buksę, koncentrował się głównie na pełnej obsłudze administracyjnej projektów finansowanych z różnych źródeł zewnętrznych, polegającej w szczególności na: – udziale w zebraniach zespołów projektowych, – przygotowywaniu wniosków aplikacyjnych o przyznanie środków pozabudżetowych wraz z odpowiednimi załącznikami, – sporządzaniu umów projektowych wraz z harmonogramami planowanych zadań i kosztorysami, – przygotowywaniu dokumentów niezbędnych do rzeczowej realizacji projektów (pełnomocnictwa, protokoły uzgodnień procedur, protokoły z wyboru personelu), – sporządzaniu umów cywilnoprawnych dla wykonawców projektów, – planowaniu wydatkowania środków na wynagrodzenia dodatkowe dla pracowników Biblioteki wykonujących zadania projektowe, – planowaniu wkładu własnego, – przygotowywaniu i kontroli kart czasu pracy osób realizujących projekty, – koordynacji podpisywania aneksów do umów z pracownikami, – składaniu zamówień na zakupy lub przeprowadzeniu rozeznania rynku, – sporządzaniu sprawozdań i raportów rocznych, – bieżącej kontroli budżetu w systemie SAP w zakresie przyznanych środków finansowych oraz prowadzeniu bogatej korespondencji z instytucjami dotującymi i z administracją UJ.

Ponadto pracownicy Oddziału ds. Projektów przez cały rok aktywnie angażowali się w różnego rodzaju działania, promujące Bibliotekę Jagiellońską poprzez współpracę z Sekcją Wydarzeń Kulturalnych Oddziału Organizacji oraz z Działem Promocji i Informacji UJ i różnymi instytucjami zewnętrznymi. Działania promocyjne w odniesieniu do organizowanych w BJ wydarzeń, posiadanych zbiorów oraz Jagiellońskiej Biblioteki Cyfrowej prowadzono głównie na portalach społecznościowych, takich jak:

Facebook (<https://www.facebook.com/BibliotekaJagiellonska/>),

Instagram (https://www.instagram.com/jagiellonian_library/),

Twitter (https://twitter.com/Jagiellonka_UJ?lang=pl).

Liczba osób obserwujących profil BJ na dzień 31 grudnia 2017 roku wynosiła: 4733 na Facebooku, 812 na Instagramie i 110 na Twitterze. Kontynuowano także współpracę nawiązaną wcześniej z Sekcją trenerską FLOW Koła Naukowego Studentów Psychologii. W ramach obchodzonego w maju Tygodnia Bibliotek zorganizowano cykl spotkań szkoleniowych dedykowanych studentom (warsztaty dotyczące radzenia sobie ze stresem oraz szkolenie na temat samokontroli *Chwyć byka za rogi*), bibliotekarzom (warsztaty: *Rozwiązywanie konfliktów*, *Techniki gryzienia problemów – czyli o twórczych rozwiązaniach* oraz *Radzenie sobie ze stresem*) i seniorom (warsztaty dotyczące treningu pamięci). Łącznie w warsztatach udział wzięło 35 osób.

W połowie października 2017 roku po długotrwałych konsultacjach z przedstawicielami Sekcji ds. Portalu UJ uruchomiony został Blog Biblioteki Jagiellońskiej. Główne tematy poruszane na Blogu dotyczą literatury, historii książki, fotografii, ciekawostek o BJ, twórczości czytelników. W okresie sprawozdawczym opublikowano 3 artykuły oraz 10 wpisów z cyklu „Czy wiesz, że...”. Jako pierwszy na Blogu pojawił się artykuł dyrektora Zdzisława Pietrzyka „*Własnymi oczyma z radością oglądamy...*”.

Do magazynu ogólnego zbiorów w Oddziale Magazynów włączono 404 912 woluminów (o 1% więcej niż w roku 2016) – oprócz nowych wpływów liczba ta obejmuje zwroty czytelnicze, egzemplarze opracowane w ramach retrospekcji oraz zwroty depozytów. Liczba nowych druków zwartych i wydawnictw ciągłych (54 312 jedn.), które wpłynęły do magazynu archiwalnego wzrosła z kolei o 11 497 (to jest 26,9%) w porównaniu z rokiem poprzednim. Nieznacznie (o 2,6%) zmalała liczba zamówień otrzymanych przez Sekcję Egzemplarza Archiwalnego – w roku sprawozdawczym wyniosła ona 2788. Zmalała również – o 14 354 (4,3%) – liczba zamówień czytelniczych ogółem (319 276). Zamówienia na rewersach tradycyjnych stanowiły około 5,3% (16 781) wszystkich zamówień. Niestety, nadal utrzymuje się stała tendencja spadkowa w odniesieniu do liczby zamówień czytelniczych na zbiory tradycyjne.

Wszyscy pracownicy Oddziału Magazynów zaangażowani byli w przeprowadzanie permanentnej dyslokacji zbiorów. W ramach podjętych działań w magazynie archiwalnym przemieszczono łącznie 2221 metrów bieżących zbiorów (głównie czasopism I i II formatu oraz druków zwartych III formatu). Ze względu na duży wpływ czasopism w magazynie archiwalnym i użytkowym konieczne jest permanentne kontynuowanie dyslokacji.

Pracownicy Sekcji Opracowania Technicznego Oddziału Magazynów osygnowali 126 618 wol. i jednostek (33,7% wzrost w porównaniu z rokiem 2016). O 30% wzrosła również liczba utworzonych rekordów egzemplarza (naniesiono 110 632 bar kodów). Kontynuowano także retrospektywne opracowanie zbiorów – w ramach pracy bieżącej utworzono łącznie 67 519 rekordów (o 52% więcej niż w roku 2016!).

W Sekcji Rękopisów Oddziału Zbiorów Specjalnych w okresie sprawozdawczym zakończono opracowanie i meliorację 442 jedn. rękopiśmiennych. Wykonano opisy katalogowe do 5 łaćnińskich rękopisów średniowiecznych, uporządkowano i sporządzono

opisy akcesyjne do 337 rękopisów nowożytnych i najnowszych oraz do 1 jedn. pisanego materiału reprograficznego. Zmeliorowano ponadto 2 opisy rękopisów średniowiecznych oraz 97 rękopisów nowożytnych i najnowszych.

Wśród opracowanych w okresie sprawozdawczym materiałów na szczególną uwagę zasługują spuścizny Juliana Kawalca, Jana B. Ożoga i Bolesława Farena. Opracowane zostały ponadto fragmenty korespondencji profesora Waclawa Twardzika, papiery Karola Ludwika Konińskiego (wśród nich jego *Mój pamiętnik*, zbiór drobnych form prozatorskich i kopie korespondencji z lat 1917–1943) oraz polskie tłumaczenia wykładów i prac antropozoficznych (z lat 1891–1925) Rudolfa Steinera. Pracownicy Sekcji zajmowali się również porządkowaniem i opracowywaniem Archiwum Wisławy Szymborskiej, spuścizny Piotra Wysockiego i jego rodziny, spuścizny profesora Stanisława Sierotwińskiego, spuścizny Kazimierza Petelena oraz zbioru *Extrawagantów*.

Istotną część czasu pracy stanowiła obsługa korespondencji dotyczącej zbiorów specjalnych. Pracownicy Sekcji Rękopisów prowadzili najobszerniejszą wymianę listów z czytelnikami (ponad 1700 listów, co stanowi 57% całej korespondencji Oddziału Zbiorów Specjalnych). Pracownicy Sekcji opracowali ponadto 110 kwerend (77 krajowych i 33 zagraniczne) oraz udzielili łącznie 1324 informacji (w tym 509 bibliograficznych i 815 rzeczowych).

Obiekty rękopiśmienne BJ eksponowane były na 40 pokazach i lekcjach bibliotecznych, skierowanych do różnych środowisk, zawodów i grup społecznych – wśród ich uczestników byli uczniowie, studenci, pracownicy naukowcy, członkowie stowarzyszeń i towarzystw naukowych, kulturalnych i społecznych, pracownicy instytucji, urzędów i organizacji krajowych i zagranicznych, politycy szczebla centralnego i samorządowego oraz duchowni. Rękopisy prezentowano ponadto na kilku wystawach odbywających się poza BJ – między innymi na wystawie towarzyszącej *III Dyktandu Krakowskiemu* w Auditorium Maximum Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz na wystawach: *Pod przewodnią gwiazdą nauki* i *Bibliotheca Magna* w Muzeum Uniwersytetu Jagiellońskiego.

W Sekcji Starych Druków Oddziału Zbiorów Specjalnych prace nad opracowaniem zbiorów koncentrowały się przede wszystkim na opracowywaniu dubletów BJ i druków przejętych z bibliotek instytutowych UJ, a także dotychczasowych zbiorów Sekcji opublikowanych w Jagiellońskiej Bibliotece Cyfrowej. W KKZBUJ skatalogowano łącznie 1007 dzieł (59% więcej w porównaniu z rokiem 2016!) w 1020 wol., utworzono 502 hasła wzorcowe (to jest 29,4% mniej w porównaniu z rokiem poprzednim), 1151 rekordów bibliograficznych (27,3% mniej niż w roku poprzednim) i 1357 rekordów egzemplarza (35,6% spadek w porównaniu z rokiem 2016).

Pracownicy Sekcji wykonali dla czytelników 79 kwerend (47 krajowych i 32 zagraniczne). Udzielono łącznie 672 informacji (w tym 431 bibliograficznych i 241 rzeczowych).

W roku sprawozdawczym Sekcja Starych Druków zorganizowała 33 pokazy książek dla gości indywidualnych i grup zorganizowanych z kraju i z zagranicy. Starodruki prezentowane były na wystawach odbywających się zarówno w gmachu Bi-

blioteki, jak i poza nim (między innymi na wystawie towarzyszącej *III Dyktandu Krakowskiemu* w Auditorium Maximum Uniwersytetu Jagiellońskiego, oraz na wystawach: *Der Luthereffekt. 500 Jahre Protestantismus in den Welt* w Deutsches Historisches Museum w Berlinie, *Bibliotheca Magna* w Muzeum UJ, *Rozważny i romantyczny. W 200. rocznicę śmierci Tadeusza Kościuszki* w Muzeum Historycznym Miasta Krakowa oraz *Mapy miasta - dziedzictwa i sacrum w przestrzeni Krakowa* w Muzeum Etnograficznym w Krakowie).

W Sekcji Zbiorów Muzycznych Oddziału Zbiorów Specjalnych kontynuowano prace nad opisem muzykaliów w Katalogu Komputerowym Zbiorów Bibliotek UJ. Skatalogowano łącznie 1540 dzieł (2,9% więcej niż w roku 2016) w 1541 wol., dla których utworzono 1259 oryginalnych haseł wzorcowych, 1502 rekordy bibliograficzne i 1095 rekordów egzemplarza. Wśród skatalogowanych dzieł było 1299 druków muzycznych (1299 wol.) oraz 241 dokumentów życia muzycznego. Do inwentarza wpisano 91 wol. druków muzycznych, 104 dokumenty życia muzycznego i 2 dokumenty audiowizualne.

Jak co roku, pracownicy Sekcji aktywnie uczestniczyli w organizacji wystawy autografów muzycznych, towarzyszącej 21. Wielkanocnemu Festiwalowi Ludwiga van Beethovena. Znaczną część czasu pochłaniała bieżąca obsługa korespondencji, przygotowywanie zamówień do Sekcji Reprografii, przeprowadzanie zleconych kwerend (opracowano 58 kwerend, w tym 35 krajowych i 23 zagraniczne). Udzielono łącznie 547 informacji, w tym 175 informacji bibliograficznych i 372 rzeczowe.

W okresie sprawozdawczym przeprowadzono 26 pokazów druków i rękopisów muzycznych BJ. Muzykalia ze zbiorów Biblioteki eksponowane były także na wystawie towarzyszącej seminarium *Wokół postaci Ferdynanda Hösicka w 150. rocznicę jego urodzin*, zorganizowanym w Instytucie Muzykologii UJ oraz na wystawie *Opera Chopina - Fryderyk w Teatrze Narodowym* w Muzeum Fryderyka Chopina w Narodowym Instytucie Fryderyka Chopina w Warszawie.

Pracownicy Sekcji Zbiorów Graficznych i Kartograficznych Oddziału Zbiorów Specjalnych wprowadzili do KKZBUJ 1710 (82,5% więcej niż w roku 2016) jednostek pochodzących ze zbiorów ikonograficznych, wśród których znalazło się 281 rycin i 472 pocztówki. Sporządzono dla nich 1544 rekordy egzemplarza i 1639 rekordów bibliograficznych. Do katalogu komputerowego wprowadzono ponadto opisy 957 jedn. zbiorów kartograficznych. Dla opracowanych obiektów sporządzono 237 rekordów khw (w tym 226 autorskich i 11 serii).

Znaczną część czasu pracy zajmowało pracownikom przygotowanie kwerend, wymagających niejednokrotnie żmudnych poszukiwań i starannej weryfikacji w literaturze fachowej. W roku sprawozdawczym przeprowadzono 84 kwerendy krajowe (w tym 56 dotyczących zbiorów graficznych i 28 dotyczących zbiorów kartograficznych) oraz 19 zagranicznych (odpowiednio 10 i 9). Udzielono łącznie 1063 informacji: 575 bibliograficznych (w tym 321 w odniesieniu do zbiorów graficznych i 254 w odniesieniu do zbiorów kartograficznych) oraz 500 rzeczowych (odpowiednio 279 i 221).

Pracownicy Sekcji zorganizowali 29 pokazów zbiorów własnych dla zainteresowanych czytelników, 10 obiektów eksponowano na wystawach odbywających się poza BJ: *Mundury Stanów Galicyjskich. Wystawa w dwusetlecie ustanowienia* w Zamku Królewskim na Wawelu, *Przywrócić pamięci. 150. rocznica urodzin księcia kardynała Adama Stefana Sapiehy 1867-1951* w Muzeum Narodowym Ziemi Przemyskiej w Przemyślu, *Kartki z podróży Józefa Ignacego Kraszewskiego* w Muzeum Józefa Ignacego Kraszewskiego w Romanowie, *Pod przewodnią gwiazdą nauki* w Muzeum UJ oraz *Franciszek Wyspiański – krakowski rzeźbiarz* w Muzeum Narodowym w Krakowie.

W Sekcji Wydawnictw Rzadkich i Dokumentów Życia Społecznego Oddziału Zbiorów Specjalnych (SWRiDŹS) skatalogowano 2131 jedn. wydawnictw rzadkich, dla których sporządzono 121 tradycyjnych kart katalogowych oraz 20 993 jedn. dokumentów życia społecznego, dla których napisano 548 kart. Ogółem utworzono 2377 rekordów egzemplarza, 2517 rekordów bibliograficznych i 205 rekordów kartoteki haseł wzorcowych.

Pracownicy Sekcji opracowali 25 kwerend krajowych i udzielili łącznie 209 informacji (w tym 107 bibliograficznych i 102 rzeczowe).

Obiekty ze zbiorów SWRiDŹS eksponowane były na 8 pokazach na miejsu.

W Sekcji Konserwacji Oddziału Zabezpieczenia Zbiorów w okresie sprawozdawczym prowadzono głównie prace konserwatorskie przy zbiorach specjalnych, związane z realizacją projektu „Patrimonium” oraz udzielano konsultacji i wsparcia dla Sekcji Opraw, również uczestniczącej w projekcie.

W pracowni Sekcji całkowitej bądź częściowej konserwacji poddano 306 dzieł (łącznie 22 725 kart), w tym: 96 rękopisów, 71 wol. starych druków, 56 pozycji inwentarzowych ze zbiorów graficznych, 17 obiektów kartograficznych, 34 muzykalia, 29 obiektów z Sekcji Wydawnictw Rzadkich i Dokumentów Życia Społecznego Oddziału Zbiorów Specjalnych oraz 3 wol. druków zwartych i czasopism z magazynu ogólnego. Sporządzono 98 kompletów dokumentacji opisowej i fotograficznej konserwowanych dzieł. W Systemie Obsługi Jagiellońskiej Biblioteki Cyfrowej umieszczono 1208 opisów stanu zachowania obiektów. Wykonano ponadto konserwację opraw 102 obiektów (w tym 12 rękopisów, 36 starych druków, 7 obiektów ze zbiorów kartograficznych, 15 muzykaliów, 2 jedn. dokumentów życia społecznego oraz 1 druk zwarty). Wykonano też 5 nowych opraw dla 3 starych druków, 1 obiektu ze zbiorów kartograficznych oraz 1 obiektu muzycznego, a także oprawy ochronne na zbiory specjalne w postaci 13 teczek, 783 koszulek ochronnych na grafiki, rękopisy, stare druki i druki rzadkie i 96 *passe-partout*, przeznaczonych do ochrony zbiorów zarówno podczas ich stałego przechowywania, jak i do celów wystawienniczych.

Pracownicy Sekcji Reprograficznej Oddziału Zabezpieczenia Zbiorów wykonali łącznie 1 529 892 skany z oryginałów (w tym 1 517 124 skany zostały wykonane w ramach realizacji projektu „Patrimonium” oraz do zbiorów cyfrowych BJ i na potrzeby

bieżącej działalności Biblioteki i 12 768 zamówionych przez czytelników). Skany zostały zapisane na 295 dyskach DVD i 41 płytach CD. Liczba wykonanych w 2017 roku skanów, przekładająca się na ponad 300% wzrost wydajności pracy w stosunku do roku poprzedniego jest najwyższa w historii funkcjonowania Sekcji. W dużej mierze wynik ten był możliwy do osiągnięcia dzięki zakupieniu dodatkowego sprzętu oraz zatrudnieniu dodatkowych osób do jego obsługi, ale także dzięki dużemu zaangażowaniu pracowników i elastycznej organizacji pracy, wprowadzonej dla potrzeb tak dużego i wymagającego wyzwania, jakim jest realizacja projektu „Patrimonium”. W Sekcji wykonano ponadto 30 560 kserokopii zrobionych z oryginałów (w tym dla czytelników: 5687 sztuk w formacie A4 i 6 kopii w formacie A3, do celów służbowych: 24 329 sztuk w formacie A4 i 538 sztuk w formacie A3, 1351 zdjęć cyfrowych do celów służbowych oraz sporządzono wydruki z 2143 plików cyfrowych (w tym dla czytelników 59 w formacie A4, zaś do celów służbowych BJ 1697 sztuk w formacie A4 i 387 w formacie A3). Skopiowano 61 płyt DVD i 6 płyt CD. W 2017 roku nie wykonywano mikrofilmów ze skanów w ramach planowej działalności BJ i nie realizowano zamówień zewnętrznych na kopie mikrofilmów, co związane było ze znikomą ilością zamawianych klatek, a tym samym nieopłacalnością procesu (mikrofilmy wykonywano jedynie w wersji pozytywowej na zlecenie podmiotów zewnętrznych). W całym roku kalendarzowym Sekcja wykonywała skany i zdjęcia cyfrowe na potrzeby wystaw organizowanych w BJ oraz zabezpieczała tak zwaną oprawę fotograficzną wszelkich imprez odbywających się w Bibliotece.

W introligatorni Sekcji Opraw i Zabezpieczenia Zbiorów oprawiono 2988 druków zwartych, 3111 wol. czasopism, 808 broszur i 123 księgi administracyjne, wykonano 76 opraw prowizorycznych dla druków zwartych i 5405 dla czasopism, przeoprawiono 1177 wol. druków zwartych i 18 wol. czasopism, naprawiono 39 wol. druków zwartych i 1690 wol. czasopism, wykonano 5569 pudeł ochronnych (266 zbiorczych i 5303 jednostkowe) oraz 395 kopert i koszulek ochronnych (głównie na zbiory specjalne).

Klinika Papieru kontynuowała proces masowej konserwacji zbiorów w instalacji Bookkeeper III. Odkwaszaniu poddano 14 418 wol. zbiorów archiwalnych i bibliotecznych o łącznej wadze ponad 7235 kg. Około 83% odkwaszanych pozycji pochodziło ze zbiorów własnych, pozostałe zaś z Muzeum Historii Kielc, Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Kielcach, Biblioteki Głównej Politechniki Krakowskiej, Wydziału Fizyki, Astronomii i Informatyki Stosowanej UJ, Muzeum Historii Żydów Polskich w Warszawie, Biblioteki Tatrzańskiego Parku Narodowego w Zakopanem oraz zleceniodawców prywatnych. Za realizację usługi odkwaszania w odniesieniu do zbiorów obcych, pochodzących z wyżej wymienionych instytucji Biblioteka Jagiellońska otrzymała około 115 500 zł (w porównaniu z rokiem 2016 udział podmiotów zewnętrznych, korzystających z usługi odkwaszania uległ zwiększeniu o blisko 44% pod względem ilościowym i blisko 152% pod względem masowym). Przed przystąpieniem do procesu odkwaszania wykonywano często dezynfekcję powierzonych zbiorów w komorze fumigacyjnej, za którą to usługę uzyskano ponad 33 000 zł.

Oddział Komputeryzacji, kierowany przez mgr Katarzynę Sokołowską, podobnie jak w latach poprzednich odpowiadał za sprawne funkcjonowanie wewnętrznej sieci

komputerowej Biblioteki. Na sieć tę składa się 8 serwerów (na których zainstalowane są systemy do obsługi KKZBUJ, JBC, domeny BJ, monitoringu infrastruktury sieciowej i Repozytorium UJ) oraz 396 komputerów typu PC. Podstawowe działania koncentrowały się głównie na bieżącej obsłudze oprogramowania VTLS/Virtua oraz innych oprogramowań, aktualizacji systemów operacyjnych zainstalowanych na komputerach, usuwaniu wszelkiego typu awarii oraz szeroko rozumianej obsłudze informatycznej. W sierpniu 2017 roku przeprowadzono migrację aplikacji Chamo z wersji 2.2 do wersji 3.1.HF1 w 3 bazach (KKZBUJ, baza Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, 1 baza testowa). Do obowiązków Oddziału należało również administrowanie serwerami i bazami Jagiellońskiej Biblioteki Cyfrowej. W ramach tych zadań wykonywano backupy, monitorowano pracę systemu i stanu urządzeń infrastruktury JBC. W ramach projektu „Patrimonium” zmodyfikowano oprogramowanie System Obsługi JBC, uzupełniając je o dodatkowe funkcje potrzebne do realizacji projektu. Pod koniec 2017 roku informatycy zatrudnieni w Oddziale przygotowali środowisko testowe do migracji oprogramowania dLibra do nowszej wersji 6.0, którą przeprowadziła firma PCSS z Poznania.

Pracownicy Oddziału administrowali ponadto stworzonym przez siebie systemem do obsługi Katalogu Podstawowego i rozwiązywali zgłaszane przez użytkowników problemy. Obsługiwano ponadto stronę BJ w portalu UJ (w polskiej i angielskiej wersji językowej) – na bieżąco aktualizowano umieszczane na niej wiadomości i komunikaty, przygotowywano i publikowano pliki graficzne poszczególnych gałęzi struktury strony BJ. W ramach prac prowadzonych w Oddziale administrowano też oprogramowaniem do obsługi Oddziału Gromadzenia Zbiorów w odniesieniu do egzemplarza obowiązkowego, darów, zakupów i wymiany oraz zarządzano oprogramowaniem do obsługi bazy opraw i bazy melioracji. Oddział Komputeryzacji administrował również Bazą Publikacji Pracowników UJ, rozszerzaną do obsługi i tworzenia bazy Repozytorium UJ (RUJ). Przy współpracy z Sekcją Repozytorium UJ Oddziału Zbiorów Cyfrowych napisano, a następnie zmodyfikowano oprogramowanie do eksportu danych z RUJ celem zaimportowania ich do bazy PBN. Wykonano również prace programistyczne, pozwalające na implementację nowych funkcjonalności RUJ w wersji 6 systemu dSPACE (odczyt i prezentacja punktacji ministerialnej dla czasopism, export i import punktacji ministerialnej, moduły raportowania: zestawienie publikacji doktorantów, zestawienie publikacji jednostki według roku wprowadzenia, zestawienie publikacji jednostki według roku wydania, zestawienie ilościowe publikacji, publikacje baz danych PBN, publikacje z punktacją ministerialną). Wprowadzano ponadto zmiany w układzie elementów strony głównej oraz opracowano i wykonano nowy szablon prezentacji list wyników przeglądania i wyszukiwania.

ZBIORY

W 2017 roku w rejestrze przybytków Biblioteki Jagiellońskiej odnotowano wpływ 155 151 wol. i jedn. dokumentów samoistnych (wzrost o 5,3% w porównaniu z rokiem 2016), w tym 106 711 wol. druków zwartych i ciągłych (wzrost o 6,5%) i 48 440 jedn. zbiorów specjalnych (wzrost o 2,7% w porównaniu z rokiem poprzednim). W rejestrze ubytków odnotowano 320 wol. o łącznej wartości 24 763,90 zł.

Ogółem w okresie sprawozdawczym na zakup literatury naukowej i baz danych wydano 1 710 871,00 zł (w tym z budżetu BJ 116 824,00 zł). Do inwentarza Biblioteki wpłynęło 156 095 wol. i jedn. (18% wzrost w porównaniu z rokiem 2016) o łącznej wartości 7 983 853,93 zł. W zależności od źródła pozyskania wpływ ten przedstawia się następująco: z egzemplarza obowiązkowego – 102 388 wol. i jedn. o wartości 5 555 409,05 zł; z kupna (budżet BJ oraz środki UJ) – 1712 wol. i jedn. o wartości 1 426 846,88 zł; z darów – 10 417 wol. i jedn. o wartości 708 916,00 zł; z wymiany – 2189 wol. i jedn. o wartości 169 254,00 zł; ze starego zasobu – 320 wol. i jedn. o wartości 118 820,00 zł; z księgozbioru zabezpieczonego – 15 wol. o wartości 4608,00 zł. Dokumenty życia społecznego (w ilości 39 054 jedn.) jako druki ulotne nie są wyceniane. Dodatkowo w 2017 roku zeskanowano i opublikowano w Jagiellońskiej Bibliotece Cyfrowej 75 842 publikacje o łącznej pojemności 35 907 GB, których wartość oszacowano na 5 386 050,00 zł (przy założeniu, że wartość wytworzenia, opracowania i opublikowania 1 GB wynosi 150,00 zł).

Sekcja Egzemplarza Obowiązkowego Oddziału Gromadzenia Zbiorów odnotowała wpływ 89 090 wol. druków zwartych i wydawnictw oraz 45 238 jedn. zbiorów specjalnych. Wartość zbiorów, które wpłynęły do Biblioteki w ramach egzemplarza obowiązkowego wyniosła 5 731 209,05 zł. Jeśli chodzi o zbiory otrzymane w ramach egzemplarza obowiązkowego, to w porównaniu z rokiem poprzednim rok 2017 charakteryzował się wzrostem wpływu w odniesieniu do druków zwartych i zbiorów specjalnych, zmalał natomiast wpływ wydawnictw ciągłych. Szczególnie duży wzrost wpływu odnotowano w odniesieniu do dokumentów elektronicznych (o 1623 jedn.).

Pracownicy Sekcji wzorem lat ubiegłych z niezwykłą sumiennością egzekwowali przysyłanie obowiązkowych egzemplarzy bibliotecznych przez wydawców. W odpowiedzi na 7774 wysłane urgensy otrzymaliśmy 3481 wol. druków zwartych oraz 1580 numerów czasopism – skuteczność urgowania wyniosła zatem około 65%.

Ze środków przyznanych na działalność statutową wydano 1 594 047,00 zł na zakup czasopism i baz danych *online* dla BJ i UJ (to jest o 494 287,00 zł mniej w porównaniu z rokiem 2016). Pracownicy naukowci i studenci UJ (w tym Collegium Medicum) mieli dostęp do 88 baz danych (86 prenumerowanych *online* oraz 2 udostępnianych stacjonarnie), 63 785 tytułów czasopism oraz 191 215 książek elektronicznych.

W 2017 roku Biblioteka Jagiellońska prenumerowała 160 tytułów czasopism zagranicznych. W wyniku przeprowadzonego postępowania przetargowego jako dostawcę

czasopism wybrano firmę ABE-IPS. Przetarg na dostawę czasopism polskich na rok 2017 wygrała firma „Garmond”, która jako jedyna złożyła ofertę przetargową. Wytyczne niezbędne do przygotowania przetargu opracowano na podstawie danych zebranych z 57 jednostek UJ. Na sporządzonej liście przetargowej znalazło się 485 tytułów w 853 egzemplarzach. Firma „Garmond” podjęła się dostarczania 381 tytułów, pozostałe 104 tytuły poszczególne jednostki Uczelni muszą zamawiać we własnym zakresie, bezpośrednio u wydawców. W ramach tej prenumeraty Biblioteka Jagiellońska ma otrzymywać w 2018 roku 41 tytułów czasopism polskich w 43 egzemplarzach.

Ogółem w 2017 roku Biblioteka Jagiellońska gromadziła 9572 bieżące tytuły czasopism drukowanych, w tym 8891 polskich i 681 zagranicznych.

Za pośrednictwem Sekcji Pozyskiwania Zbiorów Oddział Gromadzenia zakupił w roku sprawozdawczym 1396 wol. druków zwartych i ciągłych (spadek o około 10,1% w porównaniu z rokiem poprzedzającym) oraz 969 jedn. zbiorów specjalnych (wzrost w stosunku do roku ubiegłego o około 48,4%). Kupowane były przede wszystkim książki polskie, wydawnictwa zagraniczne stanowiły 27% całości zakupów (głównie polonika oraz nieliczne pozycje naukowe).

Cennym źródłem pozyskiwania zbiorów była również wymiana, którą w okresie sprawozdawczym Biblioteka Jagiellońska prowadziła z 252 kontrahentami zagranicznymi oraz 50 partnerami krajowymi. Dla celów wymiany i reprezentacji zakupiono 3029 wol. za sumę 77 535,25 zł. Do partnerów krajowych i zagranicznych wysłano ogółem 2725 wol., otrzymano z kolei 2231 wol. druków zwartych i wydawnictw ciągłych oraz 76 jedn. zbiorów specjalnych, wycenionych szacunkowo na kwotę 185 410,00 zł. Analiza poniesionych kosztów wymiany pokazuje, że podobnie jak w latach ubiegłych, bilans wymiany wypadł korzystnie, to znaczy wartość otrzymanych wydawnictw przewyższyła kwotę wydatków poniesionych na zakup o blisko 108 000 zł. Zbiory Biblioteki Jagiellońskiej wzbogaciły się o wiele cennych pozycji otrzymanych między innymi z Biblioteki Kongresu w Waszyngtonie (135 wol. o wartości oszacowanej na 48 955,00 zł), z Niemieckiej Biblioteki Narodowej w Lipsku, z Biblioteki Uniwersyteckiej w Seattle (cenne wydawnictwa o wartości bliskiej 7400,00 zł), z Biblioteki Narodowej w Paryżu, z Biblioteki Uniwersyteckiej w Dijon, z Herder-Institut w Marburgu, z Herzog August Bibliothek w Wolfenbüttel. Wśród innych istotnych dla Biblioteki Jagiellońskiej partnerów zagranicznych w zakresie wymiany wydawnictw znalazły się również biblioteki Białorusi, Bułgarii, Czech, Litwy, Rumunii, Słowacji, Węgier i Włoch. W 2017 roku zakończona została natomiast współpraca z Biblioteką Uniwersytecką w Toronto oraz z Biblioteką Uniwersytetu Warszawskiego. Pogorszyła się również współpraca z Chorwacją, Rosją, Serbią i Ukrainą – w okresie sprawozdawczym otrzymaliśmy stamtąd jedynie pojedyncze pozycje. Należy zaznaczyć, że z ogólnej liczby 252 kontrahentów aż 113 przysyła swoje publikacje sporadycznie lub raz na dwa-trzy lata. Pomimo tych problemów wpływ w ramach wymiany jest w ostatnich latach dość zrównoważony. Warto podkreślić, że w ostatnim okresie wzrasta liczba czasopism dostarczanych w formie elektronicznej (z 14 plików w roku 2016 do 50 plików

w roku 2017), a także liczba tytułów kupowanych na życzenie kontrahentów BJ, którzy również nie ograniczają się do wysyłki wydawnictw własnych, ale przyjmują nasze zamówienia na tytuły dostępne na rynku księgarskim.

Jak co roku przyjmowaliśmy również dary z kraju i z zagranicy. W okresie sprawozdawczym do zbiorów włączono 13 994 wol. druków zwartych i czasopism (wzrost o około 124% w porównaniu z rokiem 2016!) wraz z 2157 jedn. zbiorów specjalnych (o szacunkowej wartości 696 096,00 zł). Ten dwukrotnie większy wpływ darów w 2017 roku wynika przede wszystkim z uproszczenia prac nad księgozbiorem prof. Juliusza Bardacha, włączanym w całości do zbiorów (zrezygnowano z selekcji zbiorów i sprawdzania poszczególnych jednostek w katalogach). Wśród podarowanych obiektów znalazło się wiele ciekawych i cennych pozycji (między innymi 334 rękopisy, 99 starodruków, 606 jedn. zbiorów muzycznych, 35 jedn. zbiorów graficznych, 1026 druków ulotnych i dokumentów życia społecznego, duże ilości bieżących i antykwarycznych czasopism środowisk polonijnych), otrzymanych zarówno od instytucji, jak i od osób prywatnych. W gronie darczyńców znaleźli się między innymi: prof. Aleksander Szulc (515 wol. druków zwartych i 7 jedn. zbiorów muzycznych), biblioteka zlikwidowanego Uniwersytetu Ludowego w Wierchosławicach (341 wol. druków zwartych i 14 druków ulotnych), Biblioteka Studium WF UJ (269 wol. druków zwartych i 1 wol. wydawnictw ciągłych), prof. Halina Wantuła (73 wol. druków zwartych, 12 wol. wydawnictw ciągłych, 6 jedn. zbiorów muzycznych, 6 jedn. zbiorów graficznych i 8 druków ulotnych), prof. Stefan Papee (73 wol. druków zwartych, 11 wol. wydawnictw ciągłych, 3 rękopisy i 3 mapy), Adam Bujak (72 wol. druków zwartych – w większości wydawnictwa albumowe), Zakład Prawa Międzynarodowego UJ (61 jedn. starych druków), prof. Mieczysław Karaś (35 wol. druków zwartych i 1 starodruk), Instytut Historii Sztuki UJ (25 jedn. starych druków), Jan Bolesław Ożóg (duża grupa dokumentów rękopiśmiennych), Julian Kawalec (spuścizna rękopiśmienna).

Księgozbiór dubletów w Sekcji Pozyskiwania Zbiorów powiększył się o 11 188 wol., przy czym 8423 wol. przekazano innym bibliotekom, zaś 25 049 wol. i numery zniszczonych lub niepotrzebnych książek i czasopism przekazano na makulaturę. Ostatecznie zatem z zasobu tego ubyło 22 284 wol.

Zbiory Sekcji Rękopisów Oddziału Zbiorów Specjalnych powiększyły się łącznie o 337 pozycji. Do *Księgi przybytków* zostało wpisanych 334 jedn. pochodzących z darów i 3 jedn. z kupna. Do ciekawszych nabytków należą: obszerna, licząca 178 jedn. spuścizna krakowskiego poety, pisarza i felietonisty Jana Bolesława Ożoga (wśród niej niezwykle cenne rękopisy i maszynopisy utworów poetyckich, powieści, opowiadań i artykułów prasowych oraz 10 tomów korespondencji), fragment papierów prozaika, publicyisty i poety Juliana Kawalca (rękopisy, autoryzowane maszynopisy utworów literackich, dokumenty osobiste i fotografie), spuścizna historyka literatury polskiej, krytyka i publicyisty, prof. Bolesława Farona (19 tomów korespondencji z lat 1977–2016 oraz dokumenty osobiste), fragment papierów Maria-

na Konarskiego (między innymi wspomnienia M. Konarskiego dotyczące jego działalności w ruchu oporu w czasie okupacji i jego wiersz *Jacek Malczewski*). Na uwagę zasługuje ponadto księga sporządzona przez Tadeusza Stryjeńskiego po śmierci syna, zatytułowana *Karol Stryjeński 1887-1932*, zawierająca listy i prace plastyczne Karola Stryjeńskiego, wycinki prasowe o nim i jego zdjęcia oraz kondolencje przesłane na ręce ojca.

Sekcja Starych Druków Oddziału Zbiorów Specjalnych otrzymała z Oddziału Gromadzenia Zbiorów 100 dzieł w 117 wol., z czego wszystkie dzieła stanowiły dary. Do ksiąg inwentarzowych wpisano 383 dzieła w 375 wol. – wśród nich przeważały dzieła otrzymane z bibliotek instytutowych UJ oraz pozyskane ze starego zasobu Biblioteki. Do najcenniejszych starych druków, które wpłynęły do zbiorów Biblioteki, zaliczyć należy *Leges seu statuta ac privilegia Regni Poloniae* Jakuba Przyłuskiego (Kraków 1551–1553), *Historia Dahicae Saxoniusa Grammaticusa* (Frankfurt 1576), *Ad Inclty Regni Poloniae Senatores... oratio* Stanisława Pawłowskiego (Kraków 1587), *Archelia albo artilleria* Diego Uffana (Leszno 1643), *Monumenta Sarmatarum* Szymona Starowolskiego (Kraków 1655), *Roma subterranea novissima* Paula Arringhiego (Paris 1659), *Der Stadt Dantzig* Georga Curickego (Amsterdam-Gdańsk 1688), *Vetera monimenta. P. 1* (Roma 1690) i *Vetera monimenta. P. 2* (Roma 1699) Giovanniego Ciampiniego oraz *Ragguaglio delle solenni esequie di Federigo Augusto re di Polonia* (Roma 1733). Łączna wartość obiektów wpisanych w 2017 roku do inwentarza starych druków BJ wyniosła 368 850,00 zł.

Do Sekcji Zbiorów Muzycznych Oddziału Zbiorów Specjalnych wpłynęło 3174 jedn. i wol. muzykaliów (wśród nich 19 rękopisów, 1778 druków, 1133 jedn. muzycznych dokumentów dźwiękowych: płyty analogowe, taśmy i dyski cyfrowe) oraz 244 dokumenty życia społecznego (afisze). W ramach egzemplarza obowiązkowego do Sekcji trafiły 1264 jedn. (z czego 561 jedn. to druki, a 703 jedn. stanowią dokumenty dźwiękowe). W darze otrzymaliśmy 12 rękopisów, 157 druków (nuty), 429 dokumentów dźwiękowych i 1 afisz, zakupiono zaś 259 jedn. (w tym 7 autografów muzycznych, 250 druków i 2 dokumenty dźwiękowe). W ramach wymiany otrzymaliśmy 3 druki muzyczne. Pokazną część nabytków Sekcji (1050 jedn.) stanowiły materiały pochodzące ze starego zasobu Biblioteki (w tym 807 druków muzycznych i 243 afisze). Do najciekawszych muzykaliów, które wzbogaciły zbiory Sekcji Zbiorów Muzycznych, zaliczyć należy zakupione od kompozytora Juliusza Łuciuka autografy jego dwóch kompozycji – *Maraton* (pantomima na fortepian preparowany) i *Tryptyk Rzymski. Cz. 1-3 (2004-2010)* oraz 5 autografów muzycznych zakupionych od Jana Oberbeka, wśród nich *Ballata per chitarra* Juliusza Łuciuka, 3 autografy Zbigniewa Preisnera (Kowalskiego) – *Piosenka*, *Obertas* i *Pamięć* oraz utwór Stanisława Mrońskiego *Prélude*. Wśród muzykaliów podarowanych Bibliotece należy wymienić przekazane przez The Packard Humanities Institute dzieła Jana Sebastiana Bacha: *Keyboard Sonatas in Mus. ms. Bach P 771 [Facsimile]*, CPhEBach The Complete

Works. Series I Supplement, *Variations*, PhEBach The Complete Works. Series 1. Vol. 7 oraz *Sonatas from Manuscript Sources IV*, CPhEBach The Complete Works. Series 1. Vol. 6.4. W ramach egzemplarza obowiązkowego wzbogaciliśmy się o cenne publikacje wydawane przez Narodowy Instytut Fryderyka Chopina w Warszawie.

Sekcja Zbiorów Graficznych i Kartograficznych wzbogaciła się o 977 wol. i jedn., z czego 93 jedn. stanowiły materiały ikonograficzne, a 934 to dzieła kartograficzne (w 966 wol./arkuszach). Jak co roku, największym źródłem pozyskania materiałów kartograficznych był egzemplarz obowiązkowy, dzięki któremu otrzymaliśmy 56 atlasów (w 70 wol.), 783 mapy (801 arkuszy) oraz 72 dokumenty elektroniczne (na dyskach CD i DVD). W formie darów przekazano Bibliotece 1 atlas oraz 17 map, w ramach wymiany wpłynął 1 atlas, zakupiliśmy zaś 4 atlasy. Zbiory ikonograficzne powiększyły się głównie dzięki hojności darczyńców – od ofiarodawców otrzymaliśmy 1 rysunek, 2 ryciny, 4 albumy, 13 fotografii i 23 ekslibrisy. Wśród nabytków ikonograficznych na szczególną uwagę zasługują: akwarela Franciszka Turka przedstawiająca dziedziniec Collegium Maius (podarowana Bibliotece przez Marię Birkenmajer-Hodgart) oraz katalog wystawy ekslibrisów Nurgül Arikan, podarowany przez autorkę. Ze zbiorów kartograficznych, które wpłynęły do Sekcji w ramach egzemplarza obowiązkowego należy wyróżnić kolejne tomy bardzo poczytnej pozycji *Galicja na józefińskiej mapie topograficznej*, kolejne tomy i zeszyty *Atlasu historycznego miast polskich: Mazury (Mrągowo)*, *Małopolska (Bochnia)*, *Atlas ekourbanistyczny zielonej infrastruktury miasta Łodzi*. Teki 1, T. 1a oraz *Atlas historyczny Polski dla niewidomych i słabowidzących*.

Do Sekcji Wydawnictw Rzadkich i Dokumentów Życia Społecznego wpłynęło 39 054 pozycje (o 4,9% więcej niż w roku poprzednim), w tym 239 druków rzadkich oraz 38 815 pozycji dokumentów życia społecznego (z których po skatalogowaniu do zbiorów włączono 38 815 jedn.). Spośród nich 207 pozycji przekazano do Sekcji Zbiorów Muzycznych. Wśród pozyskanych dokumentów życia społecznego zdecydowanie przeważały materiały otrzymane w ramach egzemplarza obowiązkowego (37 236 jedn.), od darczyńców otrzymaliśmy 1114 jedn., drogą kupna pozyskano 696 jedn., 8 otrzymano w ramach wymiany. Jak zwykle, wśród nabytków Sekcji największą grupę stanowiły wydawnictwa informacyjno-kulturalne (18 161 jedn.) oraz wydawnictwa techniczno-handlowe (12 012 jedn.). Wśród wydawnictw rzadkich, które w roku sprawozdawczym trafiły do zbiorów Sekcji, należy wyróżnić 81 druków związanych ze sztuką podarowanych przez Piotra Chodyńskiego oraz przekazane przez Annę Biłyk-Mydlarz 107 bileatów i 321 druków dotyczących byłego Konsulatu Generalnego Austrii w Krakowie.

**Zestawienie stanu zbiorów tradycyjnych Biblioteki Jagiellońskiej
opracowanych i wpisanych do inwentarzy**

		Przyrost w roku 2017*	Stan na 31 XII 2017
A.	Zbiory ogólne	wol.	wol.
	druki zwarte nowe	78 419	2 757 863
	wydawnictwa ciągłe	30 665	1 071 879
	Razem	109 084	3 829 742
B.	Zbiory specjalne	jedn.	jedn.
	rękopisy	337	34 435
	stare druki	375	109 160
	zbiory graficzne	43	64 775
	zbiory kartograficzne	966	61 177
	zbiory muzyczne	195	47 904
	normy, opisy patentowe	6281	299 375
	mikroformy (mikrofilmy, mikrofiszki, fotokopie, kserokopie)	1	181 554
	materiały audiowizualne	1217	30 769
	inne zbiory	32 740	1 177 405
	Razem	42 155	2 006 554
	Ogólny stan zbiorów A+B	151 239	5 836 296

* – po odliczeniu ubytków

Stan zbiorów bibliotek UJ na dzień 31 grudnia 2017 roku

	Druki zwarte (wol.)	Wyd. ciągłe (wol.)	Zbiory specjalne (jedm.)	Razem (wol. i jedm.)
Biblioteka Jagiellońska	2 757 863	1 071 879	2 006 554	5 836 296
Biblioteki instytutowe UJ	1 693 608	274 941	149 562	2 118 111
Razem:	4 451 471	1 346 820	2 156 116	7 954 407
Udział procentowy Biblioteki Jagiellońskiej w zasobie bibliotecznym UJ	62%	79,6%	93,1%	73,4%

**Drukowane czasopisma bieżące w Bibliotece Jagiellońskiej
oraz w bibliotekach instytutowych UJ**

	Liczba tytułów czasopism krajowych	Liczba tytułów czasopism zagranicznych	Razem
Biblioteka Jagiellońska	8891	681	9572
Biblioteki instytutowe	920	581	1501
Razem:	9811	1262	11 073
Udział procentowy Biblioteki Jagiellońskiej w zasobie bibliotecznym UJ	90,6%	54%	86,4%

Dzięki dokumentom przekazanim przez Oddział Gromadzenia Zbiorów wzbogacił się również Oddział Zbiorów Cyfrowych, który otrzymał 466 dokumentów elektronicznych zwartych, 383 dokumenty elektroniczne ciągłe (wraz z 41 drukowanymi dokumentami towarzyszącymi), 578 dokumentów dźwiękowych niemuzycznych (wraz z 4 drukowanymi dokumentami towarzyszącymi), 398 dokumentów audiowizualnych (którym towarzyszyło 19 dokumentów drukowanych) oraz 3781 dokumentów elektronicznych w postaci pliku (w tym 518 dokumentów zwartych i 3263 dokumenty ciągłe).

Istotnym problemem, z którym zmagają się pracownicy Oddziału, jest stale pogarszająca się jakość przechowywanych mikrofilmów, zwłaszcza tych pochodzących z lat 60. i 70. XX wieku. Pękające nośniki wymagają klejenia, a w drastycznych przypadkach ponownego wykonania pozytywu, jednakże w roku sprawozdawczym ze względu na zbyt wysoki koszt wytwarzania nie wykonano żadnego mikrofilmu. Kolejnym problemem jest pogarszanie się stanu zachowania dyskietek i płyt CD z lat 90. XX wieku i z początku XXI wieku, jak również stopniowe znikanie z rynku oprogramowania umożliwiającego odczyt danych zawartych na tych nośnikach. W celu kompleksowego zabezpieczenia zasobów elektronicznych i ich archiwizacji pracownicy OZC kontynuowali rozpoczęte w poprzednich latach zgrywanie kaset video, płyt CD i DVD. W wyniku prac prowadzonych w ramach projektu „Działalność Upowszechniająca Naukę” (DUN) skatalogowano i zabezpieczono 202 kasety video. W ramach godzin nadliczbowych pracownicy Oddziału Zbiorów Cyfrowych zabezpieczyli i opublikowali w Jagiellońskiej Bibliotece Cyfrowej 458 płyt CD i DVD.

Zbiory elektroniczne Biblioteki Jagiellońskiej wg stanu na 31 XII 2017 roku

Zbiory elektroniczne zinwentaryzowane	28 696 jedn.
Licencjonowane zbiory elektroniczne, do których BJ opłaciła dostęp	255 0882 jedn.
w tym:	
książki elektroniczne:	191 215 jedn.
czasopisma elektroniczne:	63 785 jedn.
bazy danych:	88
Materiały zdigitalizowane przez Bibliotekę	382 394 jedn.

W minionym roku pracownicy Sekcji Skontrum Oddziału Zabezpieczenia Zbiorów kontynuowali kontrolę stanu inwentarzowego druków zwartych w Oddziale Magazynów w obrębie sygnatur od 250 001 do 300 000, wydawnictw ciągłych w Oddziale Magazynów w obrębie sygnatur od 103 001 do 105 000 i od 400 001 do 415 000 oraz zbiorów magazynu Sekcji Zbiorów Kartograficznych Oddziału Zbiorów Specjalnych (map i atlasów według posiadanej przez Sekcję dokumentacji ewidencyjnej). Rezultaty przeprowadzonych prac przedstawiono w 8 protokołach. W wyniku skontrum ujawniono 589 wol. braków względnych oraz 12 wol. braków bezwzględnych.

Na podstawie wydruków otrzymanych z Oddziału Komputeryzacji oraz fiszek nadesyłanych z Oddziału Magazynów pracownicy Sekcji rejestrowali i sprawdzali pozycje nieodnalezione. W wyniku przeprowadzonej kontroli odnotowano braki w odniesieniu do 320 wol. książek i czasopism o łącznej wartości 24 763,90 zł. Braki te zostały wpisane do rejestru ubytków Oddziału Magazynów. W 2017 roku odstąpiono od dotychczas przyjętej procedury ewidencjonowania i inwentaryzowania pozycji bibliotecznych wcześniej ubytkowanych, a następnie odnalezionych poprzez ich wpisywanie do rejestru druków odnalezionych. W zastępstwie wdrożono procedurę ponownego rejestrowania takich pozycji bibliotecznych przez Oddział Gromadzenia Zbiorów jako nowych wpływów. Wszystkie egzemplarze zdefektowane, które zostały przekazane do Sekcji (60 wol.), uzupełniono i oddano do oprawy.

CZYTELNICTWO I INFORMACJA NAUKOWA

W porównaniu z rokiem 2016 liczba czytelników zarejestrowanych w bazie BJ zmalała o 866 (to jest o 3,5%) – odnotowano 23 546 użytkowników aktywnie korzystających ze zbiorów tradycyjnych, w tym 11 094 studentów Uniwersytetu Jagiellońskiego i 1274 pracowników UJ. Znacząco (o 41,5%) zmalała również liczba pozycji wypożyczanych na zewnątrz – udostępniono 241 239 wol.

Odnotowano też niewielki (5,6%) spadek liczby osób korzystających z czytelni – 55 982, zaś liczba zbiorów udostępnionych na miejscu zmalała o 5,7% i wyniosła 191 608 wol. i jedn.

Dużym zainteresowaniem cieszyła się natomiast Jagiellońska Biblioteka Cyfrowa oraz Repozytorium Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Korzystanie ze zbiorów na miejscu odbywało się w czytelniach oraz w gabinetach zbiorów specjalnych, zapewniających 362 miejsca (w tym 2 separatki dla osób niedowidzących).

Udostępnianie zbiorów tradycyjnych czytelnikom indywidualnym w systemie bibliotecznym UJ oraz coraz bardziej popularne korzystanie ze zbiorów elektronicznych w roku sprawozdawczym przedstawiają poniższe tabele.

Udostępnianie zbiorów tradycyjnych czytelnikom indywidualnym w systemie bibliotecznym UJ w 2017 roku

	Liczba czytelników zapisanych	Udostępniono na miejscu	Udostępniono na zewnątrz
Biblioteka Jagiellońska	23 546	191 608	241 239
Biblioteki instytutowe UJ*	27 787	236 514	272 032
Razem	51 333	428 122	513 271

* według sprawozdań bibliotek instytutowych

Korzystanie ze zbiorów elektronicznych dostępnych zdalnie lub w sieci lokalnej*

Wyszczególnienie	Ogółem
Liczba sesji	2 740 971
Liczba pobranych dokumentów	1 336 611
Liczba wyświetleń publikacji z Jagiellońskiej Biblioteki Cyfrowej	3 108 714
Liczba odsłon strony internetowej Biblioteki Jagiellońskiej	629 162

* wg tabeli zamieszczonej w formularzu sprawozdawczym Głównego Urzędu Statystycznego (K-03, dział 7, poz. 2)

Czytelnię Główną odwiedziło 31 305 osób (przeciętnie 111 osób dziennie). W porównaniu z rokiem 2016 liczba pozycji udostępnionych na miejscu wzrosła o 5,3% – ogółem z magazynu ogólnego i z księgozbioru podręcznego wypożyczono 125 064 wol. (w tym 102 328 wol. druków zwartych oraz 22 736 wol. czasopism). Wypożyczenia z księgozbioru podręcznego stanowiły 23,7% całości zamówień.

W porównaniu z rokiem 2016 odnotowano spadek (8,8%) w odniesieniu do liczby odwiedzin w Czytelni Pracowników Nauki, którą przeciętnie odwiedzało 28 osób dzien-

nie – w okresie sprawozdawczym skorzystały z niej 7954 osoby, którym udostępniono 37 423 wol. (spadek o 19,7%). Do czytelni tej należy też 8 separetek, które po rozpatrzeniu podań złożonych przez zainteresowane osoby są przydzielane przez Dyрекcję BJ do korzystania na czas semestru lub całego roku. W październiku 2017 roku na prośbę Działu ds. Osób Niepełnosprawnych UJ sprzęt w separatkach dla osób niewidomych i słabowidzących został wyposażony w oprogramowanie ABBYY FineReader, ułatwiający korzystanie ze zbiorów.

W Czytelni Europeistycznej w porównaniu z rokiem poprzednim odnotowano również niewielki spadek liczby użytkowników (4,4%). Czytelnię odwiedziły łącznie 3764 osoby (przeciętnie 13 osób dziennie), natomiast liczba wypożyczonych pozycji zmalała o 29,3% (5786 wol.). Z części ogólnoeuropejskiej księgozbioru podręcznego wypożyczono 658 wol., z części austriackiej – 104 wol. Z magazynu ogólnego dostarczono do Czytelni 2202 wol. druków zwartych i 682 wol. druków ciągłych, a z magazynu czasopism bieżących 321 tytułów w 2140 numerach. W Bibliotece Austriackiej, działającej w ramach Czytelni Europeistycznej, zarejestrowano 110 aktywnych kont czytelniczych.

W roku sprawozdawczym Wypożyczalnię odwiedziło 156 200 osób (średnio 552 osoby dziennie), to jest około 6% mniej w porównaniu z rokiem poprzednim. Z magazynu ogólnego sprowadzono dla czytelników 212 160 wol. (w tym 8866 wol. dla pracowników BJ i 203 294 wol. dla użytkowników zewnętrznych), z rezerwacji przyjęto 26 593 wol., zaś z księgozbioru podręcznego „W” wydano 2453 pozycje. Ogółem na zewnątrz wypożyczono 241 239 wol. (łącznie z 33 wol. wypożyczonymi z Czytelni Europeistycznej), co stanowi o 41,5% mniej (!) niż w roku 2016. W dalszym ciągu pracownicy Wypożyczalni obsługiwali także użytkowników 3 bibliotek instytutowych Wydziału Filologicznego UJ (Biblioteki Instytutu Filologii Romańskiej, Biblioteki Instytutu Filologii Słowiańskiej oraz Biblioteki Instytutu Filologii Orientalnej), przeniesionych tymczasowo do gmachu BJ w związku z remontem i przebudową Collegium Paderevianum.

Zapisy do Biblioteki na rok akademicki 2017/2018 rozpoczęto 3 października 2017 roku. Typy legitymacji, jak i ich ceny nie uległy zmianie w stosunku do roku poprzedniego. Wszystkie legitymacje (z wyjątkiem kart „els”) opatrzone zostały hologramem w kolorze fioletowym. Z opłat pobieranych za wydanie legitymacji biblioteczkich w 2017 roku uzyskano 126 715,00 zł.

W dalszym ciągu z powodzeniem stosowano tryb urgowania w stosunku do czytelników zalegających z terminowym oddawaniem wypożyczonych dzieł. W wyniku podjętych działań odzyskano 550 wol., do budżetu Biblioteki wpłynęło 1255,00 zł za pozycje zagubione oraz 184 024,10 zł z tytułu opłat za przetrzymanie książek. Ogółem w wyniku wszelkiego rodzaju opłat pobieranych przez Wypożyczalnię w okresie sprawozdawczym do budżetu Biblioteki wpłynęło 310 739,10 zł.

Nadal dużą popularnością wśród czytelników cieszyła się usługa pozwalająca na samodzielne dokonywanie prolongat wypożyczonych dzieł. Liczba prolongat tradycyjnych dokonanych w 2017 roku wyniosła 25 049, podczas gdy liczba prolongat *online* aż 176 443.

Od października 2017 roku ustalono nowy cennik opłat i usług Biblioteki Jagiellońskiej, w którym wprowadzono między innymi zmiany w odniesieniu do korzystania ze zbiorów: zmieniona została wysokość opłat za nieterminowy zwrot wypożyczonego woluminu z 1 zł na 1,50 zł za każde rozpoczęte 5 dni, wprowadzono opłatę w wysokości 5 zł za wysłanie monitu papierowego z informacją o książkach niezwróconych w terminie, wprowadzono stałe opłaty za zniszczenie/uszkodzenie książki: do 300 stron – 50 zł, powyżej 300 stron – 100 zł.

W porównaniu z rokiem 2016 o 22,6% zmalało zainteresowanie czytelników korzystaniem z Wypożyczalni Międzybibliotecznej, za pośrednictwem której można wypożyczać dzieła z innych bibliotek i instytucji krajowych, a także zagranicznych. W 2017 roku z usług Wypożyczalni skorzystały 233 osoby. W okresie sprawozdawczym otrzymaliśmy ogółem 1593 zamówienia, co oznacza 5% wzrost w porównaniu z rokiem 2016. W 2017 roku do 146 instytucji krajowych Biblioteka Jagiellońska wysłała 1144 wol. książek oraz 189 kopii materiałów oryginalnych (mikrofisz, kserokopie, mikrofilmy zbiorów specjalnych). Do 23 bibliotek zagranicznych wysłano 32 wol. książek oraz 21 kopii materiałów oryginalnych. Łącznie do instytucji krajowych i zagranicznych Wypożyczalnia Międzybiblioteczna wysłała 1176 wol. druków zwartych oraz 210 kopii materiałów oryginalnych. Z kolei z Biblioteki Jagiellońskiej wysłano 245 zamówień (rewersów), z czego 201 skierowanych było do instytucji krajowych, zaś 44 do bibliotek zagranicznych. W wyniku ich realizacji z 39 bibliotek polskich otrzymano 135 wol., 4 kopie materiałów oryginalnych w postaci mikrofisz i kserokopii oraz 58 mikrofilmów ze zbiorów specjalnych, zaś z 17 bibliotek zagranicznych dostaliśmy 37 wol. książek oraz 5 kopii materiałów oryginalnych w postaci mikrofisz i kserokopii. Łącznie z instytucji krajowych i zagranicznych otrzymaliśmy 172 wol. druków zwartych i 67 kopii materiałów oryginalnych.

Pracownicy Wypożyczalni Międzybibliotecznej za pośrednictwem Internetu sprawdzili dla czytelników 283 pozycje w katalogach bibliotek polskich i zagranicznych, wysłali 3 kwerendy (dotyczące 3 pozycji), odpowiedzieli na 2 kwerendy (dotyczące 7 pozycji).

W zakresie korzystania z Czytelni Informacji Naukowej odnotowano 18,5% spadek czytelnictwa – w ciągu 268 dni jej otwarcia zarejestrowano 7484 odwiedzin (w tym czytelnicy korzystający z księgozbioru podręcznego oraz użytkownicy Internetu). W Czytelni tej udostępniono około 4812 wol. (ze względu na wolny dostęp do półek dane te są szacunkowe). Do księgozbioru podręcznego włączono 2634 wol., wycofano zaś 94 wol. – obecnie liczy on 16 529 wol.

Oddział Zbiorów Specjalnych udostępniał swoje zbiory w 2 czytelniach i w 2 gabinetach, które łącznie odwiedziło 3980 osób (spadek o 5% w porównaniu z rokiem 2016). Czytelnicy ci skorzystali z 14 298 wol. materiałów pochodzących ze zbiorów specjalnych, z druków sprowadzonych z magazynu ogólnego Biblioteki oraz ze zbiorów podręcznych sekcji. W odniesieniu do poszczególnych sekcji udostępnianie zbiorów specjalnych przedstawiało się następująco:

Liczba czytelników, którzy korzystali w roku sprawozdawczym ze zbiorów rękopiśmiennych, zmalała o 4,7%. Czytelnię Sekcji Rękopisów odwiedziło 1861 osób, którym udostępniono łącznie 5207 jedn. (w tym 3463 rękopisy, 1656 wol. z księgozbioru podręcznego, 87 wol. druków zwartych i ciągłych z magazynu ogólnego oraz 1 mikrofilm).

Czytelnię Starych Druków odwiedziło 948 osób, które skorzystały łącznie z 3464 wol. (23% spadek w porównaniu z rokiem poprzednim), z czego 2514 stanowiły wol. z magazynu starych druków, 637 – książki z księgozbioru podręcznego oraz 313 – druki z magazynu ogólnego.

Niewielki spadek (8,5%) odnotowano również w zakresie udostępniania muzykaliów – zarejestrowano 193 wizyty, podczas których czytelnikom udostępniono 688 wol. druków muzycznych, 185 rękopisów muzycznych, 115 muzycznych dokumentów życia społecznego, 1 mikrofilm, 4 druki zamówione z magazynu ogólnego oraz 87 wol. z księgozbioru podręcznego. Łącznie w 2017 roku w Gabinecie Zbiorów Muzycznych udostępniono 1076 pozycji (o 34% więcej niż w roku 2016).

Z obiektów przechowywanych przez Sekcję Zbiorów Graficznych i Kartograficznych Oddziału Zbiorów Specjalnych skorzystało 498 czytelników, to jest o 5,9% mniej niż w roku 2016 (352 z nich korzystało ze zbiorów graficznych, 146 ze zbiorów kartograficznych). Znacznie (o 23,4%) zmalała również liczba udostępnionych pozycji – łącznie 6185 jedn. zbiorów specjalnych (w tym 5178 jedn. zbiorów graficznych, 292 jedn. zbiorów kartograficznych i 47 dokumentów cyfrowych) oraz 668 pozycji z księgozbioru podręcznego (428 dotyczących grafiki i 240 kartografii).

W odniesieniu do obiektów Sekcji Wydawnictw Rzadkich i Dokumentów Życia Społecznego spadła zarówno liczba czytelników zainteresowanych zbiorami rzadkimi, jak i dokumentami życia społecznego. W 2017 roku z wydawnictw rzadkich skorzystało 381 osób (o 2,1% więcej w porównaniu z rokiem 2016), którym udostępniono 1214 jedn. (wzrost o 15,3% w stosunku do roku poprzedniego), w tym 1141 jedn. ze zbiorów „Rara” i 73 jedn. ze zbiorów II obiegu. Jedynie 99 osób zainteresowanych było dokumentami życia społecznego – udostępniono im 580 jedn. tego typu zbiorów (o 57,5% mniej niż w roku 2016!). Czytelnicy skorzystali ponadto z 23 wol. należących do księgozbioru podręcznego Sekcji.

Zbiory Oddziału Dokumentów Cyfrowych udostępniane były w Czytelni Dokumentów Audiowizualnych, z której w 2017 roku skorzystało 1495 osób (spadek o 9,2% w porównaniu z rokiem 2016). Czytelnikom udostępniono około 744 wol. (dokładna liczba udostępnionych pozycji jest trudna do oszacowania ze względu na wolny dostęp do półek). Większość czytelników korzystała z mikroform i dokumentów elektronicznych lub audiowizualnych, wzrosła jednak o 12% liczba użytkowników (773 osoby) korzystających ze zbiorów JBC. Wzrost ten spowodowany jest najprawdopodobniej faktem publikowania w bibliotece cyfrowej coraz większej liczby dokumentów, do których dostęp, ze względu na prawa autorskie, możliwy jest jedynie przy pomocy komputerów znajdujących się w czytelni.

W 2017 roku do dyspozycji czytelników w całej Bibliotece przeznaczonych było 49 komputerów, z czego 47 podłączonych było do Internetu, zaś pozostałe umożliwiały wyłącznie dostęp do katalogu *online*.

Ze wszystkich komputerów sieci Uniwersytetu oraz z komputerów domowych czytelnicy mieli dostęp do 86 baz danych prenumerowanych *online*. Dwie bazy udostępniane były stacjonarnie (na miejscu w Bibliotece). Łącznie udostępniano 88 baz: *Abbreviationes Online*, *Academic Search Complete*, *ACM Digital Library*, *ACS Journals*, *Agricola*, *AIP Journals*, *APS Journals*, *Archive of Celtic-Latin Database*, *Aristoteles Latinus Database*, *Arts & Humanities Citation Index 1975–*, *Beck Online*, *Bibliographie de Civilisation Médiévale*, *BIOSIS Citation Index*, *Book Citation Index*, *Business Source Complete*, *Cambridge Journals Online*, *Central and East European Online Library (CEEOL)*, *Chemical Abstracts Plus*, *Conference Proceedings Citation Index – Science 1990–*, *Conference Proceedings Citation Index – Social Science & Humanities 1990–*, *Current Chemical Reactions*, *Current Contents Connect*, *Data Citation Index*, *Database of Latin Dictionaries*, *De Gruyter Online Journals*, *Derwent Innovations Index*, *eBook Academic Collection*, *Emerald Management Xtra*, *Emerging Sources Citation Index (ESCI) – 2015-present*, *EMIS Polska*, *ERIC – Educational Resource Information Center*, *Essential Science Indicators*, *Europa Sacra*, *European Views of Americas (1493–1750)*, *Film & Television Literature Index with Full Text*, *GreenFILE*, *Health Source – Consumer Edition*, *Health Source – Nursing/Academic Edition*, *Historical Abstracts with Full Text*, *In Principio*, *Index Chemicus*, *International Directory of Medievalists*, *International Medieval Bibliography*, *IOP Science*, *Journal Citation Reports*, *JSTOR – The Arts and Sciences. Collections I-X*, *JSTOR – The Arts and Sciences. Collections XI*, *KCI-Korean Journal Database*, *Legal Source*, *Legalis. System Informacji Prawnej* (udostępniana tylko stacjonarnie), *Lex Polonica* (udostępniana tylko stacjonarnie), *Lex Omega*, *Library of Latin Texts*, *Library Information Science & Technology Abstracts*, *MasterFile Premier*, *Medline*, *MLA Directory of Periodicals*, *MLA International Bibliography*, *Monumenta Germaniae Historica*, *Newspaper Source*, *Oxford Journals*, *Oxford Music Online*, *Oxford Scholarship Online – Biology*, *Oxford Scholarship Online – Classical Studies*, *Oxford Scholarship Online – History*, *Oxford Scholarship Online – Law*, *Oxford Scholarship Online – Philosophy*, *Papal Letters (Ut per litteras apostolicos .../ Lettres pontificales)*, *Patrologia Latina*, *Polska Bibliografia Lekarska*, *ProQuest Central*, *ProQuest Dissertations and Theses*, *Reaxys*, *Regional Business News*, *RILM Abstracts of Music Literature*, *RSC Journals*, *SAGE Premier*, *SciELO Citation Index*, *Science Direct*, *Scopus*, *Science Citation Index – Expanded 1945–*, *Social Sciences Citation Index with Abstracts 1956–*, *Springer Link*, *Taylor & Francis*, *Teacher Reference Center*, *Westlaw International*, *Wiley Online Library*, *Zoological Record*. Informacja na ten temat jest na bieżąco aktualizowana na stronie domowej BJ. W ramach baz pełnotekstowych zapewniono dostęp do 63 785 czasopism elektronicznych.

Ponadto w 2017 roku udostępniono 15 testowych zasobów *online*, dotyczących niemal wszystkich dziedzin wiedzy (*Academic Video Online*, *BioOne*, *CRCnetBASE*, *In-Cites Benchmarking & Analytics*, *Karger*, *Nano*, *OMMBID*, *One Belt One Road Refe-*

rence Source, ProQuest Dissertations & ThesesGlobal, RILM Music Encyclopedias, RISM Series A/II: Music Manuscripts after 1600, Royal Society Journals, SpringerMaterial, Stahl Online i Taylor&Francis Books). O nowo zakupionych i testowanych bazach informuje się na bieżąco kilkuset pracowników Uniwersytetu.

W roku sprawozdawczym pracownicy BJ opracowali łącznie 1385 kwerend (w tym 1245 krajowych i 140 zagranicznych) oraz udzielili 6679 informacji (w tym 4649 bibliograficznych i 2030 rzeczowych).

Bibliotekę zwiedziło 2819 osób, w tym 593 z zagranicy z 55 krajów (między innymi z Algierii, Australii, Austrii, Azerbejdżanu, Belgii, Białorusi, Brazylii, Chile, Chin, Czech, Ekwadoru, Finlandii, Francji, Ghany, Grecji, Hiszpanii, Holandii, Indii, Irlandii, Islandii, Izraela, Japonii, Kamerunu, Kanady, Kazachstanu, Kolumbii, Korei Południowej, Kostaryki, Libanu, Litwy, Luksemburga, Macedonii, Malezji, Meksyku, Niemiec, Mongolii, Nigerii, Norwegii, Nowej Zelandii, Peru, Portugalii, Republiki Południowej Afryki, Rosji, Rumunii, Singapuru, Słowacji, Szwajcarii, Szwecji, Tajwanu, Tunezji, Turcji, Ukrainy, USA, Wielkiej Brytanii i Włoch). Wśród nich było 258 bibliotekarzy (w tym 154 z zagranicy). Dla wielu z nich zorganizowano pokazy zbiorów specjalnych.

JAGIELLOŃSKA BIBLIOTEKA CYFROWA (JBC)

W roku sprawozdawczym w Jagiellońskiej Bibliotece Cyfrowej opublikowano 75 842 dokumenty, na które składają się kopie cyfrowe dokumentów zwartych, dokumentów ciągłych, starych druków, rękopisów, muzykaliów, druków ulotnych, grafik i map. Liczba publikowanych pozycji rosła systematycznie z miesiąca na miesiąc, co obrazuje poniższe zestawienie tabelaryczne:

Miesiąc	Liczba publikacji w JBC
Styczeń	337 624
Luty	339 845
Marzec	341 368
Kwiecień	341 675
Maj	343 021
Czerwiec	347 599
Lipiec	350 267
Sierpień	353 470
Wrzesień	361 836
Październik	378 234
Listopad	393 867
Grudzień	409 268

W Oddziale Zbiorów Cyfrowych nadal prowadzono prace związane z projektem „Sylabusy”. Pracownicy Oddziału zeskanowali i udostępniali w JBC kopie cyfrowe książek dla studentów Instytutu Ekonomii Wydziału Zarządzania i Komunikacji Społecznej UJ. W ramach tegoż projektu na dzień 31 grudnia 2017 roku w JBC opublikowano 553 dokumenty.

Statystykę dotyczącą liczby i wagi plików oraz ilości publikacji wytworzonych w Jagiellońskiej Bibliotece Cyfrowej w roku sprawozdawczym przedstawia poniższa tabelka:

Liczba plików	1 086 097
Rozmiar plików w formacie Tiff w GB	35 907
Rozmiar plików wynikowych w formacie PDF w GB	485
Liczba opublikowanych dokumentów	75 842
Liczba wykonanych miniatur do publikacji grupowych	683

W okresie sprawozdawczym pracownicy Sekcji na bieżąco realizowali wszelkie prośby, zamówienia i kwerendy czytelników polskich i zagranicznych w odniesieniu do pozycji umieszczonych w JBC – zrealizowano 27 zamówień na kopie cyfrowe oraz przeprowadzono 164 kwerendy.

Z zasobów JBC skorzystało w 2017 roku 261 541 użytkowników, którzy odwiedzili witrynę 463 237 razy i zaliczyli 3 108 714 odsłon. Ten nieznaczny spadek statystyki w stosunku do roku 2016 spowodowany jest brakiem aktualizacji i wsparcia producenta dla formatu DjVu, który był używany w JBC do końca 2014 roku, przez co występowały problemy z otwieraniem plików przez użytkowników. Od 2015 roku w Jagiellońskiej Bibliotece Cyfrowej do publikacji plików używany jest format PDF i trwają prace nad poprawą dostępności publikacji w formacie DjVu. Użytkownikom udostępniona została przeglądarka przetwarzająca w czasie rzeczywistym pliki w formacie DjVu na format JPG. Liczba czytelników utrzymywała się średnio na poziomie 24 632 miesięcznie. Korzystanie z zasobów JBC nieznacznie zmniejszyło się w okresie wakacyjnym (czerwiec-wrzesień) i drastycznie spadło w grudniu ze względu na implementację nowej wersji oprogramowania (w trakcie tych prac JBC była czasowo niedostępna dla użytkowników).

Szczegółową statystykę dotyczącą liczby aktualnie udostępnianych pozycji, liczby czytelników korzystających z JBC w danym momencie, łączną liczbę czytelników od początku uruchomienia bazy, zestawienie udostępnianych publikacji, zestawienie wyświetlanych pozycji, publikacje najczęściej czytane i najlepiej oceniane przez użytkowników, a także łączną liczbę wygenerowanych stron www, łączną liczbę wyszukiwań i łączną liczbę odwiedzających w rozbiciu na poszczególne miesiące można śledzić na bieżąco na stronie domowej biblioteki cyfrowej pod adresem <https://jbc.bj.uj.edu.pl/>.

REPOZYTORIUM UNIwersYTETU JAGIELLOŃSKIEGO (RUJ)

Pracownicy Sekcji Repozytorium UJ prowadzili na bieżąco prace nad rozbudową systemu dSPACE o nowe funkcjonalności związane z wprowadzaniem danych bibliograficznych na podstawie *Ustawy o zasadach finansowania nauki* oraz *Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie Systemu Informacji o Nauce* z dnia 29 czerwca 2015 roku. System był na bieżąco testowany w celu poprawy błędów. W ramach prowadzonej sprawozdawczości jednostek Uczelni do Repozytorium wprowadzono opisy bibliograficzne publikacji pracowników UJ za lata 2013–2016. Każdy opis został sprawdzony pod względem kompletności i autentyczności w bazach danych, a także w katalogach bibliotecznych.

W roku sprawozdawczym wykonano 2 eksporty danych do PBN (w marcu i w lipcu). Zestawienie wysłanych metadanych w odniesieniu do poszczególnych wydziałów UJ przedstawia poniższa tabela.

Wydział UJ	Liczba opisów wysłanych do PBN*
Wydział Biochemii, Biofizyki i Biotechnologii	695
Wydział Biologii i Nauk o Ziemi	1343
Wydział Geografii i Geologii	792
Wydział Chemii	1593
Wydział Filologiczny	1493
Wydział Filozoficzny	1603
Wydział Fizyki, Astronomii i Informatyki Stosowanej	2095
Wydział Historyczny	1340
Wydział Matematyki i Informatyki	647
Wydział Polonistyki	1747
Wydział Prawa i Administracji	2123
Wydział Studiów Międzynarodowych i Politycznych	1683
Wydział Zarządzania i Komunikacji Społecznej	2127
Małopolskie Centrum Biotechnologii	79
Jagiellońskie Centrum Rozwoju Leków	112

* rekordy bibliograficzne publikacji wydanych w latach 2013–2016, zatwierdzone w ankietach jednostek naukowych UJ w kwietniu i w maju 2017 roku

Przyrost danych bibliograficznych w Repozytorium Uniwersytetu Jagiellońskiego w poszczególnych miesiącach okresu sprawozdawczego przedstawia poniższe zestawienie.

Miesiąc	Liczba opisów bibliograficznych w RUJ	Przyrost
styczeń	34 353	1695
luty	36 598	2245
marzec	36 839	241
kwiecień	37 475	636
maj	38 347	872
czerwiec	39 255	908
lipiec	39 847	592
sierpień	40 259	412
wrzesień	41 036	777
październik	41 972	936
listopad	42 194	222
grudzień	43 845	1651
Łączny przyrost roczny		11 187

W 2017 roku w RUJ zatwierdzono 10 650 opisów bibliograficznych, a 83 945 opisów zostało poprawionych. Na dzień 31 grudnia 2017 roku w Bibliografii Publikacji Pracowników UJ zarejestrowanych było 43 845 (o 34% więcej w porównaniu z poprzednim rokiem) opisów bibliograficznych książek, czasopism, artykułów z czasopism i rozdziałów książek oraz 3379 dokumentów pełnotekstowych. Szczegółową statystykę ilości zatwierdzonych i zmodyfikowanych rekordów bibliograficznych oraz ilości publikacji pełnotekstowych dodanych do Repozytorium UJ 2017 roku przedstawia poniższe zestawienie tabelaryczne:

Opisy bibliograficzne utworzone	1777
Opisy bibliograficzne zatwierdzone	10 650
Opisy bibliograficzne zmodyfikowane	83 945
Konsultacje telefoniczne	1984
Konsultacje mailowe	4697
Liczba publikacji pełnotekstowych	1923

Liczba użytkowników Repozytorium Uniwersytetu Jagiellońskiego sukcesywnie wzrastała – w okresie sprawozdawczym utrzymywała się średnio na poziomie 6435 miesięcznie (nieznaczny spadek odnotowano w sierpniu). W sumie w 2017 roku z zasobów RUJ skorzystało 77 220 osób (54% więcej w porównaniu z rokiem 2016), które odwiedziły witrynę 127 010 razy, zaliczając 1 742 868 odsłon.

PROJEKTY

W roku sprawozdawczym Biblioteka Jagiellońska realizowała kilka projektów z zakresu „Działalności Upowszechniającej Naukę”, finansowanych przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Pierwszy z realizowanych projektów obejmował trzy zadania: „Prace naukowe uczelni polskich wydane w latach 1950–1989” (łącznie koszt realizacji zadania w latach 2016–2017 to 191 222,60 zł, w tym dofinansowanie: 173 347,59 zł), „Rozbudowa bazy Komputerowego Katalogu Zbiorów Bibliotek UJ – książki z lat 1950–1989 – kontynuacja” (łącznie koszt realizacji zadania w latach 2016–2017 to 239 397,87 zł, w tym dofinansowanie: 217 174,14 zł) oraz „Katalog dokumentów oryginalnych elektronicznie (*born digital*) oraz analogowych dokumentów audiowizualnych i udostępnianie ich w postaci cyfrowej na platformie JBC” (łącznie koszt realizacji zadania w latach 2016–2017 to 27 079,75 zł, w tym dofinansowanie: 24 446,19 zł). Zgodnie z obowiązującą umową projekt został zakończony w roku sprawozdawczym. Kolejny projekt realizowany w ramach DUN obejmował zadanie „Rozbudowa bazy Komputerowego Katalogu Zbiorów Bibliotek UJ – książki z lat 1950–1989 – kontynuacja” (koszt realizacji zadania w 2017 roku – 110 101,66 zł, w tym dofinansowanie 101 243,10 zł). Zgodnie z umową realizacja projektu ma być kontynuowana w 2018 roku.

Biblioteka realizowała ponadto inne projekty:

- „Edytorstwo muzyczne w Krakowie w latach 1850–1918” (dofinansowanie w ramach projektów objętych wsparciem przez Narodowe Centrum Nauki; planowana wartość projektu: 99 554,00 zł; wysokość kosztów poniesionych w 2017 roku: 4 485,72 zł),
- „Orientalia Polonica. Polskie tradycje badań nad Orientem” (projekt finansowany ze środków Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki; wysokość kosztów poniesionych w 2017 roku: 52 869,12 zł),
- „Biblioteka Jagiellońska - opracowanie dziejów od 1775 do 1918 roku” (projekt finansowany w ramach Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki; wysokość kosztów poniesionych w 2017 roku, związanych z wydaniem publikacji: 28 123,00 zł).

Największym z realizowanych przedsięwzięć był projekt realizowany wspólnie z Biblioteką Narodową w Warszawie „Patrimonium – digitalizacja i udostępnienie polskiego dziedzictwa narodowego ze zbiorów Biblioteki Narodowej oraz Biblioteki Jagiellońskiej” (łącznie wartość projektu: 98 633 924,00 zł, w tym po stronie BJ: 17 160 160,00 zł; wysokość kosztów poniesionych w 2017 roku: 3 846 970,51 zł). W okresie sprawozdawczym w realizację projektu „Patrimonium” zaangażowanych było 129 osób, w tym: 124 osoby będące pracownikami Biblioteki Jagiellońskiej (wśród nich 48 osób zatrudnionych na nowych etatach i 76 osób oddelegowanych do wykonywania zadań projektu w ramach posiadanych etatów), 2 pracowników Oddziału Spraw Osobowych UJ, 2 pracowników Działu Zamówień Publicznych UJ oraz 1 pracownik Działu Rozliczeń Projektów Strukturalnych UJ.

W roku sprawozdawczym pracownicy Oddziału pomagali również w przygotowaniu i składaniu wniosków o dofinansowanie kolejnych projektów:

- „Straty w zasobach polskich bibliotek poniesione z powodów ideologicznych i politycznych w latach 1947–1956” (w ramach konkursu ogłoszonego przez Narodowe Centrum Nauki - Opus 13). W wyniku oceny merytorycznej projekt nie otrzymał dofinansowania;

- „Pierwsza europejska relacja z Persji i Afganistanu – krytyczna edycja i przekład *Tragica vertentis belli Persici historia* Tadeusza Judy Krusińskiego (1675–1757)” (w ramach programu Uniwersalia 2.2). Planowana wartość projektu: 238 256,30 zł. Okres realizacji: 4 lata.

- „Działalność Upowszechniająca Naukę” – wniosek złożony do Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, obejmujący 5 zadań: „Konserwacja, przeoprawa i oprawa 96 woluminów czasopism medycznych z kolekcji XIX i pocz. XX w. (do 1945 roku)”, „Kolekcja poloników z księgozbioru prof. Szymona Deptuły”, „Rozbudowa bazy Komputerowego Katalogu Zbiorów Bibliotek UJ – książki z lat 1950-1989 – kontynuacja”, „Katalog Wydawnictw Kartograficznych – mapy geograficzne, topograficzne i geologiczne” oraz „Katalog spuścizn rękopiśmiennych wybitnych naukowców i artystów”. Planowana łączna wartość projektu: 34 958,00 zł.

- „Repozytorium otwartego dostępu do dorobku naukowego i dydaktycznego Uniwersytetu Jagiellońskiego” (w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa. Poddziałanie 2.3.1. Cyfrowe udostępnienie informacji sektora publicznego (ISP) ze źródeł administracji oraz zasobów nauki). W maju wniosek przeszedł pozytywnie ocenę formalną, natomiast w ocenie merytorycznej wykazano błędy dotyczące analizy finansowej, przygotowanej przez firmę zewnętrzną. Błędy te zostały poprawione podczas naboru jesiennego. Planowana wartość projektu: 7 507 580,50 zł.

- „11 listopada 1918 roku w bezpośrednich relacjach Polaków, w świadectwach prasowych oraz w dorobku uczonych Uniwersytetu Jagiellońskiego. Doświadczenie odzyskania niepodległości i recepcja owego faktu historycznego na przestrzeni stulecia z perspektywy krakowskiej” (w ramach Programu Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego „Szlakami Polski Niepodległej”). Wartość projektu: 3 910 265,00 zł. Okres realizacji: maj 2018 – kwiecień 2021.

W roku sprawozdawczym Biblioteka Jagiellońska otrzymała propozycję współudziału w międzynarodowym projekcie partnerskim, poruszającym tematykę zagłady ludności romskiej podczas II wojny światowej. Liderem projektu jest stowarzyszenie o nazwie Międzynarodowe Centrum Kultury Kreatywnej DROM RY z siedzibą w Finlandii. W realizację projektu zaangażowani są również partnerzy z Chorwacji (Croatian Romani Union „KALI SARA”; MREZA CENTARA ZA OBRAZOVNE POLITIKE), Słowacji (Asociácia pre kultúru, vzdelávanie a komunikáciu), Islandii (Menningarmiðstöð Þingeyinga), Łotwy (BIEDRIBA SAMIR), Węgier (Roma Produkciós Iroda Alapítvány), Słowenii (MUNICIPALITY OF LJUBLJANA) i Finlandii (Kansainvälinen mustala-

iskirjailjaliitto IRWA). Łączna wartość projektu: 458 814,00 euro, w tym po stronie Biblioteki Jagiellońskiej: 12 820,00 euro.

Oddział ds. Projektów prowadził również nadzór nad realizacją zadania „Biblioteka Jagiellońska wsparciem procesów dydaktycznych realizowanych w Uniwersytecie Jagiellońskim” (tzw. „Sylabusy”). W grudniu 2017 roku w Jagiellońskiej Bibliotece Cyfrowej w kolekcji „Sylabusy” zanotowano 558 publikacji. Stanowią je materiały z Instytutu Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa UJ oraz część materiałów z Instytutu Ekonomii, Finansów i Zarządzania UJ. Kolejne listy obiektów są systematycznie wysyłane do Sekcji Informacji Naukowej Oddziału Udostępniania i Informacji Naukowej w celu ich weryfikacji. W 2017 roku zakończono kompletowanie listy publikacji z Instytutu Dziennikarstwa, Mediów i Komunikacji Społecznej (1005 pozycji) oraz z Instytutu Kultury UJ (1035 pozycji).

W Oddziale kontynuowano ponadto ogólnopolską akcję „Bookcrossing”. Pracownicy Oddziału systematycznie dokonywali selekcji książek wytypowanych przez Oddział Gromadzenia Zbiorów, a następnie wprowadzali książki do systemu „Bookcrossing” i prowadzili ich sygnowanie. Łącznie w okresie sprawozdawczym Oddział ds. Projektów „uwolnił” ponad 1000 egzemplarzy książek.

IMPREZY NAUKOWO-KULTURALNE ORGANIZOWANE PRZEZ BIBLIOTEKĘ

Rok 2017 obfitował w szereg wydarzeń kulturalno-naukowych, zorganizowanych przez Bibliotekę Jagiellońską.

W dniu 24 marca 2017 roku pracownicy Oddziału ds. Projektów prezentowali Bibliotekę Jagiellońską podczas Dnia Otwartego UJ w Auditorium Maximum UJ.

W dniach 8–13 maja obchodziliśmy XIV Ogólnopolski Tydzień Bibliotek pod hasłem „Biblioteka. Oczywiście!”. Jego głównym celem było podkreślenie roli czytania i bibliotek w poprawie jakości życia i edukacji, zwiększenie prestiżu zawodu bibliotekarza i zainteresowanie książką szerokich kręgów społeczeństwa. Z tej okazji w Bibliotece Jagiellońskiej przygotowano szereg atrakcji, a wśród nich wycieczki tematyczne: „Droga książki w Bibliotece Jagiellońskiej – spacer z przewodnikiem” (możliwość zwiedzania magazynów bibliotecznych, Pracowni Konserwacji i Reprografii w Oddziale Zabezpieczenia Zbiorów, Kliniki Papieru oraz Oddziału Zbiorów Cyfrowych na co dzień niedostępnych dla użytkownika), „Jagiellonka wczoraj i dziś – spacer z przewodnikiem” (możliwość zobaczenia starego i nowego gmachu Biblioteki). Podobnie jak w roku poprzednim, współorganizatorem wydarzeń była Sekcja Trenerska FLOW Koła Naukowego Studentów Psychologii UJ. Studenci umożliwili zainteresowanym osobom udział w warsztatach *Trening pamięci*, *Chwyć byka za rogi – czyli szkolenie z samokontroli*, *Techniki gryzienia problemów – czyli o twórczych rozwiązaniach*, *Radzenie sobie ze stresem* i *Rozwiązywanie konfliktów*.

W dniach 18–19 maja 2017 roku obchodzono Dni Otwarte Funduszy Europejskich (DOFE). W ramach tego wydarzenia w BJ zorganizowano 4 wycieczki pod hasłem *Konserwacja i digitalizacja najcenniejszych zbiorów Biblioteki Jagiellońskiej – spacer z przewodnikiem*, w których uczestniczyło 50 osób. Przedsięwzięciu towarzyszyła szeroka promocja w mediach, w tym w mediach społecznościowych na stronie UJ oraz BJ, a także na stronie <https://www.funduszeuropejskie.gov.pl>.

W dniach 1–3 czerwca BJ wraz z Instytutem Filologii Germańskiej UJ zorganizowała konferencję międzynarodową „Zbiory z byłej Pruskiej Biblioteki Państwowej w Berlinie przechowywane w Bibliotece Jagiellońskiej: stan i perspektywy badań”. W konferencji uczestniczyły 33 osoby.

Dnia 3 czerwca 2017 roku w Bibliotece Jagiellońskiej odbyła się kolejna Noc Bibliotek, zorganizowana pod hasłem „Czytanie porusza”. Gościem specjalnym był artysta i naukowiec, prof. Aleksy Awdiejew. Spotkaniu temu towarzyszyły dodatkowe atrakcje: zwiedzanie Biblioteki z uwzględnieniem miejsc na co dzień niedostępnych dla czytelnika, warsztaty kaligraficzne, gra terenowa w ogrodzie BJ, zadanie polegające na wydostaniu się z tzw. *escape roomu*, gry i zabawy dla dzieci, zajęcia taneczne dla dzieci i dorosłych. W wydarzeniach tych uczestniczyło łącznie około 250 osób.

W dniach 23–29 października 2017 roku trwały obchody Tygodnia Otwartej Nauki (Open Access Week) pod hasłem „Otwórz, aby...”, mający na celu promowanie otwartego dostępu do publikacji i danych naukowych. W ramach zorganizowanych z tego tytułu wydarzeń osoby zainteresowane mogły uczestniczyć w wykładach na temat polskich baz *open access* oraz ich przydatności dla użytkowników krajowych i zagranicznych, repozytoriów i bibliotek cyfrowych, a także realizacji otwartego dostępu w Polsce. Autorami wystąpień byli: dr Sebastian Grudzień (*Open access a... sprawa polska*) oraz mgr Leszek Szafrąński (*Otwarty dostęp w polskich repozytoriach i bibliotekach cyfrowych*).

W dniach 25–26 października 2017 roku w ramach II Małopolskiego Forum Bibliotek odbyła się konferencja zatytułowana „Kierunek: użytkownik zintegrowany”. Oprócz Biblioteki Jagiellońskiej we współorganizacji przedsięwzięcia uczestniczyła Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Krakowie, Instytut Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa UJ, Instytut Nauk o Informacji Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie oraz Zarząd Okręgu Małopolskiego Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich. W czasie obrad analizowano wpływ technologii informacyjnych na sposób działania współczesnego użytkownika, zagadnienia pozyskiwania i dostępu do informacji, kwestie rozwoju oprogramowania bibliotecznego zgodnie ze zmieniającymi się potrzebami, zaangażowanie przyszłych czytelników w projektowanie nowej biblioteki, rozwój operacji samoobsługowych oferowanych użytkownikowi przez Internet. Pod koniec pierwszego dnia konferencji w Auli Jagiellońskiej w Collegium Maius nastąpiło uroczyste otwarcie wystawy *Bibliotheca Magna. Biblioteka Jagiellońska na przestrzeni dziejów*. Po wernisażu odbyło się wręczenie Bibliotece Jagiellońskiej medalu *Bibliotheca Magna Perennisque*, przyznawanego przez Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich za całokształt

działalności na rzecz rozwoju bibliotekarstwa polskiego i upowszechniania książki w społeczeństwie polskim. W konferencji wzięło udział 120 osób.

W ramach spotkań autorskich, kontynuowanych w cyklu Salon literacki „Jagiellonki” w 2017 roku zorganizowano 11 imprez:

- promocja książki Witolda Henryka Paryskiego *Góry Ameryki Łacińskiej. Historia eksploracji i bibliografia*. W spotkaniu uczestniczył między innymi wybitny znawca gór i Ameryki Południowej, prof. Zdzisław Jan Ryn;

- spotkanie autorskie „Tradycje eksperymentu” połączone z polską premierą poematu Zenona Fajfera *Zegar Bezczasowości* oraz promocją książki Katarzyny Bazarnik *Liberature A Book-bound Genre*. W dyskusji udział wzięli: prof. dr hab. Marta Gibińska-Marzec (z Instytutu Filologii Angielskiej UJ), dr Krzysztof Hoffmann (z Zakładu Poetyki i Krytyki Literackiej Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu). Spotkanie prowadził dr Jakub Kornhauser (z Ośrodka Badań nad Awangardą UJ);

- promocja książki Zofii Bobowicz *Paryski świat książki i jego tajemnice. Sprawozdanie z trudnej misji*. Rozmowę z autorką i dyskusję prowadzili: prof. dr hab. Marta Wyka (z Katedry Krytyki Współczesnej UJ) oraz Anna Łabędzka (wykładowca na Uniwersytecie Rennes II);

- spotkanie „Czy da się zakończyć tę grę?” połączone z promocją książki Małgorzaty Michel *Gry uliczne w wykluczenie społeczne w przestrzeni miejskiej. Perspektywa resocjalizacyjna*. Spotkanie prowadziła dr Anna Fin (z Instytutu Filozofii i Socjologii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie). Ponadto w dyskusji uczestniczyli: dr hab. Marta Smagacz-Poziemska (z Instytut Socjologii UJ), fotograf i artysta Wojciech Wilczyk, Beata Sierocka i Marcin Drewniak (założyciele Centrum Profilaktyki i Edukacji Społecznej PARASOL w Krakowie);

- spotkanie promujące książkę Pawła Gaszyńskiego *Zanim powstała liga. Almanach rozgrywek piłkarskich w Polsce w latach 1919-1926. Tom III: Sezon 1921*, połączone z wykładem *Piłka nożna w pierwszych latach II Rzeczypospolitej*;

- spotkanie „Sedno rzeczy i istota japońskiej literatury” połączone z promocją książki *W kręgu Kokoro. O literackich i pozaliterackich kontekstach Sedna rzeczy Natsumego Sōsekiego* pod redakcją Iwony Kordzińskiej-Nawrockiej, Katarzyny Sonnenberg i Aleksandry Szczechli. O twórczości Natsumego Sōsekiego rozmawiali: prof. dr hab. Romuald Huszcza, dr hab. Bartosz Wojciechowski i dr Katarzyna Sonnenberg;

- promocja książki Patrycji Pauli *Gas Dajakowie. Wolni ludzie z Borneo*. W dyskusji towarzyszącej spotkaniu uczestniczyli między innymi: prof. dr hab. Maria Flis (z Instytutu Socjologii UJ), mgr Simona Sienkiewicz (z Instytutu Bliskiego i Dalekiego Wschodu UJ) oraz mgr Zbigniew Janczukowicz (UJ);

- spotkanie autorskie połączone z promocją książki Katarzyny Mroczkowskiej-Brand *Deportowani z życia. Nowe głosy w narracjach literackich i ich kolonialne konteksty*. W dyskusji towarzyszącej promocji udział wzięli: prof. dr hab. Jerzy Jarzębski (z Wydziału Polonistyki UJ), prof. dr hab. Anna Krasnowolska (z Instytutu

Orientalistyki UJ), dr Agnieszka Gondor-Wiercioch (z Instytutu Amerykanistyki i Studiów Polonijnych UJ), dr Urszula Tes (z Instytutu Kulturoznawstwa Akademii Ignatianum w Krakowie);

- spotkanie „Karol Hubert Rostworowski, artysta zapomniany” połączone z promocją najnowszej książki Marii Rostworowskiej *Szczerzy artysta. O Karolu Hubercie Rostworowskim*. Rozmowę prowadziła Justyna Nowicka (z wydawnictwa Znak). Spotkaniu towarzyszył koncert kwartetu smyczkowego;

- promocja książki Andrzeja Niesiołowskiego *Zarys pedagogiki ogólnej. Rękopisy z oflagu* w opracowaniu Janiny Kostkiewicz. W dyskusji towarzyszącej promocji udział wzięli: dr hab. Stanisław Palka (prof. Instytutu Pedagogiki UJ), dr hab. Andrzej Ryk (z Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie), dr hab. Dorota Pauluk, dr Dominika Jagielska oraz prof. dr hab. Janina Kostkiewicz (kierownik Zakładu Pedagogiki Szkoły Wyższej i Polskiej Myśli Pedagogicznej Instytutu Pedagogiki UJ);

- spotkanie „Drugi oddech awangardy” połączone z promocją książki dr. Jakuba Kornhausera *Awangarda. Strajki, zakłócenia, deformacje* oraz książek z serii wydawniczej „awangarda / rewizje”. Spotkanie prowadziła dr Karolina Czerska (z Wydziału Polonistyki UJ). W dyskusji uczestniczyli: dr hab. Jerzy Borowczyk (z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu), dr Michalina Kmieciak (z Ośrodka Badań nad Awangardą UJ), dr Jakub Kornhauser (z Ośrodka Badań nad Awangardą UJ).

Średnia liczba uczestników Salonów literackich „Jagiellonki” wynosiła 35 osób. Łącznie w spotkaniach tych udział wzięło około 330 osób.

We współpracy ze stowarzyszeniem All In UJ i Nauka All In UJ zorganizowano dyskusję ekspercką „Godać czy mówić?” Oto jest pytanie na temat gwar i dialektów w Polsce, którą prowadzili dr hab. Kazimierz Sikora (adiunkt w Katedrze Historii Języka i Dialektologii na Wydziale Polonistyki UJ), dr Artur Czesak (językoznawca, pracownik Podyplomowego Studium Retoryki UJ przy Wydziale Polonistyki UJ) oraz dr Agata Kwaśnicka-Janowicz (adiunkt w Katedrze Historii Języka i Dialektologii Wydziału Polonistyki UJ).

W sierpniu 2017 roku Biblioteka Jagiellońska współuczestniczyła w organizacji Światowego Kongresu Bibliotek i Informacji Międzynarodowej Federacji Bibliotekarskich Stowarzyszeń i Instytucji IFLA (International Federation of Library Associations and Institutions), odbywającego się we Wrocławiu. W ramach tego wydarzenia gościliśmy w BJ ponad 100 osób, reprezentujących szereg instytucji zagranicznych.

W minionym roku w Bibliotece odbyło się 17 wystaw tematycznych. W ujęciu chronologicznym przedstawiały się one następująco:

- 3–31 stycznia 2017 roku – *Irlandzki zryw* – organizatorzy: Ambasada Irlandii w Polsce, Biblioteka Jagiellońska.

Wystawa planszowa przygotowana została w związku ze stuleciem wybuchu powstania wielkanocnego (wystąpienia zbrojnego w Dublinie w dniach 24–29 kwietnia 1916 roku) przeciwko panowaniu brytyjskiemu. Wystawie towarzyszyły materiały promocyjne zamieszczone na stronie internetowej BJ;

• 10–20 stycznia 2017 roku – *Między tradycją a eksperymentem: niezależna droga twórcza Juliusza Łuciuka. W 90. rocznicę urodzin* – organizatorzy: Biblioteka Jagiellońska; realizacja: Anna Kuczyńska, Michał Lewicki, Iwona Wawrzynek; oprawa plastyczna: Mariusz Paluch; prace konserwatorskie: Sekcja Konserwacji OZZ BJ.

Wystawa prezentowała dorobek twórczy jednego z czołowych, krakowskich kompozytorów muzyki współczesnej – Juliusza Łuciuka. Wśród eksponowanych dzieł znalazły się między innymi autografy, edycje i nagrania dzieł artysty oraz inne dokumenty i pamiątki z nim związane, pochodzące głównie ze zbiorów prywatnych. Wystawie towarzyszyły materiały informacyjno-promocyjne w postaci plakatu, folderu, informacji zamieszczonych na stronie internetowej BJ oraz zaproszeń;

• 27 stycznia – 10 lutego 2017 roku – *Stalinowski bibliocyd: Wielka czystka ideologiczna w bibliotekach polskich (1951-1953)* – organizatorzy: Biblioteka Jagiellońska, Centrum Dokumentacji Czynu Niepodległościowego; oprawa plastyczna: Mariusz Paluch; prace konserwatorskie: Sekcja Konserwacji OZZ BJ; fotografie i skany: Ludwik Węgiel, Sekcja Reprografii OZZ BJ; prace pomocnicze: Jan Madej, Andrzej Moskał.

Celem wystawy było przypomnienie o poniesionych w Polsce stratach kulturowych, spowodowanych polityką władz komunistycznych w szczytowym okresie stalinizmu, a zarazem zachęcenie czytelników do lektury książek, które miały być skazane na zapomnienie. Wystawie towarzyszyły materiały informacyjno-promocyjne w postaci plakatu, foldera, informacji zamieszczonych na stronie internetowej BJ oraz zaproszeń;

• 15–25 lutego 2017 roku – *Zofia Bobowicz – jak to się robi w Paryżu* – organizatorzy: Biblioteka Jagiellońska, Konsul Generalny Francji i Dyrektor Instytutu Francuskiego w Krakowie, Wydawnictwo Austeria; oprawa plastyczna: Mariusz Paluch; prace pomocnicze: Grzegorz Grzyb, Jan Madej.

Na wystawie zaprezentowano dorobek literacki Zofii Bobowicz, tłumaczki literatury polskiej na język francuski – głównie archiwalia oraz druki pochodzące z daru, który autorka złożyła w Bibliotece Jagiellońskiej. Wystawie towarzyszyły materiały informacyjno-promocyjne w postaci plakatu, informacji zamieszczonych na stronie internetowej BJ oraz zaproszeń;

• 4–22 marca 2017 roku – „...*pisać listy potrafią tylko kobiety*”. *Kultura epistolarna kobiet po 1750 roku* – organizatorzy: Biblioteka Jagiellońska, Instytut Filologii Germańskiej UJ; oprawa plastyczna: Mariusz Paluch; prace konserwatorskie: Sekcja Konserwacji OZZ BJ; fotografie i skany: Szymon Kotarski, Sekcja Reprografii OZZ UJ; prace pomocnicze: Grzegorz Grzyb, Jan Madej, Andrzej Moskał.

Na wystawie zaprezentowano listy wielu intelektualistek, pisarek i kobiet naukowców, pochodzących z Polski, Anglii, Francji, Niemiec oraz Włoch. Znalazły się wśród nich między innymi: Rahel Varnhagen, George Sand, Sara Austin, Mary Shelley, Józefina Bonaparte, Maria Skłodowska-Curie, Helena Modrzejewska, Maria Szymanowska, Gabriela Zapolska oraz Olga Boznańska. Celem wystawy było przede wszystkim ukazanie ogromnego wkładu tych kobiet w kulturę polską i europejską, który dokonywał się również poprzez ich korespondencję. Wystawie towarzyszyły materiały informacyjno-promocyjne

w postaci katalogu, plakatu, banera, informacji zamieszczonych na stronie internetowej BJ oraz zaproszeń;

- 11–31 marca 2017 roku – *Rok Zamenhofa pod patronatem UNESCO - w 100. rocznicę śmierci* – organizatorzy: Biblioteka Jagiellońska, Koło Naukowe Esperantystów UJ; oprawa plastyczna: Mariusz Paluch; prace konserwatorskie: Sekcja Konserwacji OZZ BJ; fotografie i skany: Sekcja Reprografii OZZ BJ; prace pomocnicze: Grzegorz Grzyb, Jan Madej, Andrzej Moskal.

Wystawa, zorganizowana w holu Biblioteki, poświęcona była dziełu twórcy języka międzynarodowego Esperanto, Ludwikowi Zamenhofowi. Ważną część ekspozycji stanowiły pierwsze podręczniki do nauki tegoż języka oraz dzieła oryginalne i przekłady Ludwika Zamenhofa z XIX i z początku XX wieku (wśród nich tłumaczenia dzieł Szekspira, Moliera, Schillera, Gogola i inne). Intersujące były również prezentowane materiały graficzne, wśród których znalazły się pocztówki i zdjęcia przedstawiające pomniki, ulice, place i inne miejsca z całego świata, związane z L. Zamenhofem. Wystawie towarzyszyły materiały informacyjno-promocyjne zamieszczone na stronie internetowej BJ oraz plakat;

- 24 marca – 7 kwietnia 2017 roku – „*Wien, ah Wien*” – *Dni Wiednia w Krakowie* – organizatorzy: Biblioteka Jagiellońska, Biblioteka Austriacka; oprawa plastyczna: Katarzyna Starzycka; prace pomocnicze: Grzegorz Grzyb, Jan Madej, Andrzej Moskal, Mariusz Paluch, Ewa Valde-Nowak.

Wystawie zorganizowanej w holu BJ towarzyszyły materiały promocyjno-informacyjne w postaci plakatu oraz informacji zamieszczonych na stronie internetowej BJ;

- 27 marca – 14 kwietnia 2017 roku – *Beethoven i sztuki piękne* – organizatorzy: Biblioteka Jagiellońska, Stowarzyszenie im. Ludwiga van Beethovena; kurator i scenariusz: Michał Lewicki; oprawa plastyczna: Mariusz Paluch; opisy rycin: Beata Górecka; prace konserwatorskie: Sekcja Konserwacji OZZ BJ; fotografie i skany: Ludwik Węgiel, Sekcja Reprografii OZZ BJ; prace pomocnicze: Grzegorz Grzyb, Jan Madej, Andrzej Moskal.

Wystawę zorganizowano z okazji 21. Wielkanocnego Festiwalu Ludwiga van Beethovena. Zaprezentowane na niej rękopisy i druki muzyczne tworzących na przestrzeni wieków wybitnych kompozytorów o światowej sławie, takich jak: Ludwik van Beethoven, Wolfgang Amadeusz Mozart, Jan Sebastian Bach, Robert Schumann, Feliks Mendelssohn, Nicolo Paganini, Stanisław Moniuszko, Karol Kurpiński, Fryderyk Chopin, Juliusz Łuciuk miały ilustrować związki muzyki ze sztukami pięknymi: poezją, teatrem, malarstwem, architekturą i tańcem. Wystawie towarzyszył baner oraz materiały promocyjne zamieszczone na stronie internetowej BJ;

- 21 kwietnia – 20 maja 2017 roku – *Słownik kolumbianizmów* – organizatorzy: Ambasada Kolumbii w Polsce, Instytut Cervantesa, Biblioteka Jagiellońska; kurator i scenariusz: Zofia Jakubowska-Pindel; oprawa plastyczna: Instytut Cervantesa w Krakowie; prace pomocnicze: Mariusz Paluch, Iwona Wawrzynek.

Wystawa, objęta patronatem Ministerstwa Kultury Kolumbii, Instytutu Caro y Cuervo w Bogocie oraz Kolumbijskiej Akademii Językowej była jednym z działań prowadzonych w ramach Planu Promocji Kolumbii za granicą i nadzorowanych przez Mini-

sterstwo Spraw Zagranicznych Kolumbii. Ekspozycja zorganizowana w holu BJ prezentowała na 24 plakatach 24 strony *Słownika kolumbianizmów*, składającego się docelowo z 10 000 aktualnych i powszechnie używanych haseł i wyrażen kolumbijskiej odmiany języka hiszpańskiego. Wystawie towarzyszyły materiały informacyjno-promocyjne dostarczone przez Instytut Cervantesa;

- 9–26 maja 2017 roku – *Zbiory snów nieznanych – nietypowe zbiory BJ* – organizatorzy: Biblioteka Jagiellońska; kurator i scenariusz: Katarzyna Maj, Jagoda Nowak, Iwona Wawrzynek; oprawa plastyczna: Mariusz Paluch; prace pomocnicze: Mariusz Paluch, Iwona Wawrzynek.

Celem wystawy było ukazanie nietypowych zbiorów Biblioteki Jagiellońskiej, takich jak różnego rodzaju dodatki do publikacji, filmy, fotografie, mapy, a także niezwykle ciekawe zbiory gromadzone w Gabinetcie Dokumentów Życia Społecznego BJ (między innymi książki telefoniczne Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej z lat 70. ubiegłego wieku, unikatowa kolekcja kartek na żywność, dawne rozkłady jazdy PKP, PKS i LOT-u, afisze, zaproszenia, pocztówki, karty do tarota, runy, zabawki). Wystawie towarzyszył plakat oraz materiały informacyjno-promocyjne zamieszczone na stronie domowej Biblioteki;

- 2–30 czerwca 2017 roku – *Zbiory z byłej Pruskiej Biblioteki Państwowej w Berlinie przechowywane w Bibliotece Jagiellońskiej – stan i perspektywy badań* – organizatorzy: Instytut Filologii Germańskiej UJ, Biblioteka Jagiellońska; kurator i scenariusz: dr hab. Katarzyna Jaśtał, dr Monika Jaglarz; oprawa plastyczna: Mariusz Paluch; prace pomocnicze: Mariusz Paluch, Iwona Wawrzynek.

Podczas wystawy pokazano między innymi średniowieczne rękopisy w języku włoskim i greckim, pięknie iluminowane sztambuchy, rzadkie autografy XVIII- i XIX-wiecznych literatów i naukowców, a także obiekty z kolekcji rękopisów, ksylografów i druków orientalnych. Wystawie towarzyszył plakat oraz materiały informacyjno-promocyjne zamieszczone na stronie domowej BJ;

- 6–28 lipca 2017 roku – *Ogród dziwny – drzewa w miniaturach średniowiecznych* – organizatorzy: Pracownia Kaligrafii i Iluminacji, Biblioteka Jagiellońska; kurator i scenariusz: Anna Gawrońska; oprawa plastyczna: Pracownia Kaligrafii i Iluminacji; prace pomocnicze: Mariusz Paluch, Iwona Wawrzynek, Michał Worgacz.

Wystawa prezentowała miniatury wykonane według technik średniowiecznych, których wspólnym tematem było drzewo. Towarzyszyły jej materiały informacyjno-promocyjne dostarczone przez kuratora wystawy;

- 12 września – 6 października 2017 roku – *Szaleństwo projektowania. Design frenzy* – organizatorzy: Związek Polskich Artystów Plastyków Okręg Krakowski, Biblioteka Jagiellońska; kurator i scenariusz: dr hab. Teresa Frodyma; oprawa plastyczna: dr hab. Teresa Frodyma; prace pomocnicze: Mariusz Paluch, Iwona Wawrzynek, Michał Worgacz.

Wystawa ta, poświęcona sztuce projektowania publikacji (w szczególności książki), miała stanowić małe kompendium wiedzy na temat pracy byłych i współczesnych grafików projektantów, edytorów, typografów. Wśród prezentowanych prac znalazły się

między innymi dzieła Michała Jandury, Pawła Krzywdy, Agaty Korzeńskiej, Artura Masternaka, Marka Pawłowskiego, Władysława Pluty, Andrzeja Tomaszewskiego, Michałiny Wawrzyczek-Klasik, Katarzyny Wolny. Wystawie towarzyszyły materiały promocyjne przekazane przez kuratora;

- 16 października – 15 listopada 2017 roku – *Pamięci prof. Aleksandra Birkenmajera 1890-1967* – organizatorzy: Biblioteka Jagiellońska; kurator i scenariusz: Iwona Hojda; oprawa plastyczna: Mariusz Paluch; prace pomocnicze: Mariusz Paluch, Iwona Wawrzynek, Michał Worgacz.

Na wystawie zorganizowanej w 50. rocznicę śmierci prof. Aleksandra Birkenmajera eksponowano fragment spuścizny rękopiśmiennej tego wszechstronnego uczonego, dyrektora Biblioteki Uniwersyteckiej w Poznaniu w latach 1939 i 1945–1947 oraz Biblioteki Jagiellońskiej w latach 1947–1951, jednego z najwybitniejszych na świecie znawców rękopisów średniowiecznych w zakresie astronomii, astrologii, matematyki i filozofii, wybitnego znawcy historii książki i wspaniałego bibliotekoznawcy. Wystawie towarzyszyły materiały informacyjno-promocyjne w postaci zaproszenia, plakatu i folderu oraz materiały promocyjne zamieszczone na stronie internetowej BJ;

- 6–30 listopada 2017 roku – *Zabytki Krakowa* - organizatorzy: Biblioteka Jagiellońska, Towarzystwo Miłośników Historii i Zabytków Krakowa; kurator i scenariusz: Konrad Kołodziejczyk; oprawa plastyczna: Towarzystwo Miłośników Historii i Zabytków Krakowa.

Wystawa o charakterze planszowym została zorganizowana w holu BJ;

- 21 listopada – 2 grudnia 2017 roku – *Ali, szary ogier. Losy tatarskiego rumaka w 12 tablicach Alfred Kubin* – organizatorzy: Biblioteka Jagiellońska, Biblioteka Austriacka; kurator i scenariusz: Katarzyna Starzycka; oprawa plastyczna: Katarzyna Starzycka; prace pomocnicze: Mariusz Paluch, Ewa Valde-Nowak.

Wystawie o charakterze planszowym, zorganizowanej w holu Biblioteki, towarzyszył plakat oraz materiały promocyjne zamieszczone na stronie domowej BJ;

- 4 grudnia 2017 roku – 25 stycznia 2018 roku – *Bibliotheca Magna. Biblioteka Jagiellońska na przestrzeni dziejów* – organizator: Biblioteka Jagiellońska, Muzeum UJ; kurator i scenariusz: dr Żaneta Kubic; oprawa plastyczna: Mariusz Paluch; organizacja i prace pomocnicze: Mirosław Kubic, Monika Mydel, Mariusz Paluch, Iwona Wawrzynek, Michał Worgacz.

Wystawa prezentowała dzieje Jagiellonki od jej początków do czasu przeprowadzki do nowego gmachu przy al. Mickiewicza 22. Jej tytuł nawiązywał do nazwy medalu Bibliotheca Magna Perennisque. Ze względu na bogactwo materiału wystawa została podzielona na dwie części prezentowane w dwóch różnych miejscach, odpowiadających historycznie lokalizacji Biblioteki – w Collegium Maius oraz w sali wystawowej nowego gmachu BJ. Wystawie towarzyszyły materiały promocyjne w postaci zaproszeń, katalogu, plakatu, banera, zakładki oraz informacji zamieszczonych na stronie internetowej BJ.

Poza wymienionymi wyżej wystawami w Bibliotece zorganizowano też 15 „Wystaw nowości”, na których eksponowano 1316 wol. nowych nabytków BJ (w tym

1266 polskich i 50 zagranicznych). Od października 2017 roku wystawa nowości prezentowana jest jednocześnie na profilu Facebook Biblioteki Jagiellońskiej.

PRACE NAUKOWE I WYDAWNICZE

Ważniejsze prace indywidualne pracowników Biblioteki, wydane w 2017 roku:

- Alonso de la Fuente J.A., *From converb to classifier? On the etymology of Literary Manchu nofi*, [w:] *Essays in the History of Languages and Linguistics. Dedicated to Marek Stachowski on the occasion of his 60th birthday*, red. M. Németh, B. Podolak, M. Urban, Kraków 2017, s. 56–80.
- Alonso de la Fuente J.A., *Imperatives in contact. Linguistic interactions on the Sakhalin Island*, „*Studia Linguistica Universitatis Iagellonicae Cracoviensis*” 2017, z. 134, s. 305–322.
- Alonso de la Fuente J.A., *El libro de Nishán la Samán (Nišan saman-i bithe)*. Introducción, traducción y notas por José Andrés Alonso de la Fuente, Madryt 2017.
- Alonso de la Fuente J.A., *On internal reconstruction, morphological restructuring and nominal classes in Manchu*, „*Acta Orientalia Academiae Scientiarum Hungaricae*” 2017, z. 70, 3, s. 347–370.
- Alonso de la Fuente J.A., *An Oroch word-list lost and rediscovered: a critical edition of Tronson's 1859 pseudo-Nivkh vocabulary*, „*Bulletin of the School of Oriental and African Studies*” 2017, z. 80, 1, s. 97–117.
- Alonso de la Fuente J.A., (współautor Shólem A.), *El sastre embrujado*, Prólogo, traducción y notas por José Andrés Alonso de la Fuente, Madryt 2017.
- Baumann E., *Stanzachowania rękopisów podarowanych Bibliotece Jagiellońskiej przez księżąt Sanguszków*, „*Biuletyn Biblioteki Jagiellońskiej*” LXVI, 2016 [wyd. 2017], s. 23–30.
- Bułat B., *Anna Sienkiewiczowa (1940-2015)*, „*Biuletyn Biblioteki Jagiellońskiej*” LXVI, 2016 [wyd. 2017], s. 307–321.
- Bułat B., *Barbara Sordylowa (1934-2016)*, „*Biuletyn Biblioteki Jagiellońskiej*” LXVI, 2016 [wyd. 2017], s. 322–329.
- Cieślarski A., *Działalność Biblioteki Jagiellońskiej w roku 2015. Sprawozdanie*, „*Biuletyn Biblioteki Jagiellońskiej*” LXVI, 2016 [wyd. 2017], s. 245–306.
- Cieślarski A., Pietrzyk Z., „... osobom, które w ubiegłym roku uczyniły najwięcej dla dobra ludzkości”, [w:] *Nobliści*, pod red. T. Skoczek, Proszówki 2017, s. 9–39.
- Dąbrowska E., *Amerykańska oprawa płócienna z przełomu XIX i XX wieku z księgozbioru Szymona Deptuły w Bibliotece Jagiellońskiej*, [w:] *Książka i technologie*, red. D. Kuźmina, M. Ochmański, Warszawa 2016 [wyd. 2017], s. 87–107.
- Dąbrowska E., *Nowoczesna organizacja biblioteki akademickiej na przykładzie Biblioteki Uniwersytetu Wileńskiego*, „*Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*” 2016, z. 106, s. 39–54.

- Dąbrowska E., *Problem archiwizacji internetu w kontekście egzemplarza obowiązkowego. Sytuacja w Polsce i wybranych krajach europejskich*, „Biuletyn EBIB” 2017, z. 2 (172), s. 1–11.
- Dąbrowska E., *Swoje chwalimy, cudze znamy. Działalność Biblioteki Jagiellońskiej w ocenie jej dyrekcji*, [w:] *Nowe projekty, cenne inicjatywy i ciekawe przedsięwzięcia bibliotek naukowych*, red. J. Czyrek, B. Górna, Wrocław 2016 [wyd. 2017], s. 97–105.
- Dąbrowska E., *Współczesna książka-zabawka w Bibliotece Jagiellońskiej*, „Bibliotheca Nostra” 2016, z. 1 (43), s. 162–174.
- Frankowicz K., Kurek B., *Biblioteka Jagiellońska w latach 1836-1867*, [w:] *Historia Biblioteki Jagiellońskiej. Tom 2, 1775-1918*, red. P. Lechowski, Kraków 2017, s. 159–279.
- Galos M., Kubic Ż., *Biblioteka Jagiellońska w latach 1775-1835*, [w:] *Historia Biblioteki Jagiellońskiej. Tom 2, 1775-1918*, red. P. Lechowski, Kraków 2017, s. 27–158.
- Gałuszka E., *Repozytorium instytucjonalne jako narzędzie komunikacji naukowej i promocji nauki*, „Nowa Biblioteka” 2017, nr 4 (27), s. 7–17.
- Gałuszka E., *Provenance as a bibliophilic value (case study)*, „Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis. Studia ad Bibliothecarum Scientiam Pertinentia” 2016, z. 14, s. 137–152.
- Gapiński B., *Anton Onderka a śląska kultura regionalna (ujęcie antropologiczno-historyczne)*, „U Nas” 2017, z. 12, s. 13–15.
- Gapiński B., *Maria Patyk - kobieta niezwykła. Kujawska animatorka kultury i społecznik*, Gniezno 2017.
- Gapiński B., *Old Age and Tradition in Polish Villages during the Interwar Period (1918 -1939)*, [w:] *Dzieciństwo i starość w ujęciu historyków*, red. A. Obara-Pawłowska, M. Kołacz-Chmiel, Lublin 2016 [wyd. 2017], s. 299–312.
- Gapiński B., *Życie ludzi starych na wsi polskiej przelomu XIX i XX wieku oraz w dwudziestoleciu międzywojennym*, [w:] *Ludzie starzy i starość na ziemiach polskich od XVIII do XXI wieku (na tle porównawczym), t. II: Aspekty społeczno-kulturowe*, red. A. Janiak-Jasińska, K. Sierakowska, A. Szwarz, Warszawa 2016 [wyd. 2017], s. 111–122.
- Górecka B., *Świat który przeminął - życie na Wołyniu lat 30. XX wieku w dokumentacji fotograficznej Adama Juliana Łukaszewskiego*, [w:] *Dziedzictwo i pamięć Kresów Wschodnich Rzeczypospolitej. II Muzealne Spotkania z Kresami*, red. T. Skoczek, Warszawa 2017, s. 151–163.
- Grudzień S., (współautor Durčanský M.), *Vzájemná korespondence Henryka Batowského a Jaroslava Bidla*, „Acta Universitatis Carolinae Historia Universitatis Carolinae Pragensis” 2016, z. 2, s. 99–118.
- Grygiel J., *The Crusading Movement in the Foreign Policy of Poland and Bohemia in the 14th and First Half of the 15th Century*, [w:] *Holy War in Late Medieval and Early Modern East-Central Europe*, red. J. Smułucha, J. Jefferson, A. Wadas, Kraków 2017, s. 161–172.

- Grygiel J., *Jan Hus – 600 lat później*, „Biuletyn Biblioteki Jagiellońskiej” LXVI, 2016 [wyd. 2017], s. 237–243.
- Grzęda A., Gapiński B., Baś M., Brzeziak A., Cichosz M., Guśpiel-Dziurka H., Hoły J., Jędrusik K., Kotarski S., Piwowarczyk B., Tłomak G., *Bolesław Leśmian (1877-1937) - Magia słów*, wydawnictwo elektroniczne „Jagiellońska Biblioteka Cyfrowa”, <https://jbc.bj.uj.edu.pl/Content/387560/index.html>.
- Jaglarz M., *Korespondencje wrocławskie Franciszka Kranasa z 1848 roku*, [w:] *Wspólna sprawa. Studia i materiały do dziejów emigracji polskiej we Francji*, Kraków 2017, s. 97–109.
- Jaglarz M., *Spuścizna rękopiśmienna Zofii Stryjeńskiej (1891–1976) w zbiorach Biblioteki Jagiellońskiej*, „Biuletyn Biblioteki Jagiellońskiej” LXVI, 2016 [wyd. 2017], s. 15–21.
- Jaglarz M., (współautor Erdmann D.), *Präsente vom Süden des Äquators: zu einem Ausschnitt aus Alexander von Humboldts amerikanischem Reisejournal in der Sammlung Radowitz*, „Bibliotheks-Magazin (Staatsbibliothek zu Berlin)” 2017, 1/17, s. 39–42.
- Jezierska D., (współautorzy: Karbowska-Berent J., Sawoszczuk T.), *Zagrożenia biologiczne dla księzek i archiwaliów na przykładzie Archiwum Akt Dawnych Diecezji Toruńskiej im. Ks. Alfonsa Mańkowskiego*, [w:] *Archiwum Akt Dawnych Diecezji Toruńskiej (2001-2016)*, red. M. Zmudziński, M. Ruczyńska, Toruń 2017, s. 105–132.
- Klatka U., *Autograf Lekcji 13. kursu III „Literatury słowiańskiej” Adama Mickiewicza z Biblioteki Jagiellońskiej*, [w:] *Wspólna sprawa. Studia i materiały do dziejów emigracji polskiej we Francji*, Kraków 2017, s. 111–117.
- Klatka U., *Były dyrektor biblioteki. Materiały ze spuścizny Juliana Przybosa w Bibliotece Jagiellońskiej*, [w:] *Przyboś dzisiaj*, red. Z. Ożóg, J. Pasterski, M. Rabizo-Birek, Rzeszów 2017, s. 495–505.
- Klatka U., *Działalność Komisji Ortograficznej przy Towarzystwach Naukowej Pomocy i Literacko-Historycznym w Paryżu*, [w:] *Wspólna sprawa. Studia i materiały do dziejów emigracji polskiej we Francji*, Kraków 2017, s. 7–28.
- Korczyńska I., *Typus Ecclesiae Catholicae ad instar brevis laicorum catechismi*, [w:] *Gdańsk protestancki w epoce nowożytnej. W 500-lecie wystąpienia Marcina Lutra*, Gdańsk 2017, s. 365.
- Kurek B., *Dar Adama Chodyńskiego dla Biblioteki Jagiellońskiej*, „Blżej Biblioteki” 2017, z. 1/2 (8/9), s. 2–4.
- Myszkal-Ziółek M., *Patrimonium*, „Alma Mater” 2017, nr 192–193, s. 86.
- Partyka J., *Calisiana w zasobie starodruków Biblioteki Jagiellońskiej*, „Zeszyty Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk” 2016, z. 16, s. 78–94, *Miscellanea Archiwalne, Biblioteczne i Muzealne*.
- Partyka J., *Early Polish printing*, [w:] *Association Internationale de Bibliophilie. Actes et Communications. Pologne XXVIIe Congres*, red. T. Kimball Brooker, 2017, s. 168–192.

- Partyka J., *Historyczny księgozbiór kamedułów eremitów z krakowskich Bielan. Spojrzenie na kulturę materialno-duchową polskich kamedułów*, Kraków 2017.
- Partyka J., *Xiąszka ta: liczbę rzymskich maiąca Papieży [...], czyli Pontificium doctum Georga von Eggsa i jego kolejni właściciele*, „Biuletyn Biblioteki Jagiellońskiej” LXVI, 2016 [wyd. 2017], s. 143–154.
- Pietrzyk Z., *Jego Kontynuacja, Dostojny Woluminie*, [w:] E. Żórawska-Dobrowolska, *Dla Ciebie*, Kraków 2017, s. 51–52.
- Pietrzyk Z., *Jego Kontynuacja, Dostojny Woluminie*, „Wiadomości Monarchistyczne” XXII, 2017, nr 1, s. 2.
- Pietrzyk Z., *Kosztowny przywilej bycia ważną biblioteką*, „Kraków” X, 2017, s. 78–81 [rozmowę przeprowadził J. Paluch].
- Pietrzyk Z., *Księgozbiór historyczny kamedułów z krakowskich Bielan w ahistorycznym opracowaniu*, „Rocznik Biblioteki Kraków” I, 2017, s. 169–201 [zawiera recenzję książki: J. Partyka, *Historyczny księgozbiór kamedułów eremitów z krakowskich Bielan. Spojrzenie na kulturę materialno-duchową polskich kamedułów*, Kraków 2017].
- Pietrzyk Z., *Najważniejsza i najzasobniejsza księżnica*, „Alma Mater” 2017/2018, nr 198, s. 5–7.
- Pietrzyk Z., *Przedmowa. Szczęśliwa trzynastka*, [w:] P. Mysłakowski, *Moja Trzynastka. Wspomnienia na stulecie Czarnej Trzynastki Krakowskiej*, Warszawa 2017, s. 7–10.
- Pietrzyk Z., *Rycerski Zakon Bibliofilski z Kapitułą Orderu Białego Kraka, czyli „Piękna Polaków zabawa”*, [w:] *Krajobraz i dziedzictwo kulturowe Europy. Sacrum-profanum*, red. L. Rotter, A. Giza, Kraków 2017, s. 487–494.
- Pietrzyk Z., (współautorzy: Pulnar J., Niemirski Z., Pulnar-Ferdjani I.), *Służąc Bogu, służyli Polsce*, t. 2, Sandomierz 2017.
- Pietrzyk Z., *Szanowna Ofiara Kopernika i Jego Roku*, [w:] *Pamięci prof. Aleksandra Birkenmajera 1890–1967, Wystawa Biblioteka Jagiellońska*, Kraków 2017, [s. 4–6].
- Pietrzyk Z., *Sztambuch Kryspina Gericiusa jako przykład źródła do dziejów staropolskich podróży edukacyjnych*, [w:] *Źródła do dziejów staropolskich podróży edukacyjnych*, red. M. Kowalczyk, D. Żołędź-Strzelczyk, Wrocław 2017, s. 169–182.
- Pietrzyk Z., *„Własnymi oczyma z radością oglądamy...” Biblioteka Jagiellońska między tradycją a współczesnością*, [w:] *Bibliotheca Magna. Biblioteka Jagiellońska na przestrzeni dziejów. Katalog wystawy*, red. M. Galos i in., Kraków 2017, s. 6–9.
- Pietrzyk Z., *Zbiory pod kluczem... wiolinowym. Kolekcje muzyczne Biblioteki Jagiellońskiej*, „Rocznik Biblioteki Kraków” I, 2017, s. 253–267.
- Pietrzyk Z., *Związek Monarchistów „Cracovia” Wielkiego Księstwa Krakowskiego*, „Wiadomości Monarchistyczne” XXI, 2017, s. 3–4.
- Prokop-Kacprzak A., *Małopolskie Forum Bibliotek – wspólnie znaczy lepiej*, „Bibliotekarz” 2017, nr 4, s. 21–23.
- Pyplacz J., *Pięć stadiów żaloby w „Odzie” I.24 Horacego*, „Biuletyn Biblioteki Jagiellońskiej” LXVI, 2016 [wyd. 2017], s. 215–222.

- Pypłacz J., *Seneca and Synaesthesia. The Sensory Aspect of the Tragedies*, „Symbolae Philologorum Posnaniensium” 2017, t. 27, nr 1, s. 69–82.
- Sanetra K., *Changing the paradigm of acquisition and cataloging in Polish research libraries. The impact of new information technology*, „Przegląd Biblioteczny” 2017, „The Special Issue on the 90th Anniversary of the Library Review and IFLA Congress and 83rd General Conference in Wrocław”, s. 70–88.
- Sanetra K., *NUKAT: koncentrator metadanych dla użytkownika i bibliotekarza*, „Biuletyn EBIB” 2017, z. 4 (174), s. 1–11.
- Szafrąński L., *Repozytorium uczelniane jako narzędzie wspierające parametryzację jednostek naukowych*, „Praktyka i Teoria Informacji Naukowej i Technicznej” 2016, z. 4, s. 61–68.
- Szalla-Kleemann A., *Sposoby ochrony cennych egzemplarzy z kolekcji zbiorów specjalnych Biblioteki Jagiellońskiej*, [w:] *Współczesne decyzje konserwatorskie w ochronie materiałów bibliotecznych: maksimum zachowania - minimum ingerencji, Abstrakty z konferencji 5. Targi Konserwacji i Restauracji Zabytków oraz Ochrony, Wyposażenia Archiwów, Muzeów, Bibliotek DZIĘDZICTWO*, red. A. Konopka, M. Kozłowska, Warszawa 2017, s. 9–11.
- Tytko M.M., *Akt lokacyjny wsi Wola Janowa*, „Kurier. Dzielnica XI m. Krakowa – Podgórze Duchackie. Kurdwanów – Piaski Wielkie – Wola Duchacka” 2017, t. 11, nr 2 (82), s. 8–9.
- Tytko M.M., *O lokacji wsi Wola przez Rymka w 1364 roku*, „Kurier: Dzielnica XI m. Krakowa – Podgórze Duchackie. Kurdwanów – Piaski Wielkie – Wola Duchacka” 2017, t. 11, nr 1 (81), s. 20–21.
- Tytko M.M., *Otwarcie na wiarę w filozoficzno-pedagogicznej koncepcji Stefana Szumana*, „Polska Myśl Pedagogiczna” 2017, t. 3, nr 3, s. 131–146.
- Tytko M.M., *Rymy i kreatywne rymowanie w poezji religijnej*, [w:] *Naturalne piękno: pokłosie VII Międzynarodowego Konkursu Jednego Wiersza o Puchar Wydawnictwa Św. Macieja Apostoła*, red. E. Przebieracz, Lubliniec 2017, s. 78–108.
- Tytko M.M., *Zmarł ostatni „Lotnik z Prokocimia”*, „Wiadomości: Biezanów, Biezanów Nowy, Kozłówek, Kurdwanów, Łagiewniki, os. Cegielniana, Piaski Nowe i Wielkie, Prokocim, Prokocim Nowy, Rząka, Swoszowice, Wola Duchacka Wschód i Zachód” 2017, t. 22, nr 2 (253), s. 6.
- Wielek-Konopka M., (współautorzy: Leonowicz I., Rowińska I., Rygiel P., Śnieżko L., Wiśniewska I.), *Format MARC 21 rekordu bibliograficznego dla książki*, Warszawa 2017, *Formaty, Kartoteki*, nr 23.

KONTAKTY NAUKOWE Z BIBLIOTEKAMI
I INSTYTUCJAMI KRAJOWYMI

Jak co roku Biblioteka Jagiellońska utrzymywała ścisłe kontakty naukowe z wieloma bibliotekami i instytucjami krajowymi.

W okresie sprawozdawczym pracownicy kilku oddziałów (mgr Barbara Batko (Korfel) z Oddziału Projektów, dr José Andrés Alonso de la Fuente, dr Wioleta Jakubas i dr Żaneta Kubic z Oddziału Opracowania Zbiorów, mgr Aneta Giza i mgr Aleksandra Prokop-Kacprzak z Oddziału Udostępniania Zbiorów i Informacji Naukowej, Mirosław Kubic z Oddziału Komputeryzacji oraz mgr Ewa Valde-Nowak z Oddziału Organizacji) byli członkami komitetu organizacyjnego Małopolskiego Forum Bibliotek 2017 „Kierunek: użytkownik zintegrowany”, które odbyło się w dniach 25–26 października 2017 roku.

Kontynuowano również współpracę w ramach Zespołu Konsultacyjnego języka hasel przedmiotowych KABA przy Centrum NUKAT, opiniując bieżące problemy. W merytorycznych dyskusjach aktywny udział brała mgr Anna Pawica – pracownik Sekcji Opracowania Przedmiotowego Oddziału Opracowania Zbiorów. Mgr Agata Pazdur-Bąk uczestniczyła w pracach Zespołu ds. Rozwoju Deskryptorów Biblioteki Narodowej.

Bibliotekarze UJ współkatalogujący w Komputerowym Katalogu Zbiorów Bibliotek UJ uczestniczyli jednocześnie we współkatalogowaniu w narodowym katalogu centralnym NUKAT, we współtworzeniu którego bierze udział 120 bibliotek krajowych. Udział bibliotekarzy UJ przedstawia się następująco:

Typ rekordu	NUKAT (ogólna liczba rekordów)	UJ (liczba rekordów utworzonych przez bibliotekarzy UJ)
Rekordy bibliograficzne dla druków zwartych	3 667 846	578 487
Rekordy bibliograficzne dla wydawnictw ciągłych	105 014	22 112
Rekordy bibliograficzne – analityczne	55 094	591
Rekordy kartoteki hasel wzorcowych – hasła opisu bibliograficznego	2 521 667	449 706
Rekordy kartoteki hasel wzorcowych – hasła przedmiotowe jhp KABA + hasła przedmiotowe rozwinięte jhp KABA	1 281 655	155 444

Wielu pracowników Biblioteki czynnie uczestniczyło w pracach różnorodnych komisji i instytucji o charakterze ogólnopolskim.

Dyrektor BJ, prof. Zdzisław Pietrzyk, nadal pełnił funkcję wiceprzewodniczącego Rady ds. Narodowego Zasobu Bibliotecznego oraz przewodniczącego kilku rad naukowych: Rady Naukowej Biblioteki Narodowej w Warszawie, Rady Naukowej Biblioteki Naukowej PAU-PAN w Krakowie, Rady Programowej Książnicy Cieszyńskiej oraz

Rady Naukowej Biblioteki Międzynarodowego Centrum Kultury w Krakowie. Kolejny już rok był też członkiem Krajowej Rady Biblioteczej.

Mgr Krystyna Sanetra była członkiem Komitetu Redakcyjnego serii wydawniczej *Formaty, Kartoteki*.

Dr Jerzy Grygiel był członkiem Zespołu Historii Czech i Stosunków Polsko Czeskich Komitetu Nauk Historycznych Polskiej Akademii Nauk oraz Komisji Środkowo-europejskiej Polskiej Akademii Umiejętności. Mgr Izabela Korczyńska była członkiem międzynarodowej rady kuratorów sztuki holenderskiej i flamandzkiej CODART (International Council for Curators of Dutch and Flemish Art) oraz członkiem Stowarzyszenia Historyków Sztuki – Oddział Kraków. Zgodnie z wieloletnią tradycją, kierownik Oddziału Opracowania Zbiorów, dr Żaneta Kubic, nadal aktywnie uczestniczyła w pracach Komitetu Technicznego nr 242 ds. Informacji i Dokumentacji Polskiego Komitetu Normalizacyjnego. Mgr Leszek Szafrąński kolejny już rok uczestniczył w comiesięcznych posiedzeniach Senackiej Komisji ds. Finansowania Badań Naukowych i Współpracy Międzynarodowej, której przewodniczy Prorektor UJ ds. Badań Naukowych i Funduszy Strukturalnych, prof. dr hab. Stanisław Kistryn. Na spotkaniach tych mgr L. Szafrąński przedstawiał na bieżąco sprawy związane z rozbudową Repozytorium UJ i eksportem danych do Polskiej Bibliografii Naukowej. Ponadto pan L. Szafrąński uczestniczył w pracach zespołu roboczego ds. deskryptorów i opracowania zasad i możliwości współkatalogowania zbiorów Biblioteki Jagiellońskiej z Biblioteką Narodową w Warszawie. Wraz z mgr Ewą Harpułą i mgr Justyną Wolan brał również aktywny udział w pracach grup roboczych NUKAT, powołanych w celu przygotowania instrukcji katalogowania zbiorów elektronicznych, filmowych i dźwiękowych. Dr Marek Mariusz Tytko był członkiem Zespołu Metodologii Badań Pedagogicznych przy Komitecie Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk. Mgr Małgorzata Wielek-Konopka aktywnie uczestniczyła w pracach Grupy ds. Standardów Bibliograficznych przy Centrum NUKAT. Mgr Barbara Żurek pełniła funkcję sekretarza zarządu Krakowskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Historycznego.

Pracownicy Biblioteki brali również aktywny udział w konferencjach i sesjach naukowych:

- mgr Marzanna Baś, mgr Elżbieta Kopyś – IV Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Od rękopisów po bazy danych” (Warszawa, kwiecień 2017);
- mgr Agnieszka Brzeziak, mgr inż. Anna Grzęda, mgr Jagoda Nowak, mgr Aleksandra Prokop-Kacprzak - II Warsztat Pracy Infobrokera (Kraków, maj 2017);
- mgr Agnieszka Brzeziak, mgr Aleksandra Cieślak, mgr Ewa Dąbrowska, dr José Andrés Alonso de la Fuente, mgr Małgorzata Galos, dr Wioleta Jakubas, mgr Barbara Korfel (Batko), dr Żaneta Kubic, mgr Małgorzata Mrożek-Buksa, mgr Marta Myszał-Ziółek, mgr Jagoda Nowak, mgr Aleksandra Prokop-Kacprzak, mgr Krystyna Sanetra, mgr Marta Szafrąńska, mgr Leszek Szafrąński, mgr Katarzyna Szczepaniec, mgr Edyta Śliwińska, dr Marek Mariusz Tytko, mgr Ewa Valde-Nowak, mgr Małgorzata Wielek-

-Konopka, mgr Justyna Wolan – konferencja w ramach Małopolskiego Forum Bibliotek 2017 „Kierunek: użytkownik zintegrowany” (Kraków, październik 2017);

- mgr Ewa Borsuk, mgr Ewa Dąbrowska – Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Biblioteka wczoraj i ...jutro w setną rocznicę powstania Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich (1917-2017)” – referat *Książki „niebezpieczne”, książki zakazane: wpływ ideologicznej kontroli państwa na gromadzenie zbiorów w Bibliotece Jagiellońskiej w okresie PRL* (Łódź, wrzesień 2017);

- mgr Ewa Borsuk, mgr Ewa Dąbrowska, mgr Krystyna Tracz – XXXV Forum Bibliotekarzy „Biblioteka dla Dydaktyki” (Chorzów, luty 2017);

- mgr Ewa Borsuk, mgr Krystyna Tracz – seminarium „Archiwizacja Internetu” (Warszawa, marzec 2017);

- mgr Barbara Bułat – II Warsztat Pracy Infobrokera – referat *Wyszukiwanie w pracy Sekcji Informacji Naukowej BJ* (Kraków, maj 2017);

- mgr inż. Dariusz Bylica – konferencja „Optymalizacja systemu bezpieczeństwa i ochrony zbiorów w muzeach” (Katowice, październik 1917);

- mgr Ewa Dąbrowska – seminarium „Archiwizacja Internetu” – referat *Problem archiwizacji internetu w kontekście egzemplarza obowiązkowego. Sytuacja w Polsce i wybranych krajach europejskich* (Warszawa, marzec 2017);

- dr Bartłomiej Gapiński – konferencja „Tradycyjne pożywienie – od codzienności do sacrum po produkt regionalny” – referat *Chleb w życiu codziennym społeczności wiejskiej* (Lublin, wrzesień 2017);

- mgr Katarzyna Guzy, mgr Joanna Hoły, mgr Leszek Szafranski – konferencja „Technologie strumieniowe w bibliotekach cyfrowych” (Kraków, marzec 2017);

- mgr Katarzyna Guzy, mgr Katarzyna Szczepaniec, mgr Ewa Ziolo – konferencja międzynarodowa „Ekslibris: znak własnościowy – dzieło sztuki / Exlibris: mark of ownership – piece of art” (Kraków, listopad 2017);

- mgr Joanna Hoły – konferencja „Biblioteka w przestrzeni edukacyjnej: IV konferencja naukowa: Książki w plikach – publikowanie, udostępnianie i użytkowanie” – referat *Copyright w bibliotekach cyfrowych* (Kraków, maj 2017);

- mgr Dorota Jezierska, mgr Marta Kłosiewicz, mgr Agnieszka Rembowska, mgr Aleksandra Szalla-Kleemann – konferencja „Zintegrowany system zarządzania ochroną przed szkodnikami (IPM) w muzeach, bibliotekach, archiwach jako ważna część konserwacji prewencyjnej” (Kraków, grudzień 2017);

- mgr Izabela Korczyńska – konferencja międzynarodowa „CODART Twintig” – referat *The magnificent Collection of Libri Picturati. Examples of Flemish 16th and 17th Century Paintings* (Warszawa, maj 2017);

- mgr Anna Krzak, dr Żaneta Kubic, mgr Aleksandra Prokop-Kacprzak – Światowy Kongres IFLA „Biblioteki. Solidarność. Społeczeństwo” (Wrocław, sierpień 2017);

- dr Żaneta Kubic – konferencja „Tworzenie Narodowego Zasobu Bibliotecznego” (Warszawa, październik 2017);

- mgr Michał Lewicki – konferencja „Wokół postaci Ferdynanda Hoesicka w 150. rocznicę jego urodzin” – referat *Ferdynand Wilhelm Hoesick jako wydawca i księgarz muzyczny* (Kraków, październik 2017);
- mgr Jagoda Nowak – konferencja „Funkcje bibliotek – dawniej i dziś” – referat *Jedna instytucja wiele pokoleń i perspektyw* (Wrocław, listopad 2017);
- dr Lucyna Nowak – Ogólnopolskie Spotkanie Edytorów – referat *Projekt badawczy Polska myśl teologiczna i filozoficzna – Katalog średniowiecznych rękopisów łacińskich Biblioteki Jagiellońskiej, tomy 12-13* (Lublin, wrzesień 2017);
- dr Jacek Partyka – międzynarodowe V Seminarium Sztuki i Kultury Duchowej Cystersów – referat *Obraz życia cystersów mogiłskich w kronice Sebastiana Kielczewskiego OCist ze zbiorów Biblioteki XX. Czartoryskich (Rkp. 3652)* (Kraków, kwiecień 2017); konferencja międzynarodowa „Zbiory z byłej Pruskiej Biblioteki Państwowej w Berlinie przechowywane w Bibliotece Jagiellońskiej: stan i perspektywy badań” – referat *Polonica and Polish books from the collection of the former Prussian State Library in Berlin now in the Jagiellonian Library in Krakow* (Kraków, czerwiec 2017);
- prof. dr hab. Zdzisław Pietrzyk – konferencja związana z promocją książki *Parafia św. Michała Archaniola w Ostrowcu Świętokrzyskim 1614-2016* – referat *Patroni parafii w Ostrowcu w okresie przedrozbiorowym* (Ostrowiec Świętokrzyski, styczeń 2017); konwersatorium biblioteczne – referat *Biblioteka Jagiellońska wczoraj dziś i jutro* (Zielona Góra, marzec 2017); konferencja „Reformacja w Krakowie (XVI-XVII wiek)” – referat *Uniwersytet Krakowski wobec reformacji* (Kraków, maj 2017); konferencja „Krajobraz i dziedzictwo kulturowe Europy. Sacrum – Profanum” – referat *Rycerski Zakon Bibliofilski z Kapitułą Orderu Białego Kraka czyli „Piękna Polaków zabawa”* (Kraków, maj 2017); konferencja „Źródła do dziejów staropolskich podróży edukacyjnych” – referat *Sztambuch Kryspina Gericiusa jako przykład źródła do dziejów staropolskich podróży edukacyjnych* (Poznań, maj 2017); konferencja „Zbiory z byłej Pruskiej Biblioteki Państwowej w Berlinie przechowywane w Bibliotece Jagiellońskiej: stan i perspektywy badań” – referat *Polonica w odnalezionych w 2014 r. sztambuchach z byłej Pruskiej Biblioteki Państwowej w Berlinie przechowywanych w Bibliotece Jagiellońskiej* (Kraków, czerwiec 2017); Światowy Kongres Bibliotek i Informacji Międzynarodowej Federacji Bibliotekarskich Stowarzyszeń i Instytucji IFLA (Wrocław, sierpień 2017); konferencja „200 lat Ossolineum – konferencja jubileuszowa” – referat *Kłopotliwy to pod każdym względem urząd bibliotekarza! Bibliotekarze między Lwowem a Krakowem (1848-1918)* (Wrocław, październik 2017); konferencja „Reformacja w Małopolsce w starodrukach i historiografii” – referat *Wacław Urban jako historyk reformacji* (Kielce, listopad 20017);
- mgr Leszek Szafranski – konferencja „Popularyzacja i zarządzanie dorobkiem naukowym – narzędzia, rozwiązania, oprogramowanie” – referat *Integracja rozproszonego systemu informacji i raportowania w uczelni na przykładzie Repozytorium Uniwersytetu*

Jagiellońskiego (Warszawa, kwiecień 2017); 26. seminarium z cyklu „Badania Naukowe. Repozytoria Prac Naukowych. Aspekty Informatyczne, Organizacyjne, Prawne” – referat *Studium przypadku: Repozytorium Uniwersytetu Jagiellońskiego – aspekty organizacyjne i funkcjonalne* (Warszawa, maj 2017); konferencja międzynarodowa „CopyCamp 2017. The Internet of Copyrighted Things” (Warszawa, wrzesień 2017); konferencja „Wiedza – Inspiracja – Rozwój” – referat *Tworzenie wirtualnych wystaw z wykorzystaniem zasobów cyfrowych* (Nowy Targ, październik 2017); konferencja w ramach „Open Access Week 2017” – referat *Otwarty dostęp w polskich repozytoriach i bibliotekach cyfrowych* (Kraków, październik 2017); konferencja „Digitalizacja - dobre praktyki tworzenia i ochrony narodowego zasobu cyfrowego w instytucjach kultury i nauki” – referat *Oprogramowanie w repozytoriach instytucjonalnych* (Warszawa, listopad 2017);

- mgr Agnieszka Rembowska, mgr Aleksandra Szalla-Kleemann – 5. Targi Konserwacji i Restauracji Zabytków oraz Ochrony, Wyposażenia Archiwów, Muzeów i Bibliotek „Dziedzictwo” – referat *Sposoby ochrony cennych egzemplarzy z kolekcji zbiorów specjalnych Biblioteki Jagiellońskiej. Patrimonium* (Warszawa, listopad 2017);

- dr Marek M. Tytko – XV Ogólnopolska Konferencja Naukowa z serii: Duchowość Klasztorów Polskich: Przekaz i Komunikacja „Pomóc uchwycić sens życia: dziedzictwo ks. Waleriana Kalinki CR” – referat *Głos w dyskusji nt. Waleriana Kalinki w Uniwersytecie Jagiellońskim* (Kraków, marzec 2017); III Seminarium Polskiej Myśli Pedagogicznej „Kierunki rozwoju myśli i praktyki pedagogicznej w Polsce lat 1939-2016” – referat *Fideizm w pedagogicznej koncepcji Stefana Szumana* (Kraków, kwiecień 2017); [Pierwszy] Narodowy Kongres Nauki (Kraków, wrzesień 2017); XV Krajowy Zjazd Delegatów Stowarzyszenia Archiwistów Polskich (SAP) (Kielce, wrzesień 2017);

- mgr Ewa Valde-Nowak – IV. Konferencja Estreicherowska w 70. rocznicę VI. podróży rewindykacyjnej do Niemiec Karola Estreichera jr., największego rewindykatora w historii Europy (Kraków, wrzesień 2017);

- mgr Małgorzata Wielek-Konopka – konferencja „Projekt e-usługa OMNIS. System zintegrowanego zarządzania zbiorami dla polskich bibliotek” (Warszawa, czerwiec 2017); konferencja międzynarodowa „Impact of the IFLA Library Reference Model on ISBD, RDA and Other Bibliographic Standards. Sesja post-iflowaska” (Wrocław, sierpień 2017).

WSPÓŁPRACA Z ZAGRANICĄ

W 2017 roku Biblioteka Jagiellońska kontynuowała również swoją współpracę z bibliotekami zagranicznymi.

W dniach 24–28 kwietnia mgr Ewa Borsuk (kierownik Sekcji Pozyskiwania Zbiorów w Oddziale Gromadzenia Zbiorów) w ramach programu Erasmus+ odbyła staż w Bibliotece Uniwersytetu Karola w Pradze. W trakcie pobytu odwiedziła Bibliotekę Centralną, która nie jest typową biblioteką – jest to rodzaj centrum merytorycznego

wsparcia dla bibliotek wydziałowych Uniwersytetu, do zadań którego należy organizowanie dostępu do pełnotekstowych źródeł elektronicznych dla całej społeczności uniwersyteckiej, administrowanie portalem uczelni, zapewnianie wsparcia informatycznego dla bibliotek wydziałowych w zakresie zdalnego dostępu do danych, pozyskiwanie grantów z Ministerstwa Edukacji oraz Ministerstwa Kultury, digitalizacja i zarządzanie Cyfrowym Repozytorium Uniwersytetu Karola w Pradze, katalogowanie zbiorów, zarządzanie platformą *moodle* oraz wdrażanie systemu Discovery. Pani E. Borsuk miała również możliwość zapoznania się z pracą kilku wybranych bibliotek wydziałowych. Wśród nich znalazły się biblioteka Wydziału Nauk Społecznych (Knihovna spoločenských vied Tomáše Garrigua Masaryka v Jinonicích), Ośrodek Informacji Naukowej Wydziału Nauk Społecznych (Knihovna FSV, Středisko vědeckých informací), jedna z 24 bibliotek Wydziału Filozoficznego (Knihovna Jana Palacha) oraz nowoczesna, międzywydziałowa biblioteka ekonomiczna CERGE-EI knihovna Jana Kmenty, uznawana za najlepszą tego rodzaju bibliotekę w Europie Środkowo-Wschodniej.

W dniach 8–12 maja dr Wioleta Jakubas wraz z mgr Magdaleną Kaczor (pracownicy Oddziału Opracowania Zbiorów) w ramach wyjazdu Erasmus+ odbyły szkolenie w Bibliotece Uniwersyteckiej Universidad de Las Palmas de Gran Canaria. W trakcie szkolenia panie zapoznały się z pracą poszczególnych agend Biblioteki – działem usług publicznych, sekcją repozytorium cyfrowego, sekcją informacji, sekcją gromadzenia zbiorów oraz sekcją organizacyjną. Miały również możliwość poznać charakter pracy Wydziałowej Biblioteki Architektury oraz wziąć udział w International Staff Week. W ostatnim dniu szkolenia, podczas spotkania wszystkich pracowników tamtejszej biblioteki, panie przybliżyły historię i działalność Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz Biblioteki Jagiellońskiej.

W tym samym czasie mgr Monika Strach (pracownik Oddziału Udostępniania Zbiorów i Informacji Naukowej) w ramach programu Erasmus odbyła tygodniową praktykę w Bibliotece Uniwersytetu Katolickiego w Ružomberku (Słowacja). Podczas pobytu miała możliwość przyjrzenia się zasadom funkcjonowania nie tylko samej ksiąźnicy, ale także jej współpracy z wydziałem uczelni zajmującym się udzielaniem pomocy i wsparcia dla studentów z problemami zdrowotnymi („Poradenské centrum”).

W dniach 22–26 maja dr Sebastian Grudzień (pracownik Oddziału Udostępniania Zbiorów i Informacji Naukowej) w ramach programu Erasmus+ odbywał staż w Bibliotece Głównej Uniwersytetu w Coimbrze w Portugalii. W trakcie szkolenia zapoznał się z organizacją poszczególnych agend tej Biblioteki oraz trzech czołowych bibliotek wydziałowych, zwiedził zabytkową część Uniwersytetu, której najcenniejszym budynkiem jest barokowa Biblioteka Joanina, zapoznał się z działalnością i zbiorami Archiwum uniwersyteckiego. W celu przybliżenia Biblioteki Jagiellońskiej pracownikom tamtejszych instytucji dr S. Grudzień wystąpił z prezentacją *The Jagiellonian Library. 650 years in the service of the University, Poland and the world*. Korzystając z pobytu w Portugalii dr S. Grudzień zebrał kilka poloników, które wzbogaciły zbiory BJ.

W dniach od 5–9 czerwca mgr Marzanna Baś (kierownik Sekcji Informacji Naukowej Oddziału Udostępniania Zbiorów i Informacji Naukowej) i mgr Elżbieta Kopyś (pracownik Oddziału Gromadzenia Zbiorów) w ramach projektu mobilności programu Erasmus+ odbyły praktykę w Bibliotece Uniwersytetu Algarve w Faro (Portugalia). Podczas pobytu zapoznały się ze specyfiką pracy biblioteki centralnej (The Gambelas Campus Library) oraz Centrum Dokumentacji Europejskiej (The European Documentation Centre), a także z funkcjonowaniem drugiej, zależnej biblioteki, należącej do Uniwersytetu Algarve (The Penha Campus Library). W czasie wolnym zwiedziły innowacyjną bibliotekę publiczną w Silves, oddaloną od Faro o około 50 km.

W tym samym terminie dr Monika Jaglarz wraz z mgr Anną Sobańską (pracownicy Sekcji Rękopisów Oddziału Zbiorów Specjalnych) w ramach wymiany bezpośredniej odbywały staż w Bibliotece Narodowej Republiki Czeskiej w Pradze. Panie przebywały w Oddziale Rękopisów i Starych Druków. Celem ich wyjazdu było sprawdzenie obcojęzycznych publikacji niedostępnych w Krakowie, a potrzebnych do opracowania kolejnego tomu *Katalogu Rękopisów Średniowiecznych Biblioteki Jagiellońskiej* oraz porównanie tekstu Stefana de Páleč *Tractatus contra quattuor articulos Hussitarum* z rękopisami zachowanymi w Pradze. Paniom udało się ponadto nawiązać kontakt z Czeską Akademią Nauk w celu sprawdzenia w tamtejszej kartotece incipitów jednego z rękopisów. Dzięki zaangażowaniu pracowników Czeskiej Biblioteki Narodowej obie panie miały możliwość zwiedzenia bibliotek klasztornych premonstratensów na Strahowie w Pradze oraz w mieście Teplá.

Z Pragi przyjęliśmy z kolei dr Renatę Salátową, która przebywała w Bibliotece Jagiellońskiej w czerwcu 2017 roku. Podczas jednodniowej wizyty dr R. Salátova odbyła spotkanie z dr. Andrzejem Obrębskim, podczas którego omawiano sprawy wydawnicze obu instytucji.

W dniach 18–24 czerwca mgr Elżbieta Sidor (pracownik Oddziału Opracowania Zbiorów) w ramach wymiany międzybibliotecznej przebywała w Bibliotece Uniwersytetu im. Klimenta Ohrydzkiego w Sofii. W trakcie szkolenia zapoznała się ze strukturą i organizacją całej centralnej biblioteki uniwersyteckiej, poznała drogę książki od działu gromadzenia, przez opracowanie w systemie Aleph, proces digitalizacji do magazynowania. Zapoznała się ponadto z księgozbiorem instytutu prawa, filozofii i historii oraz teologii. Zwiedziła muzea znajdujące się w gmachu biblioteki: historii uniwersytetu, geologii, paleontologii oraz muzea archeologiczne, muzea historii Sofii, XII-wieczne cerkwie, a także muzeum ikon.

W tym samym czasie mgr Halina Stachowska (asystent Dyrektora BJ) w ramach wymiany bezpośredniej przebywała na szkoleniu w Bibliotece Naukowej w Petersburgu. W czasie pobytu pani H. Stachowska zapoznała się ze strukturą i organizacją Biblioteki oraz pracą podstawowych oddziałów „drogi książki”. Miała też możliwość odwiedzić i zapoznać się z funkcjonowaniem Biblioteki Wydziału Ekonomii, sponzorowanej przez instytucje bankowe, co widoczne jest w imponująco odrestaurowanym budynku oraz w jej bogatym księgozbiore.

W dniach 19–23 czerwca mgr Ewa Dąbrowska (kierownik Oddziału Gromadzenia Zbiorów) odbyła staż zagraniczny w Bibliotece Naukowej Uniwersytetu imienia Iwana Franki we Lwowie. Pierwszego dnia zapoznała się ze strukturą systemu biblioteczno-informacyjnego Uniwersytetu oraz z aparatem informacyjno-bibliograficznym Biblioteki. Przedstawiono jej również pracę i zasoby Oddziału Rękopisów, Starodruków i Ksiąg Rzadkich oraz działalność Oddziału Czasopism. W kolejnych dniach pobytu poznała historię i strukturę Biblioteki, zaznajomiła się z procesami i techniką pracy przy gromadzeniu i opracowaniu książek, przybliżono jej prace związane z udostępnianiem zbiorów, organizacją czytelni i wypożyczeń, zasadami kształtowania podręcznych księgozbiorów i efektywnego ich wykorzystywania. Zapoznała się także z pracą Oddziału Konserwacji oraz oddziału zajmującego się współpracą z bibliotekami wydziałowymi. Odwiedziła ponadto Bibliotekę Nauk Geologicznych Uniwersytetu. W ostatnim dniu pobytu zapoznała się z obowiązkami i działalnością Oddziału Naukowo-Metodycznego, zwłaszcza w zakresie odpowiedzialności za biblioteki naukowe z regionu i sprawozdawczość regionalną. Przedstawiono jej również projekty i przedsięwzięcia podejmowane w celu promowania czytelnictwa i popularyzowania Biblioteki wśród młodzieży.

W dniach 2–8 lipca we Lwowie gościł również mgr Piotr Kuliszewicz (pracownik Oddziału Gromadzenia Zbiorów). Ponieważ wcześniej przebywał już w Bibliotece Uniwersytetu imienia Iwana Franki, zatem jedynie część pierwszego dnia pobytu poświęcił na przypomnienie sobie zasad funkcjonowania biblioteki oraz jej struktury organizacyjnej, a pozostały czas przeznaczył na indywidualną pracę w Oddziale Zbiorów Specjalnych, gdzie zajmował się rękopisami zgromadzonymi w tamtejszych zbiorach. Po szczegółowym przejrzaniu katalogu rękopisów zapoznał się z częścią materiałów ze zbioru Kuropatnickich, częścią materiałów odnoszących się do dziejów tzw. ekonomii samborskiej, materiałami dotyczącymi dziejów żup solnych Wieliczki z lat 1615–1774 oraz jedną teką materiałów do dziejów miasta Śniatynia. Dokładnie przejrzał również rękopis zawierający dziennik Ludwika Zarewicza z jego wyjazdów do klasztoru kamedułów na Bielanych pod Krakowem w latach 1848–1870. Ostatni dzień pobytu poświęcił na zwiedzanie Lwowa.

W dniach 17–21 lipca mgr Ewa Dąbrowska wraz z mgr Krystyną Tracz (kierownikiem Sekcji Egzemplarza Obowiązkowego w Oddziale Gromadzenia Zbiorów) w ramach programu Erasmus+ odbyły staż w Bibliotece Uniwersytetu Hradec Kralove w Czechach. Podczas pobytu panie zwiedziły Bibliotekę Główną, zajmującą część nowoczesnego budynku na kampusie uniwersyteckim, zapoznały się dokładniej z organizacją uniwersyteckiej sieci bibliotecznej, zasobami elektronicznymi i bazami danych oraz kształceniem kompetencji informacyjnych. Zwiedziły ponadto sąsiadujący z kampusem uniwersyteckim nowy gmach Biblioteki Naukowej, której zadaniem jest tworzenie i udostępnianie uniwersalnego księgozbioru literatury naukowej oraz świadczenie określonych usług specjalistycznych dla całego regionu wschodnioczeskiego.

W ostatnim dniu wizyty odwiedziły także wydawnictwo uniwersyteckie, działające w strukturze sieci bibliotecznej.

W dniach 16–20 października obie panie w ramach wymiany bezpośredniej uczestniczyły w wyjeździe służbowym do Biblioteki Uniwersyteckiej w Wilnie. Pierwszy dzień ich stażu poświęcony był sprawom organizacyjnym oraz zwiedzaniu biblioteki i starego kampusu w centrum Wilna. W następnych dniach panie miały możliwość zapoznania się z zadaniami i pracami Oddziału Rękopisów i Oddziału Wydawnictw Rzadkich, Oddziału Informacji Naukowej, Oddziału Konserwacji oraz Oddziału Usług dla Użytkownika. Zwiedziły również nowy gmach Biblioteki (National Open Access Scholary Communication and Information Center), otwarty 24 godziny na dobę przez siedem dni w tygodniu. Ostatniego dnia pobytu spotkały się z kierownikiem Muzeum Adama Mickiewicza, który opowiedział o historii i problemach tej placówki, a także o planowanych w przyszłości zmianach organizacyjnych (Muzeum to ma podlegać Muzeum Uniwersyteckiemu).

Z Biblioteki Uniwersyteckiej w Wilnie gościliśmy z kolei panią Rasę Gendvilytę, która przebywała w Krakowie w dniach 6–10 listopada 2017 roku. W ramach pobytu pani Rasa Gendvilytę zapoznała się ogólnie z działalnością i strukturą organizacyjną BJ, odwiedziła Oddział Zbiorów Cyfrowych, Oddział Magazynów oraz Sekcję Konserwacji w Oddziale Zabezpieczenia Zbiorów. Zorganizowano dla niej pokaz zbiorów specjalnych, zwiedziła również Muzeum UJ w Collegium Maius.

W dniach 4–8 września mgr Izabela Korczyńska (kierownik Sekcji Zbiorów Graficznych i Kartograficznych w Oddziale Zbiorów Specjalnych) odbyła staż zagraniczny w ramach wymiany bezpośredniej w Bibliotece Uniwersyteckiej w Salzburgu. Podczas pobytu pani I. Korczyńska zwiedziła budynek Biblioteki, zapoznała się z pracą wypożyczalni, czytelń oraz Oddziału Zbiorów Specjalnych. Część czasu poświęciła na badania własne, korzystając z utworzonego dla niej stanowiska do samodzielnej pracy.

W dniach 9–13 października w ramach wymiany bezpośredniej mgr Ewa Borsuk odbyła staż w bibliotece uniwersyteckiej w Bochum. Celem jej wizyty było zapoznanie się z bieżącymi projektami realizowanymi w bibliotece oraz dokonanie porównania, czy i jakie zmiany nastąpiły w funkcjonowaniu tej biblioteki w ciągu ostatnich 10 lat. Podczas pobytu pani E. Borsuk zapoznała się z jednym z realizowanych tam projektów, w ramach którego rozbudowywano bibliografię prac naukowych pracowników szkół wyższych Zagłębia Ruhry (Hochschulbibliographie), została wprowadzona w tematykę Open Access, rozmawiała o działalności wydawniczej tamtejszej biblioteki, pracy z czytelnikami, organizowaniu lekcji bibliotecznych dla zainteresowanych grup użytkowników oraz o praktykach studenckich i kształceniu przyszłych bibliotekarzy. W ostatnim dniu pobytu w Bochum miała okazję uczestniczyć w Międzynarodowych Targach Książki: Buchmesse Frankfurt, w których (przez 5 dni) udział wzięło 7300 wystawców ze 102 krajów. Na targach tych zapoznała się z bogatą i interesującą ofertą wydawniczą wystawców francuskich oraz niemieckich i austriackich.

W dniach 16–27 października mgr Beata Kurek (kierownik Sekcji Wydawnictw Rzadkich i Dokumentów Życia Społecznego w Oddziale Zbiorów Specjalnych) przebywała w Bibliotece Muzeum Polskiego w Rapperswilu, kolejny już rok pomagając przy selekcjonowaniu oraz katalogowaniu książek pochodzących ze spuścizn Polaków przebywających na emigracji oraz zajmując się pracami pomocniczymi w Muzeum.

W dniach 1–13 listopada mgr Katarzyna Starzycka (pracownik Oddziału Udostępniania Zbiorów i Informacji Naukowej) gościła z wizytą w Wiedniu na zaproszenie Austriackiego Towarzystwa Literackiego (Österreichische Gesellschaft für Literatur). Podczas wizyty wzięła udział w spotkaniu 7. Biennales Treffen – Bibliotheken im digitalen Medienzeitalter oraz zapoznała się z aktualną ofertą rynku wydawniczego Republiki Austrii.

Dr Monika Jaglarz, dr Urszula Klatka i mgr Monika Mydel (z Sekcji Rękopisów Oddziału Zbiorów Specjalnych) oraz mgr Małgorzata Galos, dr Wioleta Jakubas, mgr Joanna Jutrznia i dr Żaneta Kubic (z Oddziału Opracowania Zbiorów) gościły w kolejnych miesiącach (od kwietnia do listopada) w Bibliotece Polskiej w Paryżu w ramach projektu badawczego Polskiej Akademii Umiejętności „Opracowanie katalogów XIX-wiecznych druków wydanych na emigracji i ziemiach polskich ze zbiorów Biblioteki Polskiej w Paryżu i Towarzystwa Historyczno-Literackiego”.

W kwietniu Bibliotekę Jagiellońską odwiedzili pracownicy Biblioteki Uniwersyteckiej w Kadyksie (Hiszpania), uczestniczący w programie Erasmus: Elena García Almazara, Lucrecia Lope Vega i Juan Caballero Ruiz. W trakcie pięciodniowej wizyty zapoznali się oni z organizacją i funkcjonowaniem Oddziału Gromadzenia Zbiorów, Oddziału Magazynów, Oddziału Opracowania Zbiorów, Oddziału Zbiorów Cyfrowych, Oddziału Udostępniania Zbiorów i Informacji Naukowej oraz Oddziału Komputeryzacji. Odwiedzili również Klinikę Papieru i Sekcję Konserwacji w Oddziale Zabezpieczenia Zbiorów. Mieli ponadto okazję gościć z wizytą w Bibliotece Wydziałowej Wydziału Zarządzania i Komunikacji Społecznej UJ. Zorganizowano dla nich pokaz zbiorów specjalnych, zwiedzili też Muzeum UJ w Collegium Maius.

W tym samym czasie (w dniach 25–27 kwietnia) w ramach programu Erasmus w BJ gościliśmy także dr Klárę Marcinovą i Silvię Turkiňakovą z Biblioteki Uniwersytetu Pavla Jozefa Šafarika w Koszycach (Słowacja). Podczas wizyty obie panie zapoznały się z pracą Oddziału Gromadzenia Zbiorów, Oddziału Magazynów, Oddziału Opracowania Zbiorów, Oddziału Udostępniania Zbiorów i Informacji Naukowej oraz Oddziału Zbiorów Cyfrowych. Zwiedziły również Klinikę Papieru, uczestniczyły w zorganizowanym dla nich pokazie zbiorów specjalnych, odbyły spotkanie z dr. A. Obrębskim na temat publikacji BJ. W ostatnim dniu pobytu zwiedziły Collegium Maius UJ.

W czerwcu w Bibliotece Jagiellońskiej gościliśmy Jelenę Jovanović z serbskiego Uniwersytetu w Nowym Sadzie, która podczas tygodniowego pobytu zapoznała się z działalnością Oddziału Zbiorów Cyfrowych, Oddziału ds. Projektów, Oddziału Magazynów, Oddziału Gromadzenia Zbiorów, Oddziału Opracowania Zbiorów i Oddziału

Udostępniania Zbiorów i Informacji Naukowej. Zainteresowana była ponadto pracą Kliniki Papieru. Odwiedziła także Bibliotekę Instytutu Filologii Słowiańskiej UJ oraz Dział Współpracy z Zagranicą. Uczestniczyła też w pokazie zbiorów specjalnych oraz zwiedziła Collegium Maius.

W ostatnim tygodniu czerwca w BJ przebywały panie z Biblioteki Uniwersyteckiej w Kolonii: Annegret Fuentes-Flores i Irmgard Jordan-Schmidt. Podczas pobytu odwiedziły Oddział Gromadzenia Zbiorów, Oddział Opracowania Zbiorów, Oddział Udostępniania Zbiorów i Informacji Naukowej, Oddział Magazynów, Oddział Zbiorów Cyfrowych, Oddział ds. Projektów oraz Oddział Komputeryzacji. Zapoznały się także z działalnością Kliniki Papieru oraz uczestniczyły w zorganizowanym dla nich pokazie zbiorów specjalnych. W ostatnim dniu pobytu złożyły wizytę w Bibliotece Wydziałowej Wydziału Zarządzania i Komunikacji Społecznej UJ oraz zwiedziły Muzeum UJ w Collegium Maius.

W ramach współpracy międzynarodowej dr Monika Jaglarz wzięła udział w konferencji „Abschlusskonferenz des BMBF-Verbundprojekts „Alexander von Humboldts Amerikanische Reisetagebücher”, na której wygłosiła referat *Ein ungehobener Schatz? Die Berliner Sammlungen in Krakau* (Berlin, styczeń 2017).

DZIAŁALNOŚĆ DYDAKTYCZNA

Od stycznia do maja oraz od października do grudnia kontynuowano cykl otwartych wykładów szkoleniowych *Ars Quaerendi*, obejmujących 6 różnych sesji tematycznych. W ramach cyklu odbyło się 39 wykładów, w których udział wzięły 352 zarejestrowane osoby (wzrost zainteresowania o 33% w porównaniu z rokiem poprzednim). Dużym powodzeniem (przejawiającym się zarówno pod względem liczby zainteresowanych jednostek UJ, jak i liczby osób) cieszyły się również wykłady *Ars Quaerendi Plus*. Skorzystało z nich 18 grup (łącznie 392 osoby).

Prof. dr hab. Zdzisław Pietrzyk prowadził wykłady dla studentów bibliotekoznawstwa i informacji naukowej na Wydziale Zarządzania i Komunikacji Społecznej UJ: *Kolekcje zasobów informacyjnych i kultura książki w dziejach*, *Wielkie biblioteki i ich historia* oraz *Zarządzanie w bibliotekarstwie i praktyce informacyjnej*, a także seminarium magisterskie i doktoranckie. W Instytucie Historii UJ prowadził praktyczne ćwiczenia z przygotowania edycji źródeł późnonowożytnych i nowożytnych ze zbiorów bibliotecznych.

Mgr Ekaterina Baumann prowadziła ćwiczenia *Warsztat informacyjny* dla studentów I roku studiów licencjackich na kierunku „Zarządzanie informacją” (Wydział Zarządzania i Komunikacji Społecznej UJ). Na tym samym kierunku mgr Ewa Valde-Nowak prowadziła ćwiczenia *Podstawy bibliotekarstwa. Laboratorium* dla studentów II roku. Mgr Barbara Bułat prowadziła wykłady dla studentów I roku studiów doktoranckich Wydziału Historycznego UJ *Konwersatorium z technik przeszukiwania humanistycznych baz danych*. Dr Bartłomiej Gapiński prowadził laboratorium *Historia starości* oraz ćwiczenia i konwersatorium *Wprowadzenie do antropologii religii* dla studentów IV i V roku studiów histo-

rycznych UJ o specjalizacji „Antropologia Historyczna”. Dr Monika Jaglarz prowadziła wykłady *Zarys historii książki* dla studentów studiów podyplomowych na Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II w Krakowie. Mgr Leszek Szafranski prowadził ćwiczenia *Obiekty i kolekcje cyfrowe* dla studentów II roku studiów II stopnia na kierunku „Informacja Naukowa i Bibliotekoznawstwo UJ” oraz *Zarządzanie informacją wizualną i dźwiękową* dla studentów I roku studiów II stopnia na tym samym kierunku (Wydział Zarządzania i Komunikacji Społecznej).

Pracownicy wielu oddziałów prowadzili ponadto szkolenia dla 6 studentów bibliotekoznawstwa i informacji naukowej UJ, odbywających w Bibliotece Jagiellońskiej praktyki studenckie.

UTRZYMANIE BUDYNKU

Kolejny już rok wszelkie zadania związane z bieżącym utrzymaniem infrastruktury technicznej budynków BJ (w tym urządzeń oraz systemów związanych z transportem wewnętrznym, wentylacją i klimatyzacją pomieszczeń oraz systemem sygnalizacji pożaru), a także z utrzymaniem należytego stanu oświetlenia, instalacji wodnych, kanalizacyjnych i centralnego ogrzewania realizował Oddział Techniczny, kierowany przez mgr. inż. Janusza Mikę.

W 2017 roku w systemie wentylacyjno-klimatyzacyjnym budynku nr 2 wymieniono łącznie 102 klimakonwektory, wymieniono również węże elastyczne do podłączenia wody grzewczej i lodowej, a także zespoły zaworów trójdrożnych i nastawniki temperatury. W budynku technicznym nr 3 w miejsce uszkodzonego agregatu zainstalowano nowy agregat wody lodowej ze sprężarką na łożyskach magnetycznych i płynną regulacją mocy chłodzącej, dzięki czemu warunki pracy stacji transformatorowej uległy znacznej poprawie, przy równoczesnym obniżeniu zużycia energii elektrycznej. W centrali klimatyzacyjnej N4a wymieniono uszkodzony silnik dwubiegowy napędu wentylatora nawiewnego, a w centrali S20.4 wymieniono cały uszkodzony wentylator nawiewny.

Wymieniono ponadto 247 filtrów powietrza w 47 centralach klimatyzacyjnych, 112 filtrów w klimakonwektorach, 2 w serwerowni oraz 4 w skarbcu. Sprawdzono naciągi pasków wentylatorów, wykonywano niezbędne okresowe korekty w harmonogramach czasu pracy central klimatyzacyjnych poprzez nadpisywanie punktów czasowych w 19 sterownikach CPU. Na bieżąco monitorowano stan pracy wentylacji, ciśnienia wody w instalacjach grzewczych i chłodzących, pracę węzła cieplnego centralnego ogrzewania, przeprowadzono wymagane przeglądy i kontrole szczelności układów freonowych w agregatach wody lodowej AG1, AG2, AG3 oraz w klimatyzatorach w skarbcu i w szafie klimatyzacji precyzyjnej serwerowni. Wymieniono również zawory zwrotne w obwodach pomp zasilających klimakonwektory w wymienniku centralnego ogrzewania oraz uszkodzone odcinki rurociągów do wymiennika ciepłej wody użytkowej.

W odniesieniu do systemu transportu książek prowadzono codzienny, bieżący nadzór nad jego pracą, dokonywano regularnych przeglądów stanu torowisk, zwrotnic, drzwi ogniowych oraz systemów sterujących. Wykonano bieżące naprawy układów napędowych wózków (wymiana kółek jezdnych i bocznych, regulacje sprzęgieł), zwrotnic (wymiana uszkodzonego okablowania) oraz zasilaczy torowisk. Przeprowadzono także naprawy modułów sterujących, wymianę przekaźników, wymianę fotodetektorów i regulację krańcowych wyłączników w zderzakach. W torowisku na odcinku pomiędzy Czytelnią Główną a magazynem czasopism na parterze budynku wymieniono uszkodzone fragmenty zębatek oraz gumowe profile zakrętów i najazdówek przed zwrotnicami.

W systemie zasilania hydrantów przeciwpożarowych wymieniono agregat hydroforowy, zapewniający wymaganą wydajność ciśnienia i przepływu wody, zaś na rurociągach zasilających agregat zamontowano dodatkowe zasuwę pozwalające na odcięcie wody w przypadku konieczności wymiany czujników ciśnienia lub zbiorników wyrównawczych.

W głównej stacji transformatorowej prowadzono bieżące prace konserwacyjne i kontrolne stanu aparatury łączeniowej oraz okablowania. Przeprowadzono również okresowe sprawdzenie stanu zabezpieczeń przeciwzwarciowych i przeciwporażeniowych w tablicach rozdzielnic piętrowych.

Stosownie do zaleceń i uwag zamieszczonych w protokole przeglądu technicznego budynków wykonano prace związane z konserwacją pokrycia dachu i oczyszczeniem rynien.

Prowadzono również wszelkie prace związane z utrzymaniem właściwego stanu oświetlenia budynku, bieżącą naprawą sieci zasilania elektrycznego, naprawami ślusarskimi i hydraulicznymi.

Kolejna dotacja Społecznego Komitetu Odnowy Zabytków Krakowa umożliwiła kontynuowanie wymiany stolarki okiennej w części wysokiej starego budynku – wymieniono 6 okien skrzynekowych na 2. piętrze gmachu .

We współpracy z firmą INSAP dokonywano regularnej kwartalnej konserwacji i kontroli systemu sygnalizacji pożaru. Sprawdzeniu podlegały wszystkie czujki pożarowe, przyciski, sygnalizatory oraz stałe urządzenia gaśnicze i urządzenia sterowania drzwiami pożarowymi, dźwigami, wentylacją, oddymianiem i barierkami ewakuacyjnymi. Kwartalnemu przeglądowi i konserwacji podlegał także agregat hydroforowy, zasilający hydranty w budynku nr 2. Realizowane w tym zakresie prace wykonywano pod nadzorem pracowników wewnętrznej służby ochrony.

Wewnętrzna służba ochrony „Straż Biblioteki Jagiellońskiej” pod kierownictwem mgr. inż. Dariusza Bylicy nadzorowała także prace bieżące związane z utrzymaniem sprawności działania zainstalowanych urządzeń systemu sygnalizacji włamania, napadu i kontroli dostępu. W roku 2017 wykonana została kontrola dostępu do Sekcji Reprografii OZZ (system NEDAP), co z zastosowanymi kamerami oraz systemem jednego klucza z określonymi dostęпами uniemożliwia osobom nieuprawnionym wstęp do pomieszczeń Sekcji, w której często znajdują się wartościowe zbiory poddawane procesowi ska-

nowania. Zrealizowana inwestycja pozwala ocenić możliwość zmiany zainstalowanych komponentów systemu sygnalizacji włamania, napadu i kontroli dostępu MDI w związku z przygotowaniem do wdrożenia nowego systemu w kolejnych latach. W okresie sprawozdawczym określono wstępnie koszty modernizacji zainstalowanych systemów: alarmowego, kontroli dostępu i telewizji dozorowej CCTV. W ramach przygotowań do zmiany systemu bezpieczeństwa Biblioteki w opracowywanych założeniach uwzględniono zmianę systemu telewizji dozorowej z analogowej na telewizję w technologii IP, podłączonej do rejestratora NVR, z oprogramowaniem mogącym dokonywać inteligentnej analizy obrazu, jednak ze względu na bardzo duży koszt wprowadzenia takich zmian musi to być odrębny etap inwestycji.

Kontynuowano również rozpoczętą w 2014 roku realizację projektu „system jednego klucza”. W 2017 roku wkładki Master Key zamontowane zostały w większości drzwi w Sekcji Reprografii oraz w Sekcji Opraw OZZ. Przy wyborze kolejnych drzwi do objęcia „systemem jednego klucza” oprócz prawidłowego zabezpieczenia pomieszczeń brany jest pod uwagę czynnik sprawności i szybkości ewentualnej ewakuacji. W przygotowywanym projekcie modernizacji systemów zabezpieczeń na terenie Biblioteki Jagiellońskiej uwzględnia się zastosowanie elektronicznych depozytorów kluczy.

W roku sprawozdawczym lokalny system sygnalizacji włamania monitorowany był przez firmę JUSTUS. Praca grupy interwencyjnej, która w ramach tej samej umowy ma wspierać w działaniach wewnętrzną służbę ochrony „Straż Biblioteki Jagiellońskiej” nie budzi żadnych zastrzeżeń.

BIBLIOTEKI INSTYTUTOWE UNIwersYTETU JAGIELLOŃSKIEGO

W 2017 roku system biblioteczno-informacyjny Uniwersytetu Jagiellońskiego obejmował Bibliotekę Jagiellońską wraz z 7 bibliotekami wydziałowymi UJ, 1 biblioteką międzywydziałową oraz 25 bibliotekami instytutowymi, a także Biblioteką Medyczną z podległymi jej bibliotekami zakładowymi Collegium Medicum. Głównym zadaniem bibliotek instytutowych UJ, jako jednostek specjalistycznych, jest gromadzenie księgozbioru dla prowadzonych badań oraz dydaktyki na danym kierunku studiów.

W roku 2017 biblioteki instytutowe Uniwersytetu Jagiellońskiego wzbogaciły swój księgozbiór o 19 859 wol. druków zwartych, 4923 wol. czasopism i 657 jedn. zbiorów specjalnych. Równocześnie z księgozbiorów 3 bibliotek wydziałowych usunięto 4311 wol. druków zwartych.

Ostatecznie na dzień 31 grudnia 2017 roku biblioteki instytutowe UJ posiadały łącznie 2 118 111 wol. i jedn., w tym 1 693 608 wol. druków zwartych, 274 941 wol. czasopism i 149 562 jedn. zbiorów specjalnych. Liczba wszystkich tytułów czasopism bieżących wynosiła 1597, z czego 973 stanowiły tytuły polskie.

W roku sprawozdawczym nieznacznie wzrosła liczba posiadanych komputerów. Biblioteki wyposażone były w 428 urządzeń, z czego do dyspozycji czytelników prze-

znaczonych było 257 sztuk. Do Internetu podłączonych było 416 komputerów – czytelnicy mieli dostęp do 251 spośród nich. Do prac biblioteczno-bibliograficznych wykorzystywano łącznie 338 komputerów.

Dostęp do własnych katalogów w Internecie oraz korzystanie z zewnętrznych baz danych umożliwiło 31 bibliotek.

W odniesieniu do liczby użytkowników odnotowano niewielki spadek – o 98 osób (to jest 0,3%) – w stosunku do roku poprzedniego. W 2017 roku liczba zarejestrowanych czytelników indywidualnych wyniosła 27 787. Nieznacznie zmalało także udostępnianie zbiorów w okresie sprawozdawczym – z 276 657 wol. wypożyczonych na zewnątrz w 2016 roku do 272 032 wol. wypożyczonych w 2017 roku (spadek o 1,7%) oraz z 243 262 wol. udostępnionych na miejscu w 2016 roku do 236 514 wol. udostępnionych w 2017 roku (spadek o 2,8%). Przyczyną takiego spadku jest najprawdopodobniej coraz szersze korzystanie czytelników ze źródeł dostępnych *online*.

Liczba zatrudnionych bibliotekarzy utrzymuje się na względnie stałym poziomie – w bibliotekach instytutowych i wydziałowych Uczelni pracowało łącznie 140 osób, w tym 130 na pełnym etacie (84 zatrudnionych pracowników posiadało wyższe wykształcenie bibliotekarskie).

Liczba zbiorów opracowanych przez biblioteki instytutowe oraz liczba rekordów wprowadzonych przez nie do KKZBUJ w 2017 roku przedstawia się następująco: utworzono 10 257 rekordów bibliograficznych (to jest o 1,1% mniej niż w roku 2016), 61 832 rekordy egzemplarza (o 3,3% więcej niż w roku poprzednim) oraz 864 rekordy zasobu (tomów) – wzrost o 46,7%. O 5% zmalała liczba utworzonych rekordów haseł wzorcowych (6270).

Rok 2017 obfitował w dużą liczbę szkoleń merytorycznych dla pracowników bibliotek instytutowych w zakresie komputerowego opracowania dokumentów zwartych oraz wydawnictw ciągłych w systemie Virtua. W zajęciach trwających łącznie 146 godzin uczestniczyły 4 osoby, z czego 3 po ukończeniu szkolenia uzyskały uprawnienia katalogerów. W ramach instruktażu i nadzoru nad bibliotekami sieci bibliotecznej Uniwersytetu przeprowadzono 28 konsultacji na miejscu oraz udzielono 30 informacji telefonicznych.

SŁOWA KLUCZOWE

zbiory biblioteczne, czytelnictwo, wystawy, Biblioteka Jagiellońska

KEYWORDS

collections, readership, exhibitions, Jagiellonian Library